Kopt. bibliotekos

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, January 19, 1989.

Nepriklausoma Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 3 (49-ji metai) * 1989 m. SAUSIO - JANUARY 19 d. * LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS * 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 * 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

JAV PREZIDENTAS ATSISVEIKINO

Š.m. sausio 11 d. dabartinis JAV prezidentas *Ronald Reagan'as* atsisveikino baigdamas darbą ir pasakė kalbą iš Baltųjų Rūmų. Kalbą perdavė visos JAV televizijos stotys. Joje prezidentas suglaustai apibūdino dviejų rinkimų laikotarpyje nuveiktus darbus, ypatingai iškeldamas JAV prestižo atstatymą užsienyje ir savimi pasitikėjimo bei patriotizmo renesansą pačioje *Amerikoje*. Amerikiečių žinių agentūros pranešė, kad Reagan'as buvo pats populiariausias naujųjų laikų JAV prezidentas: jis buvęs vertai vadinamas "didžiuoju komunikatorium". Tarpe kitų atsiekimų taip pat minima Amerikos suartėjimas su Gorbačiov'o režimu Sovietų Sąjungoje, tokiu būdu garantuojant taikingesnį Vakarų ir Rytų sugyvenimą.

Š.m. sausio 20 dieną bus prisaikdintas naujasai JAV prezidentas George Bushas. *Prisaikdinimo* iškilmės bus bene ištaigingiausios JAV istorijoje ir pareikalaus iš Amerikos iždo nemaža išlaidų.

JEIGU TROKŠTAMA TAIKOS - REIKIA GERBT MAŽUMAS

Popiežius Jonas Paulius *II Pasaulinės Taikos Dienos* proga paskelbė antraštėje atspausdintu šūkiu įvardintą kreipimąsi į visas pasaulio tautas. *Pasaulinės Taikos Diena* švenčiama kiekvienų metų sausio pirmąją dieną.

Savo žodyje Jonas Paulius II *ypatingai* pabrėžia mažumų teisių apsaugojimą. Kiekvienos bendruomenės, kurias sudaro įvairios skirtingos žmonių grupės, socialinė santvarka turinti būti pagrįsta pagarba tiek pavienio asmens orumui, tiek žmonių grupių orumui. Atskirų grupių tautybė tutinti būti pilnai apsaugota ir gerbiama, nes žmonijai esą skirta būti vieninga, *darniai* sugyvenančia ir niekieno nediskriminuojančia bendruomene. Kiekvienai, nesvarbu didelei ar mažai, žmonių grupei, turinti *būti pirmiausia* užtikrinta teisė egzistuoti, laikantis savo papročių bei tradicijų, kalbėti savo kalba, puoselėti savo kultūrą *ir laisvai išpažinti savąjį* tikėjimą.

Mažumų teisių apsaugojimas padedąs išvengti konfliktų ir stiprinąs tarpusavę santarvę ir taiką. Ypač krikščionims nedera paremti tokių santvarkų, kuriose diskriminuojami atskiri asmenys arba žmonių grupės.

Šiuos popiežiaus žodžius turėtų *įsidėmėti* daugelis valstybių, kurias valdo dideli ir maži diktatorėliai ir kuriose laisvai siautėja visokio plauko fanatikai.

Verta juos priminti ir katalikiškosios Québec'o provincijos premjerui Bourassa'i ir įvairioms fanatikų separatistų bei nacionalistų-šovinistų partijoms ir grupuotėms, liguistai persekiojan čioms kiekvieną anglų kalba parašytą žodį, uždarinėjan čioms anglų kalba dėstomąsias mokyklas ir jėga grūdančioms *įvairių tautybių tėvų vaikus* į prancūziškąsias mokyklas, siekiant juos "suprancūzinti" ir tokiu būdu išgelbėti vaikų prieauglio *beveik nebeturinčią* kvebekiečių provinciją ir jos kultūrą.

Ta pačia proga paminėtina, kad separatistų pakurstomas vandalizmas plečiasi: šaudoma į knygynų langus, bandoma terorizuoti padeginėjant ir terliojant sienas, angliškus *žodžius užrašiusias įmones*, krautuves, organizacijų būstines ir net oficialius eismo ženklus.

SOVIETŲ KARIUOMENĖ PASITRAUKS IŠ EUROPOS IR AFGANISTANO

Pokalbyje su Austrijos televizijos reporteriu Sovietų Sąjungos Krašto apsaugos ministerio pavaduotojas *Vitaly Šabanov* pasakė, kad dalinis sovietų dalinių atitraukimas iš Vengrijos, Čekoslovakijos ir Rytų Vokietijos bus pradėtas dar šiais metais. Atitraukimas būsiąs įvykdytas dviem etapais: pirmasai būsiąs atliktas 1989 metais, o antrasai - 1990 metais. Iš viso būsią atitraukta apie 50,000 karių.

Apie sovietų okupacinių dalinių atitraukimą iš Afganistano buvo skelbiama įvairių žinių: vienos teigė, kad galutinis dalinių atitraukimas būsiąs įvykdytas, *kaip pažadėta, š.m. vasario* 15 dieną, gi kitos tvirtino, kad dėl partizaninio karo paaštrėjimo, kai kurie daliniai dar būsią palikti, *kad apsaugotų nepopuliarią* komunistų vyriausybę.

Paskutinėmis žiniomis iš Kremliaus, visi sovietų daliniai paliksią Afganistaną *iki nustatytos š.m.* vasario 15 dienos. Pranešama, kad laisvės kovotojai yra išvystę stiprią karinę veiklą ir pažadėję *komunistinį* režimą likviduoti, kai tiktai paskutinis sovietų kareivis paliks Afganistano teritoriją.

PRIPAŽINS SOLIDARNOSČ

Komunistinės Lenkijos vadas gen. W. Jaruzelski *š.m. sausio 16 d. pasakytoje* kalboje pažadėjo leisti laisviau veikti opozicinėms jėgoms, kad tokiu būdu valstybėje įsigalėtų *pliuralizmas ir sveikas nuomonių* pasikeitimas. Tasai pliuralizmas turėsiąs paliesti ir unijų veiklą. Taigi, daromos išvados, kad netrukus bus leista laisvai veikti ir SOLIDARNOSČ profesinei sąjungai.

PRAHOJE PERSEKIOJAMI DEMONSTRANTAI

Policininkai, daužydami lazdomis ir pjudydami šunimis, išvaikė čekoslovakų minią, susirinkusią *Prahos* aikštėje, pagerbti prieš 20 metų susideginusį studentą, kuris protestavo prieš sovietinę invaziją ir sutriuškinimą "Prahos pavasario".

Šių metų sausio 15 dieną buvo naudojamos ašarinės dujos ir vandens čiurkšlės. Buvo sužeistų ir virš 90 suimtų. Demonstracijos pasikartojo ir sekančią sausio 16 dieną.

Pažymėtina, kad brutalus policijos įsikišimas įvyko tą pačią dieną, kai Vienoje Čekoslovakija su kitomis 35 valstybėmis *pasirašė dokumentą*, užtikrinantį, kad bus paisoma Helsinkio susitarimuose priimtųjų Žmogaus Teisių nuostatų. Tačiau dabartinis čekoslovakų komunistinis režimas yra pakartotinai skelbęs, kad nemano Čekoslovakijoje įgyvendinti Gorbačiov'o stiliaus per - sitvarkymo, bet liks prie senosios linijos. Šią liniją palaiko senosios gvardijos komunistai, pasiryžę išsilaikyti valdžioje ir numalšinti bet kokias pastangas režimą padaryti žmogiškesniu. Tokiu būdu komunistinė Čekoslovakija gretinasi prie senojo raugo diktatūrą palaikančių Kubos, Rytų Vokietijos, Rumunijos ir Albanijos.

• Sovietų Sąjungos grūdų derlius praeitais metais buvo menkiausias nuo 1985 m. 1988 m.derlius sudarė *195 mil.metrinių tonų* - blogesnis už 1987 m. (211 mil.metr.t.), nors vyriausybė buvo užplanavusi ir tikėjosi 235 mil m.tonų *grūdų*.

Tokiu būdu Sovietų Sąjunga turės pirkti grūdų *kitur- JAV-se*, Europos rinkoje, Kanadoje ir Argentinoje, derasi ir su Australija.

LTSR Valst. Respublikinė Biblioteka

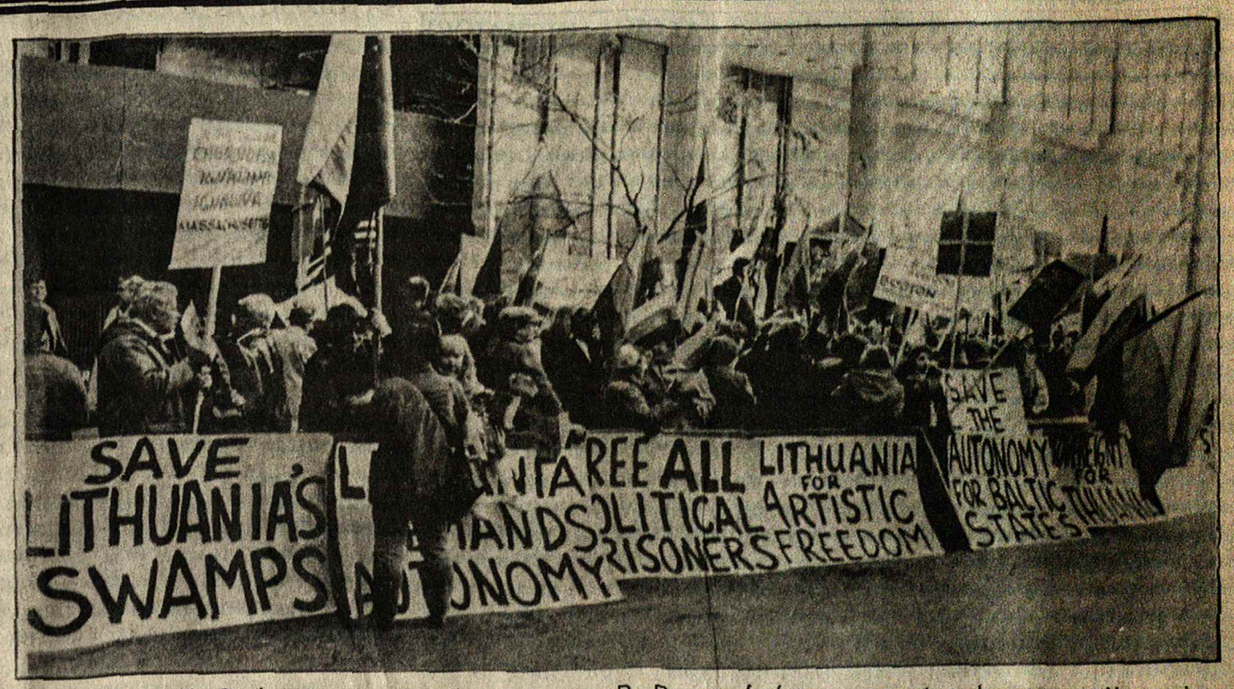

Saryšyje su M. Gorbačiovo pasimatymu su prez. R. Reagan'u buvo surengtos demonstracijos prie Jungtinių Tautų New Yorke, š.m. gruodžio 7 d. Jose dalyvavo daugiau kaip 600 lietuvių su plakatais iš *Bostono*, Hartforto, New Jersey, New Yorko ir iš kitur. Nuotr. L. Tamošaičio

Montrealyje prie Westmount Victoria Hall apie 1000 anglofonų protestuoja prieš įstatymą 178, draudžiantį užrašus anglų kalba. Gazette, George Bird

BOURASSA SKELBS RINKIMUS ŠIŲ METŲ RUDENĮ

Grįžęs iš atostogų Floridoje, pagaliau ir Québeco *premjeras Bourassa išdrįso* pasisakyti prieš fanatikų siautėjimą, tačiau visokiais būdais teisindamas nepaisymą Aukščiausiojo Kanados *teismo sprendimo ir pravedimą* savo nevykusio įstatymo Nr. 178, pakeitusio René Levesque įvestąjį Nr. 101. Bourassa neįtikino *nei terorizuojamos angliš*kai kalbančios mažumos, nei staiga atsigavusių separatistų. Įsisiūbavusių, atrodo, nesugeba numalšinti jokia politinė partija, bijodama prarasti kvebekiečių prancūzų balsus. *Keisčiausia yra paties* Kanados ministerio pirmininko Brian Mulroney laikysena: atostogaudamas toje pačioje Floridoje, jis nesiteikė *pasakyti nė* žodžio, bet leido buvusiam separatistų veikėjui, ministeriui Lucien Bouchard palaiminti diskriminacinį *įstatymą Nr. 178. Opozicija*, su pagrindu, reikalauja šį neaiškų ministerį tuč tuojau pašalinti iš pareigų, nes jis yra ministeris, kuris turi rūpintis mažumų teisių apsauga Kanadoje.

Argi galima įsivaizduoti didesnę nesąmonę! Tačiau, *kaip senas ir patikimas* Mulroney draugas, jis kol kas tebeužima ministerio postą ir viešai palaiko separatistų siekius Québec'o provincijoje.

Bourassa pareiškė, kad provinciniai rinkimai nebūsią skelbiami šį pavasarį, bet šių metų rudenį, o gal net kitų metų pavasarį. Tada, esą, kalbinės problemos būsiančios pamirštos ir rinkiminis vajus liesiąs tik ekonominius bei prieauglio didinimo klausimus. Tai dar kartą įrodo, kad Bourasa neturi jokios nuovokos apie gyvenamąją tikrovę ir savo sprendimus daro, remdamasis rašomojo stalo iliuzijomis.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed, Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina $ 22 –
Rėmėjo – $ 25,–

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

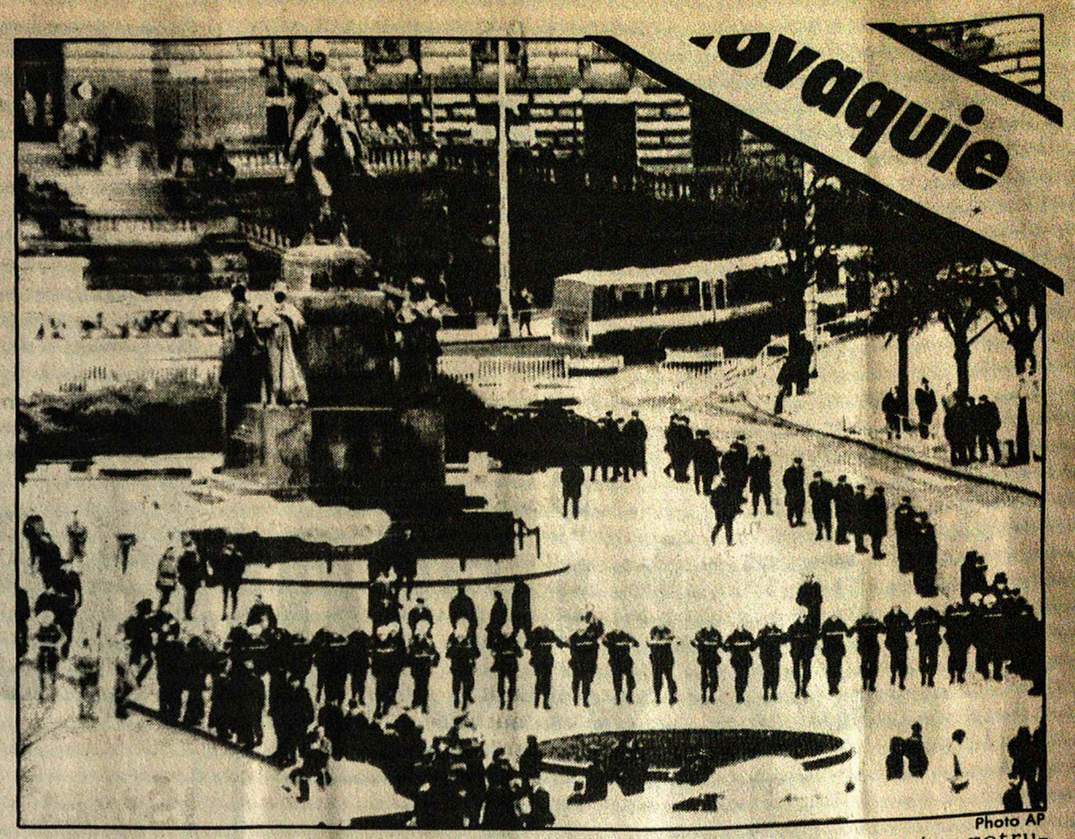

Dešinėje:
Montrealio dienraštis "Journal de Montreal" sausio 17 d. laidoje atspausdino 2 nuotraukas /žiūr.ir 3 psl./, prisimenant Prahos Pavasarį. Specialūs daliniai, apstoję paminklą Venceslas Aikštėje, saugojo, kad nebūtų padėta gėlių. Invazija lieka invazija- kitaip nepavadinsi ir neužtušuosi ir - nepamirši.

Photo AP

JUNGTINIS PABALTIEČIŲ KOMITETAS PRANEŠA:

LIETUVIAI PROTESTUOJA PRIEŠ ALGIO KLIMAIČIO PASISAKYMUS PABALTIJYJE

Washington, DC. 1989 m. sausio 9 d. Vytautas Bogušis, Lietuvos Helsinkio Grupės narys, pranešė Jungtiniam Pabaltiečių Komitetui telefonu iš Vilniaus, kad Lietuvos Helsinkio Grupės iniciatyva išreikštas protestas dėl Baltų Grupės prie Europos parlamento generalinio sekretoriaus pasisakymų Pabaltijyje bei jo susitikimo su okupacinės vyriausybės atstovais Vilniuje, Rygoje ir Talline. Trys Lietuvos nepriklausomybės siekiančios grupės pasirašė po sekančiu dokumentu, Lietuvos Helsinkio Grupės 59-tuoju.

Pateikiame pilną dokumento tekstą:

Iniciatyvinė Grupė Lietuvos Helsinkio Susitarimams remti
Dok. 59,
Pareiškimas Europos Parlamentui Strasburge

1988 m. gruodžio pabaigoje ir 1989 m. sausio mėn. pirmomis dienomis rusų pavergtoje Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje gastroliavo Baltų Grupės prie Europos Parlamento Strasburge Generalinis Sekretorius **Algis Klimaitis.** Būvodamas Lietuvoje Algis Klimaitis pabandė susitikti su vienu antru žmogumi iš įvairių nevaldiškų, arba kaip čia oficialiai vadinama, neoficialiųjų judėjimų, komitetų bei grupuočių. Jis bandė juos įtikinti, kad dabartiniu metu siekimas ir kova už lietuvių tautos laisvę ir noras atkurt nepriklausomą Lietuvos valstybę, esąs beviltiškas dalykas. Vienintelė realybė tebesanti, tai Maskvos smurto, įvykdyto prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją 1940 metų vasarą, įteisinimas, nereikalaujant iš Pabaltijo išvesti nuo anų metų tebeesančią rusų kariuomenę, paklustant Maskvos diktatui.

Pokalbio metu, iš pašnekovų sutikęs griežtą pasipriešinimą tokioms savo koncepsijoms ir aštrią jų kritiką, Algirdas Klimaitis nutraukė susitikimus su nevaldiškais žmonėmis ir persimetė į Lietuvos okupacinę administraciją ir jos talkininkus.

Dėl šitokios Algirdo Klimaičio intervencijos turime garbę pareikšti Europos Parlamentui Strasburge:

1) Visi Algirdo Klimaičio maršrutai po Lietuvą, Latviją, Estiją tesiremia vien tik okupacinio režimo administracija ir Maskvos kolaborantais.

2) Palaikydami artimus bei tariamus ryšius su nevaldiškais ir antiokupaciniais judėjimais Latvijoje ir Estijoje, labai gerai esame informuoti. Šitokie Algio Klimaičio svaičiojimai iššaukia griežtą protestą ir kartu mes apstulbinti klausiame: "Kam tarnauja ir kam atstovauja p. Algis Klimaitis?" Viena aišku: tik ne Pabaltijo tautoms.

3) Todėl prašome didžiai gerbiamą Europos Parlamentą neimti dėmesin jokių savavališkų, faktiškai Maskvai atstovaujančių Algio Klimaičio pareiškimų.

4) Europos Parlamentą ir toliau prašome visomis priemonėmis padėti mūsų kovoje dėl laisvės ir nepriklausomų Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių atkūrimo, tuo likviduojant gėdingo Molotovo-Ribbentropo 1939 m. rugpjūčio mėn. 23 d. pakto pasekmes.

5) Maskvos pastangomis jau du kart buvo sulikviduota Lietuvos valstybė: 1772 m.–1792m., ir 1940 m. Todėl nenorime nė jokių ryšių su Maskva, save laikydami Europos Tautų Bendrijos laisvu nariu.

Lietuvos Laisvės Lyga
Lietuvos Žmogaus Teisių Gynimo Komitetas
Lietuvos Helsinkio Grupė
Vilnius, 1989 m. sausio 6 d.

PASAULINĖS PABALTIEČIŲ SANTALKOS NUTARIMAI

Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos Valdybos posėdis įvyko š.m. gruodžio mėn. 17 d. New Yorke, Estų Namuose. Posėdžiui pirmininkavo **L. Savi,** Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos pirmininkas. Posėdyje dalyvavo **dr. K. Bobelis** - VLIKO pirmininkas, **dr. J. Stiklorius** - VLIKO sekretorius, **L. Savi** (New York) - Pasaulinės Estų Tarybos pirmininkas, **H. Kobif** (New Jersey) - Pasaulinės Estų Tarybos narys, **dr. Leonards Lukss** (Toronto) - Pasaulinės Latvių Federacijos pirmininkas, **dr. Olgerds Povlowskis** (Washington) - Pasaulinės Latvių Federacijos narys ir **T. Aldzeris** - Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos iždininkas. Posėdis užtruko 6 valandas.

Posėdyje buvo peržiūrėta Pasaulio Pabaltiečių Santalkos biuro Strasbourge ir biuro vedėjo A. Klimaičio veikla ir atskaitomybė. Buvo Santalkos atstovų išreikštas nepasitenkinimas A. Klimaičio padarytais pareiškimais be Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos Valdybos žinios ir taip pat dėl gautų laiškų. Latvių ir estų atstovai nusiskundė labai silpnais ryšiais su Strasbourgo biuro vedėju. Pabaltiečių Valdybos posėdyje Bonnoje, š.m. rugsėjo 13 d. A. Klimaitis buvo įspėtas, kad jis Pabaltiečių Santalkos Valdybos ir jų sudėtas viltis turi geriau patenkinti. Jis paliekamas biuro vedėju iki š.m. gruodžio 31 d., papildomam bandomajam (probationary) periodui ir jei nustatytos darbo ir finansinės gairės nebus vykdomos, tai sutarimas su juo bendrai dirbti nebus pratęstas po š.m. gruodžio 31 d. Kadangi jokių pasikeitimų į valdybos pageidautą kryptį neįvyko, tai Santalkos Valdyba, apsvarsčiusi visus su A. Klimaičio darbu susijusius faktus, nutarė jį painformuoti, kad jo bendradarbiavimas su Pasauline Pabaltiečių Santalka yra baigiamas nuo 1989 m. sausio 1 dienos. Baltic Intergroup pirmininkas, dr. H.J. Seeler, irgi bus apie tai painformuotas.

LIETUVOS SĄJŪDIS IR LIETUVOS LAISVĖS LYGA

Vytautas Skuodis
/ tęsinys /

SĄJŪDŽIO IR LYGOS SAVITARPIO SANTYKIAI

Šių metų vasarą atsiradus Sąjūdžiui ir vėl pasireiškus Lietuvos Laisvės Lygai, santykiai tarp jų iš pradžių buvo oficialūs ir šaltoki. Kitaip negalėjo ir būti, nes tik ką susikūrusi Sąjūdžio iniciatyvinė grupė dar nebuvo tikra dėl savo pačios rytojaus. Kiekvienu metu toji Sąjūdžio iniciatyvinė grupė galėjo būti išvaikyta ir nubausta. Reikėjo veikti ryžtingai, drąsiai, sumaniai, tačiau tuo pačiu metu ir labai atsargiai.

Tokiam suartėjimui ir pati LLL davė nedaug pagrindo. Po LLL 1988 m.liepos 3 dienos programinio dokumento paskelbimo su jame išvardintais 18 LLL Tautinės Tarybos nariais, Lietuvos Sąjūdžio veikėjams paaiškėjo, jog tą Lietuvos Laisvės Lygą sudaro tiktai 18 asmenų, kurie, pasiskelbę atstovaują visai tautai, didžiajai tos tautos daliai buvo visai nežinomi arba mažai žinomi. Pusė jų anksčiau nebuvo žinomi netgi kaip disidentai. Tačiau pats jų dalyvavimas liepos 3 dienos dokumento išleidime juos tokiais padarė.

Santykiai tarp Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinės grupės ir LLL Tautinės Tarybos laikinai paaštrėjo plačiai pagarsėjusio badavimo prie Vilniaus Katedros metu. Tačiau apie tai teks kalbėti vėliau.

Ne iš karto ir pati LLL Tautinė Taryba atrado savo tikslingo ir konkretaus veikimo kelią. Taip, pavyzdžiui, LLL savo š.m.atviru ir plačiai paskleistu laišku kreipėsi į ką tik prieš mėnesį iš Romos sugrįžusį ir savo kardinoliškas pareigas pradėjusį eiti Jo Eminenciją, kardinolą Vincentą Sladkevičių, turintį be galo daug rūpesčių Lietuvos katalikų Bažnyčios reikaluose, kurių "persitvarkymas" einantis "iš viršaus" dar nebuvo sušvelninęs. O tame kreipimesi į kardinolą buvo tiesiog primygtinai reikalaujama, kad jis viešai per visas Lietuvos bažnyčias, su jų klebonų pagalba pasmerktų Molotovo-Ribentropo pasirašytą protokolą dėl Pabaltijo kraštų pasidalinimo. To pareiškimo turinys, moralizavimas ir ypač jo viešo išplatinimo faktas, tiesiog kompromituojantis kardinolą, iš LLL pusės buvo tiesiog netaktiškas.

Visai neapgalvotas buvo taip pat viešai mūsų išeivijos spaudoje paskelbtas rugsėjo 6 dienos atviras laiškas Lietuvos pasiuntiniui Vashington'e ir prie Šventojo Sosto Stasiui Lozoraičiui, prašant jį sudaryti tarptautinę komisiją Ignalinos atominės jėgainės stoviui ištirti. Tai, žinoma, svarbus reikalas, tačiau juk tą pačią dieną ir tuo pačiu klausimu Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinė grupė paruošė ir išsiuntė raštą SNO Generaliniam sekretoriui ir Tarptautinės atominės energijos agentūros Prezidentui. Gavosi tarytum lenktyviavimas, visai nepagalvojus, ar p. Lozoraitis yra kompetentingas tokiai komisijai sudaryti? Yra daug lengviau nurodinėti kitiems, ką jie turi daryti, negu patiems dirbti.

Tai, matyt, suprato ir patys LLL Tautinės Tarybos vadovai, rugsėjo mėn. 28 d. Vilniuje suruošdami protesto manifestaciją, skirtą antrosios Molotovo-Ribentropo slaptosios sutarties Pabaltijo kraštų klausimu 49-sioms metinėms pažymėti.

LYGOS Nariai Nukentėjo, Bet Laimėjo Pripažinimą

Su visais manifestantais Vilniaus Katedros aikštėje buvo žiauriai susidorota, tačiau galutinėje pasekmėje, toji manifestacija pasibaigė didele Lietuvos Laisvės Lygos pergale.

Pirmiausiai, tie kruvini susidorojimai su manifestantais privertė tuojau pat energingai sureaguoti Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinę grupę, kuri sekančią dieną pati suorganizavo protesto manifestaciją prie Vidaus Reikalų ministerijos, protestuojant dėl vakarykštės egzekucijos.

Sovietinės valdžios susidorojimas su rugsėjo 28 dienos manifestantais visoje Lietuvoje sukėlė didelį pasipiktinimą ir protestą dėl valdžios panaudotų veiksmų. Pati Lietuvos Laisvės Lyga susilaukė daug simpatijų. Tačiau svarbiausia buvo tai, kad įvyko suartėjimas su Lietuvos Sąjūdžiu, kurio ilgai siekė Lietuvos Laisvės Lyga.

LLL rugsėjo 28 dienos manifestacijos didžiulė reikšmė buvo ir tame, kad po susidorojimo su ja, netrukus iš savo aukšto ir nepasiekiamo sosto buvo išverstas Pirmasis LKP CK sekretorius Songaila, iš Lietuvos išvarytas antrasis LKP CK sekretorius ir faktinis Lietuvos "general-gubernatorius" Mitkinas ir iš einamųjų pareigų atleistas Vidaus Reikalų ministras Lisauskas.

LYGOS Atstovai Pakviečiami į SĄJŪDŽIO Suvažiavimą

Pagaliau, Lietuvos Laisvės Lygos pripažinimas ir jos autoritetas buvo apvainikuoti tuo, kad net 7 jos Tautinės Tarybos nariai buvo pakviesti kaip delegatai dalyvauti Sąjūdžio Steigiamąjame suvažiavime, įvykusiame 1988 **m.spalio mėn.22-23 d.d. Vilniuje.** Tame suvažiavime LLL lyderis **Antanas Terleckas** pasakė kalbą, kurią keli tūkstančiai suvažiavimo dalyvių priėmė griaustmingomis ovacijomis. / bus daugiau/

SĄJŪDIEČIAI KANDIDATUOS Į LTSR IR TSRS TARYBAS

(Vilnius, 1989 m. sausio 5. **LIC)** Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad darbo kolektyvai įvairiose Lietuvos rinkiminėse apygardose siūlo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio narius kaipo kandidatus į specialius LTSR Aukščiausiosios Tarybos rinkimus sausio mėnesį ir į TSRS Aukščiausiosios Tarybos rinkimus kovo mėnesį.

Sausio viduryje įvyks rinkimai užpildyti kelias LTSR AT vakuojančias vietas. Bent trys sąjūdiečiai kandidatuoja: Vytautas Landsbergis (Vievyje), Kazimieras Motieka (Raseiniuose) ir Zigmas Vaišvila (Šiauliuose).

Iki sausio 24 d. kolektyvai gali kelti kandidatus į daugiakandidatinius TSRS Aukščiausios Tarybos rinkimus, kurie įvyks kovo 26 d. Pasak Sąjūdžio Seimo Tarybos nario Mečio Laurinkaus, iki šiol jau 22 sąjūdiečiai iškelti į kandidatus. Lietuvai naujoje TSRS AT skiriama 42 vietos.

Pagal rinkimines taisykles, organizacijos, kurios neturi visasąjunginio statuso, negali iškelti kandidatų į TSRS AT. Tačiau, kaip pažymėjo Laurinkus, tai nepakenks sąjūdiečiams, nes juos siūlo ne Sąjūdis, o vietiniai rinkėjų kolektyvai.

Sąjūdžio leidinyje "Atgimimas" (1988 m. gruodžio 16, nr. 11) Sąjūdžio koordiancinės grupės rinkimams remti atstovė Angonita Rupšytė aiškina, kad "pagrindinis mūsų uždavinys yra pasiekti, kad Sąjūdžio žmonės dalyvautų visų rinkiminių apygardų darbe, ypač parengiamojoje dalyje - kai susirinkimų metu bus keliami kandidatai į deputatus. Stengsimės, kad įmonėse ir organizacijose, priklausančiose vienai apygardai, būtų balsuojama už tuos pačius žmones". Toliau Rupšytė sako, kad apygardose bus įkurti rinkiminiai Sąjūdžio štabai, kurie "domėsis, kokia tvarka iškeliami kandidatai į deputatus, kaip veikia rinkiminės komisijos ir kt. Visos šios priemonės turi padėti pravesti rinkimus sąžiningai ir demokratiškai, kad būtų keliami patikimi žmonės, galintys dorai atstovauti aukščiausioje valdžios grandyje.

Pasak Laurinkaus, šiuo metu sąjūdiečiai važinėja į susitikimus su rinkėjais. Kiekvienas kandidatas ruošia savo platformą. Taipogi, kandidatuojantiems sąjūdiečiams ruošiama bendra platforma Sąjūdžio programos rėmuose.

Seka sąrašas Sąjūdžio narių, kandidatuojančių į TSRS Aukščiausiąją Tarybą (pagal rinkiminę apygardą):
Alytuje: Antanas Buračas, Sigitas Geda; Ignalinoje: Česlovas Kudaba; Kaišiadoryse: Julius Juzeliūnas; Kapsuke: Romas Gudaitis; Kaune: Vaidotas Antanaitis, Kazimieras Uoka; Klaipėdoje: Zita Šličytė; Panevėžyje: Vitas Tomkus, Vytautas Landsbergis; Plungėje: Zigmas Vaišvila; Rokiškyje: Marcelijus Martinaitis; Šiauliuose: Kazimiera Prunskienė, Romualdas Ozolas; Tauragėje: Mečys Laurinkus; Ukmergėje: Gunaras Kakaras; Utenoje: Algimantas Čekuolis; Varėnoje: Kazimieras Motieka, Vilniuje: Bronius Genzelis, Virgilijus Čepaitis, Grigorijus Kanovičius, Kazimieras Antanavičius.

Daugumas šių kandidatų yra Sąjūdžio Seimo Tarybos nariai. Visi, išskyrus Kanovičių, priklauso bent Sąjūdžio Seimui.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis Fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui ir švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas. Tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian Canadian Foundation).

Tapkime šio Fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian - Canadian Foundation,
Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6.
Šio Fondo šūkis: KAPITALAS LIETUVAI,
PALŪKANOS – LIETUVYBEI IŠEIVIJOJE!

MAŽOSIOS LIETUVOS KAIMO GYDYTOJAI

Jono Skvirblio prisiminimai

Kaip pasakojo mano tėvelis, Budviečių kaimo, Priekulės valsčiaus ganyklose gyveno senesnio amžiaus moteris su dukteria. Jodvi turėjo namuką ir kiek žemės. Ganyklos turėjo durpyno sluoksnį ir pavasarį bei rudenį patvindavo. Tuomet skrendančios žąsys patvankose apsistodavo pailsėti. Bet kai ganyklų vanduo išdžiūdavo, pievos pasipuošdavo miriadais laukinių gėlių, kurias ana moteris rinkdavo. Įvairiose žolelėse ji atrasdavo vaistų visokioms ligoms. Pvz., kai koks pasiutęs šuo įkasdavo žmogui ar gyuliui, skubiai paimti bobutės vaistai apsaugojo kitus nuo šios baisios ligos, nežiūrint, ar tai buvo žmogus, ar gyvulys.

Kartą Grėžių kaimo malūnininko Kuberto sūnus, eidamas iš malūno į namus, buvo pasiustusio šuns įkąstas. Niekas nesikreipė pagalbos į tik už pusės kilometro ganykloje gyvenančią moterį. Ir taip šitas jaunuolis tapo pavojingas ne tik namiškiams, bet ir kaimynams. Vieną dieną jis šoko nuo antro aukšto ir, kritęs ant akmenimis grįsto kelio, užsimušė vietoje.

Kartą duktė prašiusi motinos, išduoti jai įvairių vaistų paslaptį, bet ji nesutikusi, sakydama: "Dukrele, kai aš numirsiu, tu viską gausi, bet ne dabar".

Bet atsitiko taip, kad vieną dieną išėjusi rinkti gėlių, ji sukrito ir mirė. Taip įvairių vaistų iš žolelių sudėtys, buvo palaidotos kartu su senute.

Kitos rūšies gydytojos Mažojoj Lietuvoj užsiimdavo įvairiais "apskaitymais", jos gamindavo vaistus iš perdegusių medžių anglių ar ir medžių lapų, kaip ąžuolų, beržų ir kt. Jos "gydydavo" visokias - pagydomas ir nepagydomas ligas, užkrečiamas ar neužkrečiamas. Ir taip daugel žmonių mirdavo nepagiję.

Vėliau atsirado ir sakytojų, kurie savo poteriavimu mėgindavo žmogui suteikti sveikatą, ar tai padėdavo, ar ne. Bet atlyginimas buvo geras. Taip Piktožių kaime gyveno sakytojas Klovukas (Klovas), kuris pavasarį ir rudenį daugiau buvo pakeliui pas ligonius, negu rūpinosi savo ūkiu. O visgi, jis gyveno pasiturinčiai.

Tėvelis pasakojo mums vaikams, kaip jo tėvas gavo tokį didelį dantų skaudėjimą, kad iš skausmo pradėjo kalbėti nesąmones. Tada motina siuntė mano tėvelį, kuriam galėjo būti kokia 12 metų, parnešti iš vienos bobutės skausmui numalšinti vaistų. Kelias pas ją buvo ilgokas, apie 1 km ir reikėjo eiti per tankius krūmus.

Kai tėvelis išėjo jau buvo pavakarys ir pradėjo temti. Jis bijojosi toliau eiti, bet be vaistų nenorėjo grįžti. Baimėje jam šovė į galvą mintis, pačiam vaistus pagaminti. Ypač, kad jau buvo matęs, kaip jie atrodo. Tad paėmęs su savim nešamą bonką, iš griovio pasisėmė vandens, nusipjovė keletą žilvičio šakelių, jas nulupo ir smulkiai supjaustęs, įkimšo į buteliuką. Po to, kai jis butelį sukratė, "vaistai" atrodė neblogesni už bobutės gaminamus.

Sugrįžęs jis pasislėpė prie virtuvės lango ir klausėsi, kas viduj kalbama. Taip, praėjus ilgesniam laikui, jis išgirdo motinos susirūpinimą: "Kur tas vaikelis galėjo dingti, kad negrįžta?" Tada tėvelis pagalvojo, kad laikas eiti į vidų. Bet jis atrodė per daug susalęs. Sumanė bėgti aplink namus, kad namiškiams atrodytų sušilęs, lyg visą kelią būtų bėgęs...

Kai pabėgiojęs ir sušilęs įbėgo į namus, teisinosi, kad bobutė nebuvusi namuose, kad tekę laukti jos sugrįžtant, o kol ji vaistus sutaisiusi, dar užtrukę.

Žinoma, mano senelis turėjo greit paimti "vaistų" ir kelias dienas iš skausmo neužmerkęs akių, greit po to užmigo ir kitą dieną visi skausmai buvo dingę ir vėliau nebepasikartojo. "Vaistų" sudėtis išliko paslaptyje. Šią vaistų istoriją mano tėvelis mums vaikams yra daug kartų pasakojęs.

Galiu ir aš papasakoti, kaip kartą pasigydžiau. Buvo taip. Dar vaikui esant, kojoj užaugo skaudus "mazolis", arba kaip mes sakydavome, "vištakis". Su laiku jo atsirado daugiau. Man einant, ar bėgant, sudarydavo didelių skausmų. Kiek galėjau, mirkydavau karštame vandenyje, paskiau mėgindavau juos išlupti. Bet jų vis daugiau atsirasdavo.

Buvau labai nusiminęs. Pavasariui atėjus, saulei žemę kaitinant, vieną saulėtą dieną atsisėdau prie prūdo ir, nieko negalvodamas, tarp varlių mirkiau savo kojas. Taip kelias dienas tai nesąmoningai darydamas pastebėjau, kad mazoliai dingo. Jeigu man šiandien reikėtų pasakyti, kas man padėjo, ar varlių paleisti skysčiai, ar prūdo vanduo, negalėčiau pasakyti. Bet jei tai būtų paliepusi kuri nors vaistus gaminanti bobutė, būčiau sakęs, kad ji pagydė, lygiai kaip mano tėvelio pagminti dantų vaistai pagydė senelį.

Šiandien pagalvoju, kad senovėje būta keistenybių, kaip ir ana žoleles rinkusi bobutė, kuri savo vaistais sugebėdvo nuo pasiutligės užkrėtimo kitus apsaugoti. Bet buvo ir daug tokių, kurios per apgaulę išviliodavo iš žmonių pinigus.

(Iš "Lietuvos Pajūrio" Nr. 81.)

PILĖNAI

1336 metais iš vokiečių žemės atplūdo į Prūsiją didelė kariuomenė, suvienijo savo jėgas su kryžiuočiais ir patraukė į lietuvių žemes. Ji apgulė Pilėnų pilį, kurioje, pajutę vokiečius, užsidarė daugiau nei keturi tūkstančiai lietuvių su pačiomis, vaikais, su galvijais ir turtais. Kryžiuočiai mėgino juos paimti šturmu, o lietuviai didvyriškai ir atkakliai gynėsi tvirtovėje, taip pat tankiai išsiveržd̃ami iš jos. Nors jie ilgai ir didvyriškai priešinosi vokiečiams, tačiau pamatė, kad visa pilis išgriauta, pylimai, sienos ir kuorai nuo smarkaus ir dažno daužymo iš pabūklų išdaužyti, požeminių urvų ir visokiausių taranų išvartyti. Tada pilies viduje jie sukrovė didelį sausų malkų laužą, sunešė ant jo visą turtą, drabužius ir brangenybes ir uždegė. O paskui, pačias ir vaikus nudūrę ir galvijus išskerdę, sudegino. Taipogi patys, kad gyvi priešams nepatektų, savo noru ryžosi mirti nuo pilies vado rankos. Paskui, kai vokiečiai įsiveržė į pilį, iš keturių tūkstančių lietuvių mažai terado gyvų. Tuos, kurie su savo vadu didvyriškai gynėsi, vokiečiai, ką tik gyvą radę, iškapojo. Pilį sudegino ir, apiplėšę apylinkes, sugrįžo į Prūsiją.

Buv. Geštapo lizdas Tilžėje, dabar pavadintoje Sovietsku. Tame name yra sovietų įkurtas "kinotechnikumas". 1988 m. nuotr.

Photo AP

Dešinėje: Specialūs daliniai, naudodami lazdas, vandens čiurkšles ir šunis, išvaikė Prahoje apie 2.000 žmonių minią, susirinkusią Vinceslas Aikštėje paminėti studento Jan Palach tragišką mirtį. Jis susidegino 1969 m.sausio mėn.,protestuodamas prieš Sovietų invaziją.

Dobilas

IŠMESTINUKAS

APYSAKA

III-ioji dalis.

KARAS BAIGĖSI, BET KAS TOLIAU?

1. Neradusi Žemaičių šeimos ir jų auginamo savo sūnaus, apimta naujo sielvarto, Laima rymojo ant savo dviračio tuščioje gatvelėje. Pajuto tokį išsekimą ir tuštumą, kad rodos įsijungtų į žemę po kojomis ir išnyktų. Gniaužė rankomis dviračio rėmą, o galvoje sukosi mintys ir ji pati su savimi kalbėjo:

- Nejaugi ir sūnaus netekau? Karas baigėsi, o kas su manim atsitiko?...

Atsigręžė tuščio namelio link. Namelis - sveikas, buvusios bombų krušos žymių ant jo nematyti. Reikia galvoti, kad Žemaičiai tik šiaip sau pasitraukė. "Tikriausiai taip yra,- galvojo Laima,- o aš nevykusiai būkštauju. Gal taip reikėjo, kad jie išvažiavo. Jei nešokinėsiu, kaip spirgas ant keptuvės ir sveika būsiu, be abejonės juos susirasiu..."

Tylą sudrumstė prasidaužydami keli kariški sunkvežimiai. Jų triukšmas visai prikėlė Laimą iš sustingimo. Popietis buvo gražus ir saulėtas. Pakedenusi plaukus ir pamojus tuščio namelio link, nuvažiavo atgal tuo pačiu keliu, kuriuo buvo atvažiavusi. Ilgą kelio galą mynė pedalius, nieko nematydama kas darosi aplinkui. Ryte ji buvo tik puodelį grūdų mišinio kavos išgėrusi. Su alkiu pajuto ir silpnumą visame kūne. Šalikelėje pasiguldė dviratį ant pylimelio, išsiėmusi iš kuprinės sumuštinį, skubiai suvalgė ir pusvalandį pailsėjusi, skubinosi į namus.

Pirmiausiai norėjo užsukti pas Olgą ar Natašą - gerai pažįstamas ruskeles - pasiguosti. Saulė jau raudonavo ant miestelio stogų, kai Laima įsuko į rytiečių iš lentų sukaltų barakų kiemą. Barako durys buvo išverstos ir langai išdaužyti. Viduje ji rado tik pridaužytų butelių šukių ir sudaužytų baldų bei sąšlavų krūvas.

- Koks viesulas juos iš čia išdangino? - klausė savęs Laima, bet atsakymo jai niekas nedavė, tik vėjas ūžavo tuščiose, prikreiktose patalpose. Kurį laiką pastovėjusi, pasuko miestelio gatve. Galiuką pavažiavus, ją garsiai pašaukė prie krautuvės stovėjusi Natašos draugė Valerija ir pribėgusi rūpestingai paklausė:

- Kur buvai dingusi? Olga ir vėliau Nataša buvo pas tave nuvažiavusios, bet vokietka pasakė, kad tu išvažiavai anksti rytą su pilna kuprine!

- Niekur neišsikrausčiau, tik buvau išvažiavusi aplankyti pažįstamų, bet jų, kaip ir jūsų, barakuose neberadau.

- Todėl ir ieškojome, kad pasakytume, kur dabar apsigyvenome. O ir šio to krautuvėse be mokesčio galima dar gauti.

Patylėjusi, dar pridėjo:

- Nesirūpink, mes visos po truputį tau sudėsime ir vienodai su mumis turėsi, ko tau reikia. Iš ano laužyno išsikraustėme ir susitalpinome į buvusio fabriko valgyklą. Ten radom dar maisto produktų, o ko trūko - tai vyrai maišais iš miesto pritempė. Gyvenam, kaip rojuje, nieko netrūksta! Čia, šiose krautuvėse dar nutvėriau ir prisikimšau tris maišus. Viename - skarelių, kojinių, kitame keistų tokių sijonėlių ir dar trečiame visokių mažmožių. Griebiame , kas pakliūva. Vėliau tvarkingai pasidaliname. Pasiimame dabar, ką anksčiau uždirbome. Labai gerai, kad tu turi dviratį, tai, va, permesime maišus per jį ir lengvai parvešime į naują būstinę.

- Su kroviniais negalėsim kartu važiuoti. Tai stumkis tu viena su dviračiu,- pasakė Laima, nes ji jautėsi grobuoniškos dvasios nė senų sąskaitų neturinti. - Aš įmesiu laišką ir pasivysiu prie valgyklos - pamelavo Laima, skubiai padavusi dviratį ir nuskubėjo pašto link, vejama gėdos ir per langus bailiai sekamų akių. Už kampo pastovėjusi, aplinkiniu ratu nuėjo prie fabriko. Prie nuverstų fabriko vartų Laimą pasitiko jau iš tolo šaukdama ir rankas iškėlusi Valerija.

- Galų gale sulaukėme tavęs, vargšele! Mes čia taukuose plaukome ir sviesto storiau negu duonos riekė, tepame. Visko pilna! Konservų- geriausios kiaulienos mėsos. Viską tą rado vyrai, išplėšę kariuomenės sandėlius. Ir visokios vodkos dėžėmis prigabeno. Geriausias gėrimas upeliais plaukia. Tik, brangioji, tas gėrimas nieko gero neduoda...Žinai,vyrai nori kuo nors atžymėti karo baigimą. Žinai, perdaug užgėrė ir pradėjo dėl niekų ginčytis. Nugi tas ilgasis Piotras: dėl pakelio cigarečių susimušė su Mykolu, o Mykolas ne pėsčias- kaip trenkė su plyta pasišokėjęs Piotrui per galvą, tas ne žodžio nepasakęs, čia pat po Mykolo kojomis pasimirė. Niekas nežino, kas jam už tai bus ir kaip viskas baigsis... Veliau kažin kas Piotro lavoną pavogė ir dabar kaip susitarę, visi aptilo ir apie tai nekalba, lyg nieko nebuvo. Gerai, jei Marička tylės, nes matai, jie kaip ir susimetę buvo.

- Gal tai tik gandai,- nusistebėjo Laima,- ar kas pajuokavo. Juk tai tikra žmogžudystė...

- Tikrai būtų gerai, kad tai būtų tik gandas. Ivanas matė savo akimis ir man patyloinis papasakojo. Nadobilas taša irgi ten buvo. Dar bandžiusi jį atgaivinti ir visą kibirą vandens užliejusi...Tik toliau, brangioji, nė žodelio!

Abi įėjo į kiemą. Čia irgi viskas paversta šiukšlynu. Keliolika vyriškių, susikabinusių į ratelį, vienas kitą prarėkdami, dainavo kariškas ir jau mums anksčiau girdėtas Katiušos ir trijų tankistų serenadas. Nutraukęs ratelį, vienas pagiriančiai ir kaip tik gali išrėkti, subliovė:

- Žiūrėkit, ir litovka pas mus atsirado! Gerai, gerai, visi savi žmonės.

- Nepamirškite! -perrėkė jį kitas,- šį vakarą bus gera muzika. Trenksim į padus, kad stogas kelsis. Dabar mūsų dienelės!

Laima ir Valerija skubiai prabego pro girtus vyriškius valgyklos link.

- Gerai kad tave, Laimute, pamačiau. Visi vyrai apsistojo raštinėje ir tarnautojų artimuose,rajone esančiuose,namuose. Pas mus, valgykloje dar yra atliekamos dvi lovos, tai viena iš jų dabar yra tavo. Dviratį pastačiau prie lovos. Jei palikčiau koridoriuje, tikriausiai kitą dieną jo nerastum. Kol kas dabar didžiausias įkarštis dėl dviračių ir laikrodžių. Kad tik vėl kokios nelaimės neatsitiktų. - lyg džiūgaudama, lyg pasididžiuodama išpylė Valerija, įeinant į patalpas.

Didžiulė salė skendo prieblandoje, nors ir buvo dienos metas. Geležinių ir medinių lovų pačiame viduryje netvarkinga eilė bjaurino patalpą. Neapklotos ir išsidraikiusios lovos, išmėtyti ir visur prikabinėti moteriški drabužiai, pusiau išgriauta lentų pertvara atrodė lyg pro šią, anksčiau buvusią jaukią patalpą,būtų praėjusios bombų krušos. Nustebusi Laima paklausė:

- Valerija, kas čia atsitiko? Ar buvo koks sprogimas, ar kas, kad viskas taip išversta?

- Nieko nebuvo! Tai mūsų vyrų darbas. Matai, vidurinė siena, pertverianti valgyklą, buvo iš gražių, nudailintų lentų, kurios labai tinka dėžėms, kitaip sakant, čemodanams gautoms gėrybėms į namus gabenti. Kur kitur jų gausi? Kol degtinės pilni buteliai, jie ir negalvoja ką nors daryti. Lentos po lovomis paslėptos. Gėrimus išlaisčius, visi puls prie darbų. Pažadėjo ir mums, mergaitėms sukalti.

Visa tai pamačius, Laima norėjo skubiai atsisveikinti ir išeiti, bet tuojau prie jos pripuolė Olga ir išbučiavusi Laimą, tempte nusitempė ją už dar neišdraskytos sienos dalies į buvusios virtuvės patalpas.

- Daugiau nieko netroškau, tik tave,Laimute,kuo greičiau susirasti. Visos mergaitės tavęs ieškome. Jei tu mūsų neatmetei, kai mes buvome paversti gyvuliais, tai dabar mes negalime tavęs apleisti!

Nebuvo kaip atsisakyti, ir Laima sutiko pasilikti vaišėms ir tik po jų grįžti į namus.

- Tavo dviratį pastatėme saugioje vietoje. Atvirai sakau, savo akimis netikėsi, kai pamatysi kokių gėrybių ir kokių valgių mes čia turime,-čiauškėjo Olga. Besiklausant, Laimos pilvelis pradėjo savo teisių reikalauti ir ji šypsodamasi priėmė Olgos kvietimą už stalo. Olga, kaipo žinovė, kiekvieną produktą pati atsikąsdama, lyg norėdama pasakyti, kad tai sveika ir nepavojinga, vertė Laimą, lyg mažą vaiką, valgyti. Iš po stalo iškėlusi, išdidžiai pastatė išsipūtusį butelį:

- Čia prancūziškas, saldus gėrimas. Vyrai sakė, kad tai tik moterims. Bandžiau, labai skanus ir į galvą, kaip su kuolu varo. Nesirūpink, pripilsiu tiek, kad tik linksma būsi, o nuo kojų nenutrenks. Ką gi - už karo pabaigą ir naują gyvenimą! - pakėlė Olga puodelį. Prie jų prisidėjo dar dvi merginos, kurių Laima nepažinojo. Sustojusios ištuštino .

Laima dar norėjo savomis bėdomis pasiguosti, bet nusprendė, kad tai būtų ne laiku ir ne vietoje. Užgėrus ir užvalgius, kažkaip savaime visi reikalai atsidėjo rytojui.

- Vyrai nežiopsojo, reikia juos už tai pagirti! Kai tik amerikonai atidarė sandėlius- viską čia sugabeno. Tik didelė bėda, kad gėrėjai neturi saiko. Kai kurie tuojau nueina ožio lupti ir paskui užmiega, bet kiti pradeda tiesiog lubomis vaikščioti,- pasakojo Olga. - Dar turime keletą tokių butelių paslėpusios, kad vyrukai pagiriomis ir saldžiosios neišragautų.

Tuo tarpu prie jų džiaugsmingai prisidėjo ir Natalija. Jos negalima buvo atpažinti, nes nauja dryžuota, siauru sijonėliu eilutė ją padarė visai kitokia.

- Tik pažiūrėkit, kaip aš atrodau ! - apsisukdama keletą kartų, sušuko. - Ar jau girdėjote, kad bus muzikantai ir šokiai?

- Jeigu vyrukai išsilaikys ant kojų. Jau dabar girdisi, kad ožių balsais bliauna. Vakar irgi buvo ruoštas pasilinksminimas, o kur jie tuo laiku tūnojo? Arba kieme kur prie tvoros knarkė, ar savo patalpose ant grindų, nes į lovas nebepajėgė įsiristi, o kai kurie po lovomis rado ramesnę vietelę,- užbaigė Olga ir vėl pradėjo pjaustyti storą dešrą.

Nataša dingo ir vėl greitai sugrįžo, pakeitusi bliuzelę į ružavą ir rankoje iškėlusi laikė labai laibą butelį su žaliu gėrimu.

- Dabar paragausime iš to ilgakaklio,- juokdamasi pastatė butelį ant stalo. - Nesidžiaukite per daug, nes gausite tiktai po vieną! Čia tik kaip vaistai nuo visokių negerovių,- čiauškėjo ji.

/ bus daugiau/

KULTŪRINIS PUSLAPIS

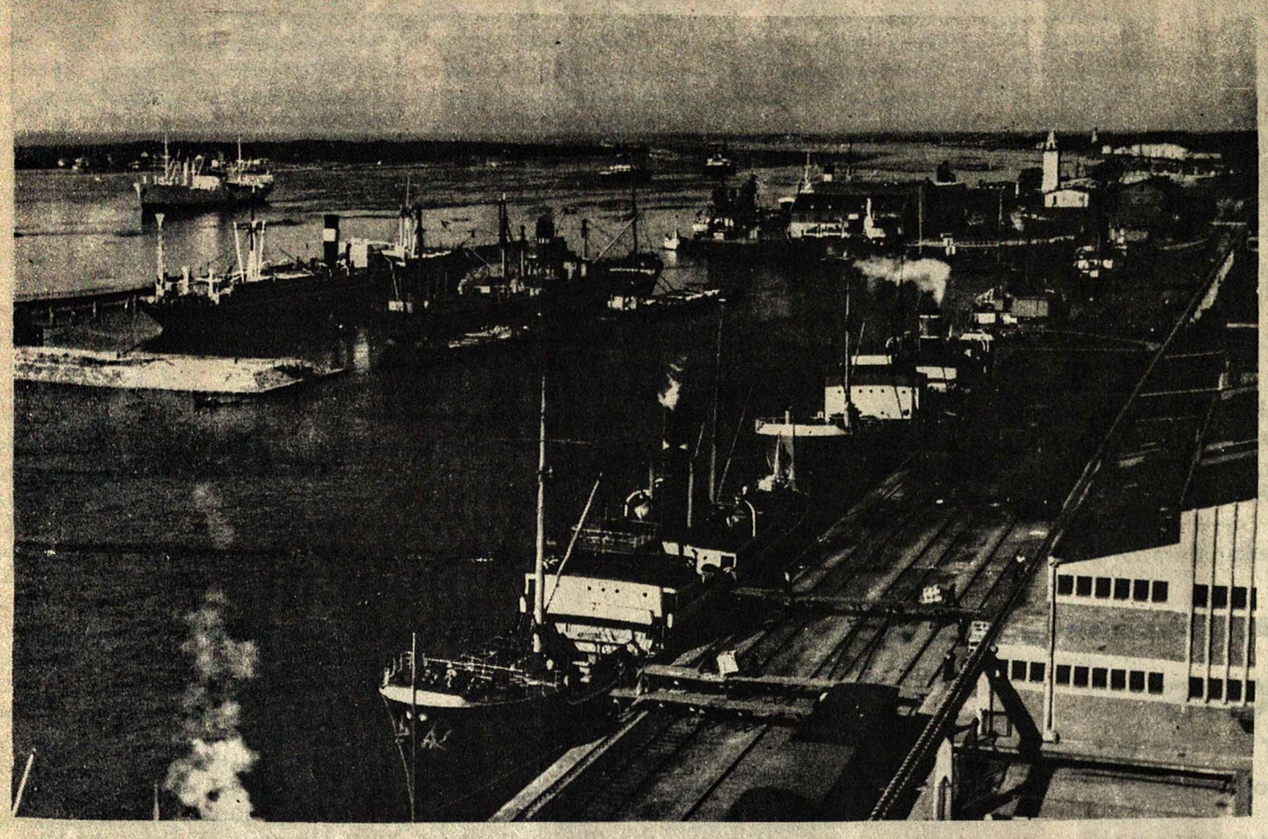

KLAIPĖDOS UOSTAS
Nepriklausomos Lietuvos valstybėje. Vieni lkaivai išplaukia, kiti atplaukia, kiti pasikrauna arba iš - krauna prekes. Čia matomas /antras iš apačios į viršų/ Lietuvos Baltijos Lloydo laivas **"KAUNAS"**. Jam vadovavo dabar Čikagoje gyvenantis jūrų kapitonas Bronius **Krištopaitis.**
Karo metu "Kaunas" tapo pirmaja Lietuvos prekybos laivyno auka. Jį torpedavo ir paskandino vokiečių povandeninis laivas Šiaurės jūroje. 1938 m. į Klaipėdos uostą buvo įplaukę 1.428 laivai.

/"L.P."/

APIE MAŽOSIOS LIETUVOS HIMNO AUTORIŲ

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ,
LIETUVIAIS NORIME IR BŪT.
TĄ GARBĘ GAVOME UŽGIMĘ,
JAI IR NETURIM LEIST PRAŽŪT.

KAIP ĄŽUOLS DRŪTS PRIE NEMUNĖLIO,
LIETUVIS NIEKO NEATBOS,
KAIP EGLĖ TEN PRIE ŠEŠUPĖLIO,
IR VĖTROJ, IR ŽIEMOJ ŽALIUOS.

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ,
LIETUVIAIS NORIME IR BŪT.
TĄ GARBĘ GAVOME UŽGIMĘ,
JAI IR NETURIM LEIST PRAŽŪT.

Mažosios Lietuvos himnas, parašytas Jurgio Juliaus **Sauervein'o, kuris gimė 1831. I. 15 d. ir mirė 1904. XII.16. Jis buvo Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, daugelio kalbų žinovas.**

J. Sauerveino tėvas buvo senųjų kalbų mokytojas ir vėliau įtakingas kunigas Gronau mst. Čia savo jaunystę praleido ir Jurgis Sauerveinas. Jis turėjo nepaprastų gabumų kalboms ir būdamas 12 metų, jau gerai mokėjo graikų ir lotynų kalbas. Mokėsi Hannover'io liciejuje, kurį baigė 1848 m. Po to studijavo Goettingen'o Universitete teologiją, filosofiją ir kalbas. Po dviejų semestrų išvyko studijuoti į Vieną. Kelis metus gyveno Anglijoje ir tapo Britų Biblijos Draugijos nuolatiniu bendradarbiu, vertėju ir korektūros tikrintoju. Tai jis atliko bevažinėdamas po įvairius kraštus. Jis mokėjo 46 kalbas. Mūsų rašytojui Vydūnui jis yra pasisakęs, kad mokąs 43 kalbas ir mokąsis vienos naujos indų kalbos.

Nėra tiksliai žinoma, kada Jurgis Sauervein'as atvyko pirmą kartą į Mažąją Lietuvą. J. Šliūpas manė, kad tai galėjo būti 1874 m., kai grįžo iš Tartu Vokietijon, o su lietuvių kalba buvo jau anksčiau susipažinęs. (Manoma, kad bendraudamas su lietuviais Gronau fabrikuose).

Jis pats yra pasisakęs, kad lietuvių kalba jį glostčiusi nuo pat jaunų metų ir buvusi beveik lyg motinos kalba į jo širdį įsišaknijusi ir įaugusi. 1877 m. jis jau apsigyveno trumpam laikui Šilininkų k., Piliakalnio apsk. Lietuviai šį humanistą šiltai priėmė ir jis po to jau kasmet atvykdavo kuriam laikui į Lietuvą. Aplinkinius kaimus yra apdainavęs savo eilėraščiuose, o susipažinęs su Mažosios Lietuvos žymesniais veikėjais, greitai įsijungė į lietuvininkų tautinę ir politinę veiklą, pasidarydamas ir veikdamas vienu iš svarbiausių tautinės ir politinės veiklos vadovų per gerą 20-metį. Jis nepavargdamas populiarino lietuvių vardą spaudoje, vokiečių ir norvegų spaudoje aprašė gražiuosius lietuvių papročius, jų seną ir garbingą kalbą. Pastebėjęs, kad vienur kitur nyksta tautiniai drabužiai, sumanė suruošti tautinių drabužių šventę. Jis tikrai prisidėjo prie to, kad pagarba tautiniams drabužiams pereitojo šimtmečio gale vėl atgijo. "Dvasiškai skurstame,- rašė jis,- kai išsižadame savo kalbos ir lietuviškos prigimties". Jis padėjo ruošti peticijas valdžiai, kad grąžintų lietuvių kalbą į mokyklas ir kad religija būtų dėstoma gimtąja kalba. Peticijomis nieko nelaimėjęs, jis suorganizavo atstovų siuntimą pas karalių. Atstovus sudarė 13 tautiniais drabužiais apsirengusių lietuvaičių ir trys ūkininkai. Jis parašė sveikinimo tekstus vokiečių ir lietuvių kalbomis. Karalius delegaciją maloniai priėmęs, bet patarė siųsti savo atstovus į seimą, nes jis pats vienas prieš įstatymus nieko negalįs padaryti. J. Sauervein'as skaitė berlyniečiams paskaitas apie lietuvių papročius ir kalbą ir skelbė, kaip toji kalba yra naikinama, nors patys lietuvninkai yra ištikimi karaliui. Jis taip pat ragino lietuvius mokyti savo vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti namuose ir steigti sekmadienines mokyklas ir reaguoti į valdžios jiems daromas skriaudas, nepasiduoti be kovos skriaudėjams. Ta tema jis yra parašęs daugelį straipsnių ir išspausdinęs eilę brošiūrų. Yra parašęs eilėraščių ir dainų ir dvi poemas: Macilėnas ir Gražina. Jis taip pat Tilžėje yra buvęs "Birutės" Draugijos pirmininku ir 1895 m., švenčiant tos draugijos dešimtmetį, buvo išrinktas jos garbės nariu.

Vokiečių moklsininkai ir kalbininkai nuo seno įvertino lietuvių kalbos svarbumą ir grožį, nežiūrint ko - kios buvo nepalankios lietuviams politinės aplinkybės iš vokiečių vyriausybių. Tuo tarpu visai kitokį atsinešimą į mūsų kalbinę kultūrą patyrėme ir patiriame iš mūsų rytinių kaimynų ir okupantų.

b.

/ Pasinaudota "Lietuvių Enciklopedija"/

• **Portfelį su DR. VINCO KUDIRKOS PARAŠU** padovanojo **Mykolas Filipūnas** (gyv. Michigano valstijoje) Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejui Chicagoje. Portfelis atrodo gali būti 100 metų senumo ir kuris vienu laiku galėjo priklausyti Lietuvos Himno autoriui.

Dr. V. Kudirkos giminės, gyvenantieji Chicagoje, labai susidomėjo šiuo radiniu ir susisiekę su įvairių sričių specialistais, deda pastangas, kad portfelis būtų ištirtas ir nustatyta, ar jis tikrai galėjo priklausyti Dr. Kudirkai.

Šį portfelį M. Filipūnas užtiko Chicagos Bridgeport'o senoje lietuvių kolonijoje, viename name, kuriame lietuviai yra gyvenę nuo pat pirmųjų lietuvių emigracijos į Ameriką laikų. Pagal giminių pasakojimą, po Dr. V. Kudirkos mirties daugelis jo asmeninių daiktų buvo per varžytines parduoti ir kai kas galėjo patekti į Ameriką.

Irena MIKŠYTĖ

MAESTRO

/ Šią kino apibraižą, skirtą Kipro Petrausko 100-osioms gimimo metinems, autore paraše Lietuvos Televizijos užsakymu, tačiau filma liko nesusukta/

Vėjas gena debesis. Taršo nuogas medžių šakas. Įsisukęs į Vilniaus gatves, neša ką pagavęs.

Afišų klijuotojui vargas - kol išlygina beiplaiskantį lapą, kol priklijuoja prie skelbimų stulpo, stendo, sienos. Pagaliau skaitome:

1955 metų lapkričio 23 dieną LTSR valstybiniame operos ir baleto teatre įvyks Dž. Verdžio operos "Otelas" spektaklis, skirtas TSRS liaudies artisto Kipro Petrausko 70-tosioms gimimo metinėms paminėti. Pagrindinį vaidmenį dainuos Jubiliatas, kitus - jo mokiniai: Desdemoną -Elena Saulevičiūtė, Jagą - Vladimiras Rubackis, Emiliją - Janina Misiūraitė, Kasiją - Valentinas Adamkevičius, Rodrigą - Vytautas Kairiūkštis.

Prie teatro kasos - eilutė. Kasininkė vikriai pardavinėja bilietus, skaičiuoja pinigus...

Gėlių parduotuvėje "operomanės" renka puokštes, dėlioja žiedus, kilnoja krepšelius - perka gėles vakarui...

Teatre savo ruožtu rengiamasi šiam neeiliniam spektakliui - statomos dekoracijos, derinamos šviesos, tvarkomi Otelo kostiumai...

Kirpo Petrausko butas Vilniuje. Svetainės sienos nukabinėtos šeimininko ir jo žmonos aktorės Elenos Žalinkevičaitės-Petrauskienės ilgo sceninio gyvenimo trofėjais: vaidmenų nuotraukomis, tapytais portretais, laurų vainikais.

Stengdamasi nekelti triukšmo, atsargiai žengdama, iš kambario į kambarį pereina dainininko žmona. Ant jos rankos pasverta ilga, puošni vakarinė suknelė.

Staiga triukšmingai atsiveria durys ir į kambarį įpuola jauniausioji Petrauskų dukra Aušra. Didelis piešinių aplankas po pažastim išduoda ją mokantis dailės.

- Mama! Šiandien mes piešėm tokį juokingą senį! Tuoj parodysiu! - numetusi piešinius, atsiseginėja apsiaustą.

- Tyliau, Aušrele, - tramdo dukrą motina, - ar užmiršai, kad tėvui vakare spektaklis? Juk tokiu momentu jis ilsisi.

Kipras savo darbo kambaryje. Jis toli gražu nesiilsi. Apsirengęs patogiu minkštos flanelės švarku, susikišęs rankas į kišenes, neramiai vaikšto po kambarį. Gal ir norėtų, kaip visuomet, po pietų numigti, bet širdyje neramu. Spektaklis sunkus, o jam vis dėlto jau septyniasdešimt! Ar ne per drąsiai užsimojo? Juk ne tik balsas, bet ir atmintis nebe ta. (Mintyse kartoja vieną kitą Otelo partijos frazę: "Džiaugtis galit! Galybė musulmonų jūrų dugne..", dueto įžangą: "Triukšmo garsai nurimo, ramu nakties tyloj...") Prieina prie pianino. Čia ant piupitro toks pažįstamas, nučiupinėtas, prirašinėtas pastabų "Otelo" klavyras. Sklaido jo lapus. Jei anksčiau užtekdavo prieš spektaklį tik akimis perbėgti, tai dabar tenka partiją rimtai pakartoti.

Prisėdęs ant sukamos kėdės, dainininkas skambina vieną kitą epizodą, bet netrukus užverčia klavyrą. Jo žvilgsnis nukrypsta į kabantį ant sienos portretą, kur jis nutapytas Otelo kostiumu, jaunas, erelio profiliu, degančiomis akimis...

Maestro susimąstęs liečia savo veidą, plaukus... Ar padarys grimas stebuklą? Ar grąžins jaunystės bruožus, liepsnojantį žvilgsnį?.. O rodos, taip neseniai jis buvo toks kaip portrete... Apskritai argi seniai jį mama šaukdvo: "Cipru-u-uk! Cipru-u-uk!"

- Cipru-u-uk!.. Cipru-u-uk!.. - iš toli atsklinda ir Aiseto pakrantėmis nuvilnija motinos balsas

ATSIŲSTA PAMINĖTI:

E G L U T Ė. Mėnesinis vaikų žurnalas. Nr.1. Sausis 1989. Vyr. red. Ses.O. Mikailaitė. Leidžia ir spausdina NPM Seserys, Putname,CT, JAV. Prenumerata metams $10. Vieno numerio kaina - $1.
Turinyje: A.Kašiubienė "Sninga" /eilėraštis/. D.Augienė- "Katino Ūsai"/pasaka/. Rytų Laumė- "Šeštadienis" /pasakojimas/. Juokų Maišelis. Galvosūkiai. O.M.- "Paklydęs Berniukas" /pasakojimas/. D.Sadunaitė- "Mergaitė ir jos įdomūs radiniai" /pasakojimas/. O.M.- Lietuvaitės Gimnastikoje. Rašom ir Piešiam. Eglutės Konkursas.

Žurnalas dailiai apipavidalintas iliustracijomis ir piešiniais: J.Paukštienės, Z.Sodeikienės, V.Tarabildienės, A.Sruoginienės, O.M., R.Ardytės-Juškienės, A.Čeponytės, R.F.Peterson, K.Juzaitytės, E.Muliolienės.

****

"EGLUTĖS" KONKURSAS:

"Eglutė" skelbia konkursą rašytojams: suaugusiems ir jaunimui.

1. **Parašyti pasaką arba apysaką vaikams.** Tema - laisva, nedaugiau 5 mašinėle rašytų puslapių.
I premija- $100; II-a $ 50; III-a $ 25;
arba-
2. **Sukurti galvosūkių bei uždavinių** nemažiau 4 puslapius.
I premija - $50; II-a - $25;
arba-
3. **Paruošti rašinėlį vienam iš šių skyrių:**
"Ar žinai", "Gamta ir aplinka", "Lietuva ir mes". Rašinėlio ilgis - 3-4 mašinėle rašyti puslapiai. Galima pridėti ir piešinius ar brėžinius.
I premija - $ 100; II-a $50; III-a $25.

Konkursui skirtus kūrinius reikia atsiųsti EGLUTĖS redakcijai iki 1989 m. **gegužės 31 dienos.** Galima dalyvauti ir keliuose poskyriuose iš karto. Darbai bus įvertinami redakcijos paskirtos komisijos ir bus paskelbti.

Kviečiami dalyvauti visi.

****

Valtyje, įsistebeilijęs į plūdę, sėdi kokių trylikos-keturiolikos metų berniūkštis. Tai šaukiamasis Ciprukas, bet jis nė nekrusteli.

Dangumi ir vandeniu plaukia balti debesys. Pavasaris. Ramybė.

Motinos balsas pasigirsta arčiau:

- Cipru-u-uk! Mikas tavęs ieško!

- Einu jau, mama, einu! - atišaukia aiškiai nepatenkintas Kipras ir imasi irklų. Kabina plačiais yriais bambėdamas: - Ir vėl varinės do-mi-sol... Žinau aš jį...

Virtuvėje, įsispraudęs tarp kelių medžio pliauską, kažką drožinėja tėvas Jonas Petrauskas. Jis keliose parapijose žinomas dailidė, auksuotojas, vargonininkas. Pro praviras virtuvės duris matyti dalis kambario. Tai ne valstiečio būstas - kambaryje fisharmonija, lentynelė su knygomis ir natomis, vienas kitas šventųjų paveikslas, čia pat ir Bacho portretas. Dvylika metų už Kiprą vyresnis jo brolis Mikas derina tėvo darbo smuiką. Dirstelėjęs virtuvėn, pagiria:

- Meistras esi, tėtuši! Skamba kaip pirktinis...

Tuo metu pro duris įžengia basakojis Kipras su savo "įrankiais".

- O! Varlamušys sugrįžo, - pasitinka jį Mikas, - ar užmiršai, kad groti metas?

- Tau kad tik mane mokyti, - atsikerta Kipras, statydamas kampan meškeres.

- Mano mokslai- tai medus. Va, atiduos tėvas Rokiškio mokyklon Lymanui, tai sužinosi, kur pipirai auga.

- O ką? Gal blogai tave Lymanas moke? - atišaukia tėvas.

- Argi daug per porą metų išmoksi? Va, dar pavargoninkausiu Gervėčiuose, užsidirbsiu pinigų - ir važiuosiu Peterburgą į konservatoriją. Ir Kiprą į mokslus išleisiu, - ploja per petį broliui Mikas, - gabus, velniūkštis, tik kad jam eseriai labiau rūpi nei knygos...

Juokais paėmęs Kiprą už ausies, Mikas veda jį prie fisharmonijos.

- Nagi duok "la", - sodina brolį prie instrumento, pats pasirengęs derinti smuiką.

Tuo metu už lango pasigirsta gražiu, sodriu moterišku balsu dainuojama dzūkiška daina "Tu putine raudonasai".

- Palauk, Mikai, mama dainuoja, - prišoka prie lango Kipras.

Dainuojančiosios nematyti - tik žydi sodas, plaukia dangumi balti debesys, mėlynuoja tolumoje ežeras, ir atrodo, kad pati gimtoji žemė dainuoja... Stovi Kipras ir klauso kaip užkerėtas...

Tu putine raudonasai,
Putinėli raudonasai,
Ko pavirtai in šalaly...

Einu keliu dainuodama,
Einu keliu dainuodama,
Dalios, laimės ieškodama...

Visa tai - ir motinos diana, ir bičių dūzgesio sklidina pieva, ir ežero dugne raibuliuojantys akmenėliai, ir vandens paviršiumi praplaukiantys debesys, ir tas mėlis, žaluma, spalvų bei garsų darna įsismelks Kipro sielon visam laikui. Tai tie patys lyrikos šaltiniai, kurie vėliau pakils gaivia versme ir užlies jo širdį dainuojant liaudies dainas, kuriant lyrinius operų herojus. Ir jis nė pats nežinos, iš kur tas sielos virpulys, tas praskaidrėjimas ir harmonijos pojūtis...

Girgžteli durys, ir Kipras sugrįžta realybėn.

- Nemiegi? - klausia žmona. - Miko dukra atėjo. Sako, atnešusi tau kaži kokią dovaną. Ar galiu pakviesti?

- Jeigu jau atneše dovaną - kviesk! - šypsosi Kipras. Skubiai apsidairęs, akimis suranda ant pianino gulinčią ryškią "fantaziją". Dabitiškai įsikiša nosinaitę į viršutinę švarko kišenę, pasitempia, tarsi pajaunėja...

Į kambarį įeina mergina.

- Labas, Protele (tokį negirdėtą vardą parinko savo dukrai Kipro brolis Mikas), - maloniai ją pasitinka šeimininkas. - Kaip mokslai?

- Aš čia, dėde, tvarkiau įvairius tėvelio popierius, - iškart reikalo imasi Protelė, - muziejus prašė atiduoti. Ir štai radau du egzempliorius... (ištiesia Kiprui nedidelį lakštą popieriaus). Paimkit vieną atminimui. Galėjau ir kitą kartą atnešti. Bet šiandien tokia diena... Jubiliejinis jūsų spektaklis...

/ bus daugiau /

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE

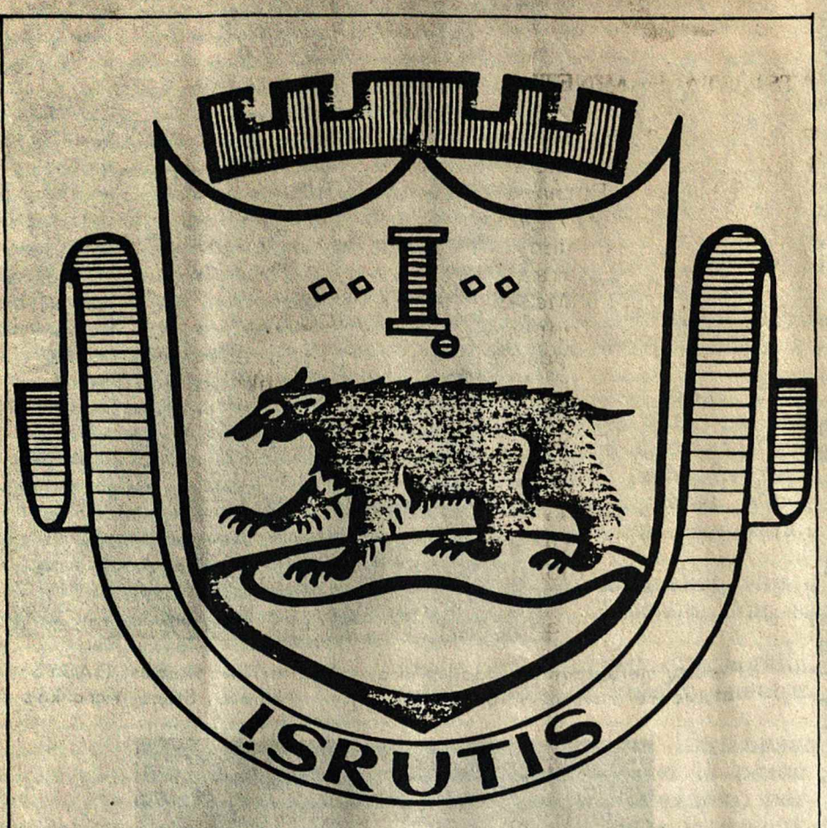

ĮSRUTIS arba Įsrūtis, Įsrutė. Vokiškai Insterburg. Sovietai-rusai praminė Černiachovsk. Lietuvos miestų herbai — *dail. Telesforas Valius* — iš *Algirdo Gustaičio Lietuvos žemėlapio*, išleisto Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugijos, Cikagoje, 1982 m.

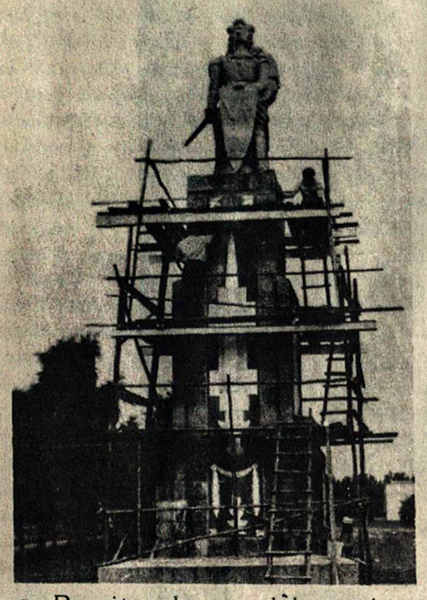

• Persitvarkymo dėka, susiprasta atremontuoti Vytauto Didžiojo paminklą Perlojoje. Nuotr. Ed. Šulaičio

• MASKVOJE sprendžiamas **Ignalinos AE III-jo bloko likimas.** Lietuvos TV programoje "PANORAMA" buvo patiekta keleta interviu, tačiau iš jų, kaip Zigmas Vaišvila rašo, neaišku, kokia tuo reikalu Lietuvos vyriausybės pozicija. Atvirame laiške "Gimtajam Kraštui" s.m. nr.1 jis rašo:

"Mažai kas abejoja šios statybos /AE trečiojo bloko/ neteisėtumu. Abejojama tik Maskvos malone. Tad kodėl, prieš išvykstant mūsiškiams į Maskvą, nežinome vyriausybės pozicijos ir nežinome, kodėl ji nenori liaudies paramos? Slapukausime?

Štai naujametinė dovanėlė, kurią gavome paskutinėmis 1988 m. dienomis: Utenoje statant naują kepyklą, joje sumontuoti Ignalinos AE naudoti vamzdžiai. Nuvyko į Uteną Respublikinės gamtos apsaugos inspekcijos ir Hidrometeorologijos valdybos atstovai su oficialiai registruotu radiometru. Dalyvavo ir Utenos sanitarinės epidemiologijos stoties atstovas. Buvo vietų, kur radioaktyvumas 2-3 kartus viršijo naturalų foną. /Ar tas žodis reiškia paviršiaus aplinką, ar naturalų lygį? Red./. Koks radioaktyvumas vamzdžių viduje?..Vanduo į tešlą tekės vamzdžiais iš AE. Jei Ignalinos AE administracija tokiu būdu "likviduos" visas naudotas silpnai radioaktyvias konstrukcijas, kurias iki šiol saugojo atviroje aikštelėje, pažeizdama sanitarines normas (plačiau apie tai žr."Atgimimo"Nr.11,12), tad ne tik uteniškių bandelės bus ypatingos. Gal ir nepagalvojo nieko blogo tie, kurie vamzdžius pirko. Tačiau kokia buvo pardavėjų nuomonė? Kam ir kiek panašių "deficitų" jie dar pardavė? Ar ne laikas Respublikos prokuratūrai rimtai panagrinėti šitokią komercinę Ignalinos AE veiklą? Ir kaip žada pasielgti snitarijos gydytojai?

• SNIEČKAUS vardu pavadintame miestelyje, netoli Ignalinos, kur gyvena keliolika tūkstančių gyventojų, nėra lietuviškos mokyklos.

****

Senų senovėje klestėjusi kunigaikštystė, kurios valdovas buvęs Perlius. Nuo jo vardo kilęs ir **PERLOJOS** pavadinimas. Mieste buvę kelios bažnyčios, 20 kalvių.

Netoli Perlojos yra **Kartuvių kalnas.** Ten būdavo kariami neklusnūs baudžiauninkai, ant **Ašarinės kalno** žmonės apraudodavę savo nelaimes ir skriaudas, o iš tų ašarų susidaręs **Ašarinės ežerėlis** ir **Ašarinės upelis.**

1710 m. maro epidemija nuvarė į kapus visus iki vieno perlojiečius. Mūsų laikais Perloja buvo patekusi į 10 km pločio neutralią zoną, kur vykdavo susirėmimai su baltalenkių kariuomene.

1923 m. pravesta demarkacijos linija padalino Perlojį į dvi dalis . Pačiame Perlojos miestelio centre stovi Vytauto Didžiojo paminklas, statytas **1930 m.** Autorius -Tarabilda. Perlojiečiai šį paminklą saugoja ir globoja.

• NORS VAKARINIAI LIETUVIAI 6 ŠIMTMEČIUS išbuvo vokiečių valdžioje, tačiau dar **19 a.**, ypač gyvenantieji buv. Rytprūsių šiaurinėje dalyje ir KLAIPĖDOS krašte, išsaugojo savo kalbą, papročius, savitą materialinę kultūrą. To krašto lietuvių gyvenime reiškėsi kultūrinė, visuomeninė veikla, kai kuriais atvejais peržengusi šios teritorijos ribas ir vėliau turėjusi reikšmės visos lietuvių tautos kultūrai. Užtenka paminėti vien K.DONELAIČIO ir VYDŪNO vardus.

/Iš "Lietuvninkai"/

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI !

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NEGALI

Dr. Gv. Valančius

AKLIGATVYJE

Miegamojo kambario šviesa lubose spindėjo kontrastu nuo didelės juodos skylės lange. Didelės stiklo atlaužos gulėjo padrikusios ant kilimo. Aš žiūrėjau išplėstomis akimis į tą destruktyvų vaizdą. Nereikėjo spėlioti, kas tai padarė. Betkokia puoselėta mintis rezignuoti dėl tokio veiksmo, pavirto į pyktį. Esu pykusi ant jo ir anksčiau, bet šį kartą manyje sukilo tikra neapykanta.

Išėjau iš kambario, uždariau duris, kad šaltas oras nesklistų po namą. Mano gyvenimą vėl palietė ardantys veiksmai. Nulipau laiptais ir nuėjau prie užpakalinių durų. Užrakinau jas paprastu raktu ir antriniu apsauginiu, kurio rakto jis neturėjo. Nebuvo prasmės sėdėti ir laukti jo. Nusirengiau ir įlindau į lovą. Neužmigau. Skilvis susigniaužė į mazgą, prisiminus visus blogumus, kuriais jis užvertė mūsų gyvenimą. Negalėjau pamiršti, kaip jis savo elgesiu suardė mūsų šeimą, ir - atvirai kalbant- kodėl negalėjau jam to atleisti.

Po ilgų, kaip atrodė, valandų pasigirdo raktas duryse. Paskui beldimas. Aš nepajudėjau. Paskui - durų daužymas ir - tyla. Netrukus barškinimas į mano miegamojo langą:

- Mama, mama, ar miegi? Čia Kenny. Įleisk mane. Durys užrakintos.

Įleisti. Viešpatie, kiek kartų aš grasinau jam, kad neįleisiu ir galų gale, kiekvieną kartą atsileisdavau, tik dar tą vieną sykį. Šį kartą aš nejutau sušvelnėjimo, tiktai kietą pykčio mazgą skilvio viršūnėje.

- Eik sau. Praleisk naktį pas vieną savo girtuoklių draugų. Kiek kartų tau sakiau, kas bus, jeigu tu vis toliau taip darysi. Šiąnakt į šiuos namus tu neįeisi.

- Ką tu dabar, mama, aš galiu pasiaiškinti. Įleisk mane.

Dar daugiau prašymų. Vis tylėjau. Galų gale išgirdau girgždant žvyrą nuo žingsnių, kai jis vėl sugrįžo prie užpakalinių durų. Ten jis pradėjo vėl jas daužyti ir spardyti, balsiai keikdamasis. Vargšai kaimynai.

Numečiau antklodę ir sugriebiau chalatą. Kodėl jis negali savo aptemusia galva suprasti, kad šį kartą jis neįeis? Vėl gi - kodėl turėtų galvoti kitaip? Mes tokias situacijas esam pergyvenę šimtus kartų, ir visuomet baigdavosi tuo, kad jis vistiek permiegodavo savo lovoje.

- Neįeisi. Gali sau daužyti duris visą naktį. Ateik rytoj, kai būsi išsiblaivęs, ir tada mudu pasikalbėsime.

- Prakeikimas. Įleisk mane, arba aš išlaužiu duris.

Dabar jau jis spardė taip stipriai, kad metalinis durų rėmas pradėjo linkti. Ar jam buvo svarbu, kad durys naujos, specialiai palaikančios šilumą, įrengtos tiktai prieš 2 mėnesius? Jis jas laužė, kaip kad langą viršuj, kaip kad židinį, kaip kad daug kitų daiktų, įskaitant ir mano širdį.

Negalėjau žiūrėti kaip iš lėto rėmas linko į vidų ir sugrįžau į virtuvę. Laikrodis rodė 2:12 val. nakties. Priėjau prie telefono ir pasukau. Reklaminės dainos žodžiai "Praskaidrink savo dienas, paskambindama artimiausiems" sukosi galvoje keiksmų ir bildesio fone.

Dikas atsiliepė mieguistu balsu. Pajutau kylantį priekaištą jam, kad jis galėjo sau miegoti, kai mano gyvenimas dar kartą virto į šipulius.

- Kenny yra prie virtuvės durų. Spardo jas ir laužo. Bijau, kad išlauž. Aš nenoriu jo įsileisti. Jis girtas. Ar tu gali ateiti?

- Būsiu už penkių minučių.

Pakabinau ragelį ir grįžau į savo vietą.

- Kenny, geriau pasitrauk. Aš paskambinau Dikui ir jis tuojau bus čia.

- Čia mano namai. Įleisk.

Po kiek laiko,- atrodė lyg po amžinybės,- triukšmas aptilo ir aš išgirdau trenkiamas mašinos duris ir po to - tyla. Pribėgus prie salono lango, atitraukiau užuolaidą ir žiūrėjau. Kenny sunkvežimio nesimatė.

Įtampa palengvėjo ir aš atsisėdau į fotelį laukti Diko. Buvo taip tylu, girdėjosi tik laikrodžio tiksėjimas. Kaip vienas žmogus galėjo įnešti tokį chaosą į mūsų gyvenimą?

KRENVI VEIDRODŽIAI

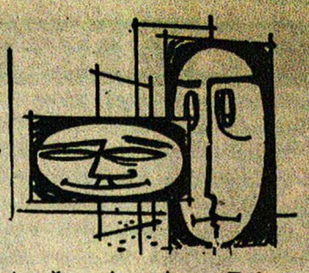

Išgirdau, kaip mašina įsuko į įvažą. Atvyko Dikas. Atrakinau specialų užraktą ir patraukiau į save duris, bet jos nepajudėjo.

- Apeik aplink, Dikai, tų durų negaliu atidaryti.

Vėl perėjau per virtuvę ir saloną.

- Kur Kenny?

- Nežinau. Jis išvažiavo su savo sunkvežimiu po to, kai tau paskambinau.

- Laura, geriau paskambink policijai. Galų gale jis arba save, arba ką nors kitą užmuš.

- Žinau, kad reikia, bet kaip aš galiu įduoti policijai savo sūnų?

Tai tokia mintis, dabar žodžiais išreikšta, mane kankino nuo pat Kenny problemos pradžios. Jeigu tu myli ką, kaip gali atsisukti prieš jį? Ar nebūčiau tada nenormali motina? Ar išdrįsčiau taip padaryti, ir kas po to?

Dikas, turbūt, nujautė, ką galvoju:

- Laura, padaryk man kavos puodelį ir tada pakviesk policiją. Žinau, kad labai sunku taip padaryti savo sūnui, bet paklausyk šio seno, patyrusio balso: atsimink, aš esu toks buvęs. Kol tu nepadarysi, kad jis pats būtų atsakingas už savo veiksmus, jis ir toliau taip elgsis. Kiek ilgai tai tęsiasi - nežiūrint visų tavo pastangų su juo susitvarkyti?

Žinojau, kad jis teisybę sako. Dievas žino, kiek maldavau ir grasinau. Jis gi - vis pažadėdavo ir vis neištesėdavo.

Vėl prisiminiau tą išdaužytą langą viršuje ir galvojau: "Kada yra gana? Kiek dar bus dingusių pinigų ir kredito kortelių; kiek kartų aš jį matysiu nusigėrusį; kiek nemalonių paskambinimų į darbovietę iš mokyklos; kiek nemigo naktų, bijant paskambinimo, kad jis pakliuvo į susisiekimo nelaimę; kiek gali ištverti širdis iki galų gale gana?

Priėjau prie telefono ir pasukau 911.

- Kodiak policijos skyrius, -atsiliepė balsas ir pasigirdo du tarkštelėjimai. Reiškia, mano kalbėjimas užrašomas į juostą. Giliai atsikvėpiau:

- Čia kalba Laura P. Mano sūnus yra girtas ir dabar vairuoja mašiną ant kelio.

Pasakius pirmus žodžius, toliau nebebuvo taip sunku. Neišgirdau pasmerkimo dėl skambinimo,klausė licenzijos numerio spalvos ir mašinos modelio, krypties į kurią pasuko išvažiuodamas. Pasakė, kad bus pranešta visiems skyriams. Jeigu jis sugrįžtų namo, aš turiu pranešti. Rutinos klausimai.

Lyg tie žodžiai būtų magnetas, traukiantis Kenny namo, išgirdau suūžiant jo mašiną įvažoje, stabdžių čirškimą ir smūgį į duris.

- Vėl prasideda,- šmėkštelėjo mintis. Dikas išėjo į kiemą su kavos puodeliu rankoje pasikalbėti su Kenny. Girdėjau jį kalbant, bet negalėjau suprasti žodžių. Kenny balsingus atsakymus gerai supratau:

- Jūs negalit man pasakyti, ką aš turiu daryti! Jūs nesat mano tėvas! Tėvas mirė. Jūs- niekas!

Vėl ramus Diko balsas, ir vėl Kenny:

- Aš jus primušiu, nesvarbu, kokio stiprumo esat!

Su tais žodžiais Kenny išmušė iš Diko rankų puodelį. Parodęs, koks jis smarkus, nusvyravo prie savo sunkvežimio, įlipo ir išdūmė. Šį kartą aš pasižiūrėjau kuria kryptimi. Pakėliau telefoną.

Nepraėjo nė 15 minučių, kai aš, susirietus prie virtuvės stalo ir nepaliesto kavos puodelio, išgirdau telefoną. Ramus balsas kalbėjo:

- Jūsų sūnus sulaikytas. Jis važiavo 108 km. į valandą greičiu, kai jį sustabdė. Atsisakė alkoholio testo. Ar Jūs norite ateiti į stotį ir jį pasiimti, nes jis yra nepilnametis?

Kai tiksėjo sekundės, žinojau, kad mano sekantys žodžiai nulems mano gyvenimo kryptį ir mano šešiolikamečio sūnaus gyvenimą. Viskas pasikeis. Po trijų skausmingų metų, mes priėjome prie lemiamos kryžkelės.

/Vertė E.B.K. iš "Grapevine" Inc., 1988./

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

1989 metų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
Iš Montrealio,

Nuo GEGUŽĖS 12 d. iki GEGUŽĖS 26 d. - $1999.
Nuo BIRŽELIO 30 d. iki LIEPOS 14 d. - $ 2199.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis
į: **L. Stankevičių, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Qué. Canada. H7G 4K7.**
Tel.: (514)-669-8834.

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30– 12 val. nakties
Programos vedėjas : LIUDAS STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

AUDRA Travel CORPORATION

REMKIME LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDĮ

Lietuvių viltys, sunkiais tylos ir skausmo laikais baimės ir nepasitikėjimo tramdytos, pagaliau išsiliejo kaip nesuvaldomai veržlus apsivalymo nuo slogios praeities ir tikėjimo Lietuvos ateitimi srautas, pasivadinęs **LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIU.** Išsaugoti ateinančioms kartoms Lietuvą, jos istoriją, kultūrą, kalbą bei gamtą – yra **KIEKVIENO LIETUVIO PAREIGA!**

Kiekvienas iš Jūsų galite palaikyti lietuvių viltis, paremdami **PERSITVARKYMO SĄJŪDĮ.**

Nuo š. m. lapkričio 1 dienos visiems išeivijos lietuviams nuo mokesčio, kurį Jūs paprastai mokate už bet kokio pobūdžio kelionę AUDRA TRAVEL kelionių biure 2,5% bus skiriama

LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIUI REMTI .

1989 m. pabaigoje , ataskaitiniame keliautojų susitikime , pinigai, kartu su rėmėjų sąrašu bus įteikti LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIO ATSTOVAMS.

Tad, LIETUVIAI, užsakydami keliones lietuviškame AUDRA TRAVEL kelionių biure, remsite

LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDĮ.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500, TELEX: 06-967812
FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki trečiadienio 9.30 – 19.00
ketvirtadienį, penktadienį 9.30 – 21.00, šeštadienį 11.00 – 17.00
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

toronto

• "PARAMA" primena, kad pirmų metų studentai gali paduoti prašymus gauti stipendijai iki $1.000. Prašymai priimami iki š.m. **kovo mėn. 1 d.**

• VILNIAUS televizijos programon buvo įtraukta ir VIII Tautinių Šokių Šventės, įvykusios pernai vasarą Hamiltone, vaizdai. Buvo rodomas įžygiavimas į areną, KLB p-ko Vyt.Biretos sveikinimas, įvairūs šokiai, grupės ir bendras vaizdas.

Lietuvių Namų Žinios

• LIETUVIŲ NAMAI ruošiasi vienam iš didžiausiųjų savo renginių- UŽGAVĖNIŲ KARNAVALUI, kuris vyks **vasario mėn.. 4 d.**

Karnavale dalyvauja Toronto lietuvių organizacijos ir meniniai vienetai. Tradiciniai I-joje dalyje pasirodo jaunimas ir jauniausieji su savo programomis, II-je dalyje vyksta Kaukių vakaras, skirtas suaugusiems. Jame programą atlieka apie 100 šokėjų bei dainininkų. Kaukės premijuojamos, lėšas skiria Lietuvių Namai. Kaukių vakaro pelnas skiriamas Karnavale dalyvaujančioms organizacijoms, tad vakaro tikslas- sukelti kaip galima daugiau pelno.

Karnavalo metu Karaliaus Mindaugo menės balkonuose organizacijos įrengia savo paviljonus, kurie premijuojami specialios komisijos, o lėšas skiria Lietuvių Namai.

UŽGAVĖNIŲ KARNAVALO tradicijos yra senos ir įdomios,jo pasisekimas priklauso nuo atsilankiusiųjų. Dalyvaujančių bus daug, tad kviečiami visi atvykti pasilinksminti, pasidžiaugti ir paremti dalyvius.

PARENGIMAI LIETUVIŲ NAMUOSE:

• **Sausio 15 ir 22 d.d.**- PASKAITOS. Rengia LN Kultūrinė Komisija.
• **Sausio 28 d.**- "CASINO" VAKARAS. Rengia Toronto MAIRONIO Mokykla.
• **Sausio 29 d.** -PASKAITA. Rengia LN Kultūrinė Komisija.
• **Vasario 4 d.** -TRADICINIS UŽGAVĖNIŲ KARNAVALAS. Rengia LN Visuomeninės Veiklos K-tas
• **Vasario 5 d.** -PASKAITA. Rengia LN Kultūrinė K-misija.
• **Vasario 5 d.**- PIETŪS. Rengia Išganytojo Parapija.
• **Vasario 12 d.** - POPIETĖ BAZARAS. Rengia Tautinių šokių grupė ATŽALYNAS.
• **Kovo 5 d.**- KONCERTAS. Rengia LN Kultūrinė K-Komisija.
• **Kovo 19 d.** -KONCERTAS.Išganytojo Parapijos Choras.
• **Balandžio 1 d.**- JAUNIMO ŠOKIAI. Rengia Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga.
• **Balandžio 2 d.**- VELYKŲ STALAS. Rengia Lietuvių Namai.
• **Balandžio 9 d.** - LN METINIS SUSIRINKIMAS. Rengia Lietuvių Namai.

• Įdomus vakaras vyko praeitų metų gruodžio 18 d., kuriame pranešimus padarė svečiai iš Lietuvos. Plačiau-kitame "NL" numeryje.

• ATSPAUSDINTA papildoma laida **B. Stundžios** knygos **"BURĖS ir VARIKLIAI"** Didesnė jos siunta bus persiųsta į Lietuvą.

sudbury

• VALDIS ALBERTAS, 72 m., mirė 1988 m.gruodžio mėn.1 d. Sudbury General Hospital ligoninėje. Jis buvo gimęs ir augęs Lietuvoje. Paliko 2 sūnus-Edvardą ir marčią Patriciją, Petrą ir marčią Sandrą ir 4 vaikaičius. Taip pat brolį Artūrą ir jo žmoną Stelą(gyv.Sudbury), brolį Ottoną ir seserį Zentą, gyv, Vokietijoje.

• Kun. K.KAKNEVIČIUS iš Lietuvos Kankinių parapijos Toronte, 1988 m.gruodžio mėn.10-11 d.d. Christ The King šventovėje pravedė prieškalėdinį susikaupimą, laikė pamaldas ir klausė išpažinčių. Sudbury ir apylinkės lietuviai jam reiškia širdingą padėką.

• K.L.B. Apylinkės Valdyba ruošia Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo 71 m.minėjimą, kuris įvyks **š.m.vasario mėn.18 d., šeštadienį, 2 val.p.p.,** Christ The King Parapijos mažojoje salėje.

Programoje: minėjimo atidarymas, trumpa paskaita, per TV rodoma vaizdajuostė- "Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Steigiamasis Suvažiavimas Vilniuje 1988 m." ir kt.

Kviečiami visi Sudbury lietuviai dalyvauti, pasikviesti svečių, atlikti tautinę pareigą.

J.Kr.
Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba

Lietuvių eglutė Mokslo Ir Pramonė Muziejuje New Yorke.
J. Tamulaičio nuotr.

• Arts Club Teatre New Yorke vyks spektaklis, pavadintas **"Etched in Amber".**Spektaklį suorganizavo **Rasa Allen-Kazlas** ir jis vyks **sausio 27, vasario 4 ir 11 d.d., 8:30 val.v.** Programoje- senesniųjų ir naujausios generacijos poetų kūriniai. Dalyvaus kai kurie autoriai ir aktorius Arūnas Čiuberkis.

boston

NAUJA VALDYBA

So. Bostono Lietuvių Piliečių D-ja yra seniausia organizacija, kuri apjungia visų pažiūrų lietuvių kilmės piliečius. Draugija turi patalpas, kuriose vyksta susirinkimai ir renginiai. Vietą sau rado ir skautų-čių būklas, "TAUPOS" Kredito Unija. Savaitgaliais veikia ir lietuviška užkandinė.

Praeitų metų gruodžio mėn.11 d. vyko Draugijos v-bos ir kontrolės komisijos rinkimai slaptu balsavimu. Naują valdybą sudaro: pirmininkas- Algis Skabeikis, vicep.- Regina Baikaitė, protokolų sekret.- Vytautas Jurgėla, finansų sekr.- Ilona Baranauskienė, iždininkas - Rimgaudas Bajerčius ir tvarkytojas-maršalka- Martynas Dapkus.

1989 m.kontrolės komisiją sudaro Tomas Ashmanskas,Bronius Paliulis ir Juozas Vaičjurgis. Pagal balsų daugumą į Draugijos direktorius išrinkti: Birutė Skabeikienė, Juozas Aušt-ras, Stasys Griganavičius, Raimundas Bažiulis, Asta Karosienė, Martynas Serelis ir Gediminas Ivaška.

• A. ŠKĖMOS DRAMA **"Pabudimas" /The Awakening/** buvo suvaidinta 2 kartu Bostone Arts Club Theater iš New Yorko sausio mėn. 7 ir 8 d.d.

Veikalą režisavo estė **Linda E. Pakri,** vaidino **Arūnas Čiuberkis, Neale Harper, Mike Jankowitz, Julija Nasvytytė ir Paul Taylor Robertson.**

LB Bostono Apylinkės Valdyba spektakliams parinko salę Cambridge,Mass., /prie Harvardo Universiteto/ First Baptist Church salėje, kad būtų patogesnės sąlygos ir amerikiečių publikai.

• Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje praeito gruodžio 4 d. vyko neeilinis komp. Jeronimo **Kačinsko kamerinių ir vokalinių kūrinių koncertas.** Į jį atsilankė ir daug apylinkės lietuvių, jų tarpe ir muz. prof. Vytautas Marijošius iš Putnamo, prel.Vytautas Balčiūnas, kun.dr.Valdemaras Cukuras. Publika šiltai sutiko kūrinius ir koncerto atlikėjus - Berklee Muzikos Kolegijos styginį ansamblį, mišrų chorą, pučiamųjų ansamblį, solistę Oną Aleksaitę ir patį autorių- komp. Jeronimą Kačinską.

• LIETUVIŠKĄ KALĖDŲ EGLUTĘ papuošė Danutė Augienė ir jos duktė Rūta Manomaitienė. Eglutė buvo išstatyta Museum of Fine Arts Bostone nuo gruodžio 11 d. iki sausio 7 d. Ji buvo išpuošta lietuviškais ornamentais, 15-kos pėdų aukščio.

Gražu, kad ši tradicija puoselėjama ir mūsų išeivijoje, išlaikant autentišką originalumą.

• Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono Skyriaus p-ko Gintaro Čepo dėka buvo parašyta apie 600 laiškų, kurie buvo pasiųsti prez. Reagan'ui ir išrinktajam prez.G.Bush'ui, primenant Lietuvos reikalus susitikimo su M.Gorbačiov'u proga. BATUN'o organizacija pakvietė dalyvauti demonstracijose prie Jungtinių Tautų patalpų New Yorke.

Buvo pasamdytas specialus autobusas ir iš viso nuvyko į New Yorką 66 lietuviai su vėliavomis ir plakatais.

Pereitų metų pabaigoje dailininkas–skulptorius Jokūbas DAGYS atšventė savo 83–čiąjį gimtadienį. Nuotr. Stepo Varankos

Senovės lietuvių kanklininkas. Dail. Dagys.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ ATSIUNTĖ:

V. Dailydė, Ed.Daniliūnas, J. Stropus, J.M. Klemka, W. Mastis, A. Vasiliauskas, V. Janušauskas, Lietuvių Pensininkų Klubas "Rūta" Montrealyje, B.P. Juodelis, G. Tetmejeris, S. Sibitienė, A. Viskantas, J. Dauderis, E. Vabalienė, J. Kralikauskas, V. Verbylienė, K. Švieži-kienė, B.A. Dundulis, P. Lipkė;

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

Po $25,- J. Šulmistras, P. Breichmanas; $20,- V. Daugelavičienė; po $15,- P.Mickus, H. Butkevičius; po $10,- V. Platakis, J. Vieraitis; po $5,- Z. Jakubonis, J. Gustainis, A. Griška;

"NL" PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

Po $10,- K. Mikšys, W. Agurkis; $ 8,-A.Gverzdys;

AUKOS:

Po $ 20,- K. Jagminienė, M. Šulmistras; $10,- M. Petrauskis; $5,- Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas.

VISIEMS NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME! "NL"

PAIEŠKOJIMAS

Gana stambaus palikimo atveju yra **paieškomas** CZESLAW PROKOFIEW-PROKOFJEW, gimęs Vilniuje (Wilno, Poland), 1908 metais. Jei kas žinotų apie jį ar jo gimines, prašomi skambinti **Gary Gogan** arba **Bernadette Stroh, Tel: (604)-682-3060, Vancouver, B.C.**

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
9 % už 90 dienų term. indėl.
9¼% už 6 mėn. term. indėlius
9½ % už 1 m. term. indėlius
9½ % už 2 m. term. indėlius
9½% už 3 m. term. indėlius
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūkanas
10½% už 1 m. GIC invest. pažym.
10½% už 2 m. GIC invest. pažym.
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.
8¾% už pensijų planą (variable rate)
10½% už 1 m. term. pensijų planą
10½% už 2 m. term. pensijų planą
10½% už 3 m. term. pensijų planą
8¾% už pensijų fondą – RRIF (v.r.)
8¾% už namų planą OHOSP (var. rate)
8 % už taupymo sąsk.
8¾% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:
už asmenines paskolas nuo 11 12%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 11½%
2 metų 11¾%
3 metų 12%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 10¾%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 69 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000 Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:
90-179 d. term. ind. ..... 9 %
180-185 d. term. ind. 9¼%
1 metų term. indėlius 9½%
2 metų term. indėlius 9½%
3 metų term. indėlius 9½%
1 metų GIC-met. palūk. .. 10½%
2 metų GIC-met. palūk. .. 10½%
3 metų GIC-met. palūk. .. 10½%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP 8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 10½%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10½%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10½%
Specialią taup. s-tą ..... 8 %
Taupomąją sąskaitą ..... 8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk ... 8¾%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki ... 5¾%

IMA UŽ:
Asmenines paskolas nuo ..... 12 %
Sutarties paskolas nuo ..... 12 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11½%
2 metų 11¾%
3 metų ..... 12 %
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 10¾%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS !
533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA–INSURANCE
WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!
ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.
SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

hamilton

• Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotojų Klubas "GIEDRAITIS" rengia 25-metinį sukaktuvių banketą **sausio mėn. 28 d., šeštadienį, Jaunimo Centro salėje, 6:30 val.v.**

Meninę programą atliks Cleveland'o **Vyrų Oktetas.** Šokiams gros **Benny Feery orkestras.** Svečiai bus pavaišinti šilta vakariene ir vynu. Visi maloniai kviečiami.

• HAMILTONO ŠALPOS FONDUI švenčių proga aukojo: $100,- Marlatt Funeral Homes Ltd.; $25,- H.K.Norkus ir $20,- F.A. Rimkus. Ačiū už aukas.

Greitu laiku bus vėl siunčiami dėvėti rūbai Suvalkų Trikampio lietuviams. Turintieji dėvėtų rūbų prašome juos palaikyti. Pakavimo laikas ir vieta bus pranešta spaudoje. **HŠF.**

o Nuotaikingą prieškalėdinį bazarą pravede Hamiltono ateitininkai Jaunimo Centre lapkričio viduryje.

PIRMUOSIUS ŽINGSNIUS KANADOJE PRISIMENANT

/ tęsinys /

Mūsų kambaryje buvo sustatytos dvi eilės, dviejų aukštų lovos, po šešias eilėje. Viduryje buvo platokas takas praėjimui ir išėjimui į kambario kitą galą, kuriame buvo koridorius praėjimui į kitus barakus ir stovėjo geležinės krosnelės gyvenviečių šildymui žiemos metu.

Šeštą valandą rinkomės į barako valgyklą vakarienei. Joje radome prie sienos didelį stalą jau apdėtą šaltu maistu ir lėkštėmis valgytojams. Visiems susėdus prie stalo, kai kas buvo pradėjęs patiekalus dėtis į lėkštes pagal savo skonį, nes buvo iš ko pasirinkti. Tačiau iš artimos virtuvės tarnautojai pradėjo nešti šiltą, dviejų gaminių mėsą ir pagal valgytojo pageidavimą, jam dėti į lėkštę. Buvome nustebinti maistu. Kai kurie valgytojai tuojau pradėjo tylomis kalbėti, kad mes esame taip vaišinami ne kaip darbininkai, bet kaip dar nepažįstami svečiai ir girdi, ryt ar po ryt, gausime kitokį maistą. Tačiau kitą dieną - sekmadienį- ir visas kitas dienas, maistas buvo duodamas gana puikus ir iš tikrųjų, buvome vaišinami kaip svečiai. Žinoma, pirmąją vakarienę valgėme su padidintu apetitu, nes važiuojant ilgesnį laiką traukiniu, maisto pasirinkimas buvo labai menkas. Už jį turėjome patys užsimokėti, o neturintiems lėšų tuo metu, vėliau buvo atskaityta iš uždarbio. Mūsų darbovietės viršininku buvo prancūzas, kuris atvykdavo į mišką retomis progomis. Darbams vadovavo kitas vyras, irgi prancūzas.

Pirmadienio rytą jau buvome nukeliavę į mišką įvairiems darbams. Kiekviena pora vyrų gavo pjūklą ir kirvį. Jais reikėjo nugenėti šakas ir medį supjaustyti į nurodytus gabalus. Už tokį darbą mums buvo mokama 4 dol.25 c.dienai. Medžius nuo kelmo nupjaudavo su mumis dirbę keli prancūzai. Netrukus jie išvyko. Kadangi mes jau buvome su šiuo darbu apsipratę, tai iš mūsų tarpo buvo paskirta 4 poros medžius leisti nuo kelmo. Už tokį darbą gaudavom po 5 dol.25 c. dienai.

Pusryčius ir vakarienę valgydavome namuose-barakuose, o pietūs buvo atvežami mums į darbovietės mišką. Porą kartų darbams į mišką buvome vežami, vėliau buvo nuo tokių kelionių atsisakyta - eidavome pėsčiomis, nes atstumas buvo nedidelis, atrodo, apie kilometrą.

Miške mūsų darbdaviu buvo brolių McFadden Co. bendrovė. Darbovietė nuo Blind River miestelio buvo maždaug už 120 mylių. Tuo keliu (miestelio link) jokio specialaus judėjimo nebuvo. Reikalui esant, darbovietės tarnautojai ar darbininkai naudojosi taksistų patarnavimu, kurių būstinė buvo tiktai tame miestelyje. Kiek ilgiau čia pagyvenus, ir mūsų grupės vienas kitas prietelius naudojosi taksistų patarnavimu iš nuobodumo nuvykdami į miestelį ir tenai linksmiau laiką praleisti. Kelionė trukdavo apie porą valandų, bet vistiek būdavo dar pakankamai laiko pasilinksminti užeiginėse, nes jas uždarydavo 12 val. nakties. Tik, žinoma, grįžus tą pačią naktį, reikėjo nutraukti dalį miego. Darban reikėdavo iškeliauti jau 6 val. ryto.

Kiek pagyvenę, patyrėme, kad ir su mūsų darbovietės viršininku taip pat galima padraugauti po darbo valandų, kad ir prie stikliuko su skanumynais. Mūsiškiai, laisviau galėję naudoti anglų kalbą, kartais palaikydavo draugystę su prancūzais-viršininkais.

Apie trejetą mėnesių praleidome prie monotoniško darbo. Vėliau dalis mūsų turėjo eiti padėti vartyti prie upės ar vandenyno pakrantėn atvežtus rąstus, kurie iš čia buvo plukdomi į lentpjūves. Vasario mėnesyje vėl gavome naujos rūšies darbą. Reikėjo pjaustyti plonesnius medžius ir dėstyti gražiai į krūvą, kaip popiermalkes. Maždaug kovo mėn. jau pradėjome baimintis, kad mūsų darbas atrodo, baigiasi ir mes galime būti iškelti į kitas darbovietes, kur darbas gali būti sunkesnis ir ne perdaug malonus. Tuo tarpu šioje darbovietėje nebuvome fiziniai išvargę ir gerai maitinami. Tuo labiau kad ir žiemos metu mes šalčio čia nebuvome ušklupti. Spalio ir lapkričio mėnesiais, eidami po darbo į barakus, dar dėvėjome vasarinius marškinius.

Kovo mėn. pabaigoje pradėjo kursuoti žinios, kad netrukus mes iš čia būsime išvežti. Atrodė, kad mūsų baimė lyg ir buvo pagrįsta. Gavome oficialų pranešimą, kad tuoj atvyks Kanados vyriausybės atstovas ir mes iš čia būsime iškelti, tačiau nebuvo pasakyta kur. Sekančią dieną atstovas atvyko ir pranešė, kad mūsų darbas čia yra baigtas, o mes sutartį užbaigti būsime iškelti kitur. Iš musų 20 asmenų grupės šioje darbovieteje, 10 -tį paskyrė į Hamilton'o plieno liejyklą, kitus 10 į kitas vietas. Kitose mūsų grupėse irgi vyko skirstymas, bet kur anie vyrai buvo paskirti, nedaug žinių turiu. Kam vietovės ar darbovietės nepatiko - galėjo vykti, kur norėjo, pagal savo pageidavimą. Paskirtieji atvykti į Hamiltono "Stelco" plieno įmonę, visi buvo priimti ir joje "ištupėjo" iki pensininko amžiaus.

Kartas nuo karto pagalvodavau, kad iš mūsų Diefholz'o šimtinės, praėjus tam tikram metų skaičiui, kas nors iškels pasiūlymą kur nors susitikti ir prisiminti praeitį, pasikalbėti apie dabartį, kur ir kaip kam sekasi. Tačiau niekas tokio pasiūlymo nepareiškė, todėl aš vistiek, nors labai trumpai šį bei tą priminiau iš mūsų "miškinio" gyvenimo. O dabar noriu visiems ano meto bendrininkams palinkėti geros sėkmės Kanados žemėje ir toliau, žemėje, kurią visi norėjo pamatyti.

Z. Puliauskas

montreal

• Šiemet "NL" Redakcija yra gavusi ypatingai daug šventinių sveikinimų iš skaitytojų įvairiose vietovėse. Leidėjai ir visi darbuotojai nuoširdžiai dėkoja už tokį šiltą mūsų darbo prisiminimę ir linkėjimus.

"NL"

• Dr.Irena /Danytė/ ir **dr.Andrew Garfinkle** džiaugiasi naujagime dukrele Nathalie, kuri gimė Royal Victoria ligoninėje.

• Prisiųsdamas rėmėjo prenumeratą ir auką, St. ŠILIAUSKAS rašo: "Džiaugdamasis Jūsų ryžtu ir ištverme, ir dėkodamas už pavyzdingai atliktą 1988 metų darbą ir tarnybą, maloniai prašau pratęsti Jūsų savaitraščio prenumeratą 1989 metams.

Taipogi nuoširdžiausi mano sveikinimai ir geriausi linkėjimai visam Jūsų darbščiajam kolektyvui Kalėdų švenčių ir N.Metų proga".

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
– įsikūręs nuosavuose namuose –

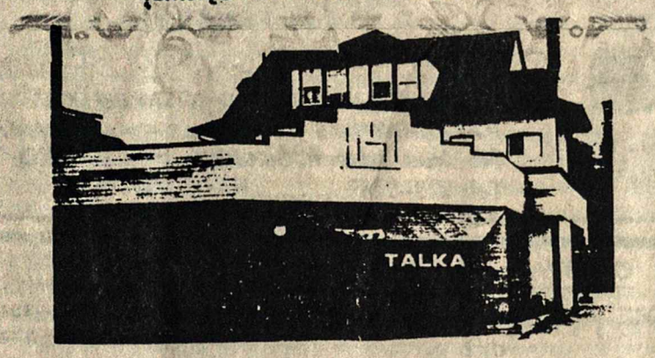

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. čekių sąsk. iki	7%	asmenines paskolas	14%
santaupas	7%	nekiln. turto pask. 1 m.	12.25%
kasd.pal.taupymo s-tą ..	6.5%	nekiln. turto pask. 3 m.	13%
90 dienų indėlius	9.5%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	10.75%	*Nemokama narių gyvybės draudą pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
1 m. term. ind.mėn.pal.	10.25%	*ir asmeninių paskolų draudą iki $25.000.*	
3 m. term. indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	10.74%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais– nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais – nuo 9 val.r iki 12 val. r. Liepos – rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Maurice Electrique Ltée
ENTREPRENEUR ELECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK – ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION LASALLE, QUÉ. H8P 2C5 TEL: 366-5484

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

Dino VALYKLA
SPECIALYBĖS:
- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-80e AVENUE, LaSalle
365-1143
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146
2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

V. Bačėnas
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis : V. BAČĖNAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

KLB Montrealio Apylinkės Valdyba
ruošia

IŠLEISTUVES

DR. PETRUI ir IRENAI LUKOŠEVIČIAMS
š.m. SAUSIO mėn. 29 d., 12 val.
Aušros Vartų Parapijos salėje
ĮĖJIMAS - auka $5.00
VISI MALONIAI KVIEČIAMI ATSILANKYTI

PADĖKA

Po sunkios ir ilgos ligos, mirus mano vyrui
† **JONUI BILIŪNUI,**

La Salle General Hospital, reiškiu padėką A.V. parapijos klebonui **kun. J. Aranauskui** ir **kun. Iz. Sadauskui,** palydėjusiems jį į amžiną gyvenimą.

Dėkoju už maldas, šv. Mišias ir Paskutines maldas Cote Des Neiges kapinėse.

Nuoširdus ačiū **sol. Ginai Čapkauskienei** už gražų giedojimą bažnyčioje.

Dėkoju viesiems, pagerbusiems Velionį savo atsilankymu į laidotuves, užprašiusiems šv. Mišias, bei aukojusiems Jo atminimui.

Labai dėkinga visiems už tokią širdingą pagalbą -

žmona **VALERIJA**

A † A
MYKOLUI ŠULMISTRUI
staiga mirus,

Jo sūnų **Joną,** vaikaičius **Lori** ir **Albertą,** dukterį **Leną,** jos sūnus **Edį** ir **Tomą** bei visus kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime -

ONA VORONINKAITIENĖ ir JONAS LINGAITIS

Mirus brangiam Tėveliui

A † A
ROBERTUI SIMPSON,

dukrą SANDRĄ, sūnus ROBERTĄ, MICHAEL ir visą giminę nuoširdžiai užjaučia —

"PAVASARIS"
Mergaičių Choras

Ilgamečiui, nuoširdžiam "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" rėmėjui, talkininkui ir skaitytojui

A † A
MYKOLUI ŠULMISTRUI
mirus,

nuoširdžiai užjaučiame Jo sūnų JONĄ, dukrą LENĄ, jų šeimas ir artimuosius–

"NL" VALDYBA, REDAKCIJA ir DARBUOTOJAI

Mirus mylimam Tėvui

A † A
MYKOLUI ŠULMISTRUI,

Jo sūnų šaulį **Joną** ir jo šeimą broliškai užjaučiame –

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

Mirus Mylimam Tėvui

A † A
MYKOLUI ŠULMISTRUI

Jo sūnui **Jonui** ir vaikaičiams **Albertui** ir **Lori Rankin,** dukrai **Lenai** ir jos sūnums **Edžiui** ir **Tomui** bei visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime -

Valerija BILIŪNIENĖ ir Danutė JANKAUSKIENĖ iš Lietuvos

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Alp 2828
Larch.

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, January 19, 1989.

Nepriklausoma Lietuva

Alp (KK) 2828

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 3 (49-ji metai) * 1989 m. SAUSIO - JANUARY 19 d. * LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS * 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 * 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

JAV PREZIDENTAS ATSISVEIKINO

Š.m. sausio 11 d. dabartinis JAV prezidentas Ronald Reagan'as atsisveikino baigdamas darbą ir pasakė kalbą iš Baltųjų Rūmų. Kalbą perdavė visos JAV televizijos stotys. Joje prezidentas suglaustai apibūdino dviejų rinkimų laikotarpyje nuveiktus darbus, ypatingai iškeldamas JAV prestižo atstatymą užsienyje ir savimi pasitikėjimo bei patriotizmo renesansą pacioje Amerikoje. Amerikiečių žinių agentūros pranešė, kad Reagan'as buvo pats populiariausias naujųjų laikų JAV prezidentas: jis buvęs vertai vadinamas "didžiuoju komunikatorium". Tarpe kitų atsiekimų taip pat minima Amerikos suartėjimas su Gorbačiov'o režimu Sovietų Sąjungoje, tokiu būdu garantuojant taikingesnį Vakarų ir Rytų sugyvenimą.

Š.m. sausio 20 dieną bus prisaikdintas naujasai JAV prezidentas George Bushas. Prisaikdinimo iškilmės bus bene ištaigingiausios JAV istorijoje ir pareikalaus iš Amerikos iždo nemaža išlaidų.

JEIGU TROKŠTAMA TAIKOS - REIKIA GERBT MAŽUMAS

Popiežius Jonas Paulius II Pasaulinės Taikos Dienos proga paskelbė antraštėje atspausdintu šūkiu įvardintą kreipimąsi į visas pasaulio tautas. Pasaulinės Taikos Diena švenčiama kiekvienų metų sausio pirmąją dieną.

Savo žodyje Jonas Paulius II ypatingai pabrėžia mažumų teisių apsaugojimą. Kiekvienos bendruomenės, kurias sudaro įvairios skirtingos žmonių grupės, socialinė santvarka turinti būti pagrįsta pagarba tiek pavienio asmens orumui, tiek žmonių grupių orumui. Atskirų grupių tautybė tutinti būti pilnai apsaugota ir gerbiama, nes žmonijai esą skirta būti vieninga, darniai sugyvenančia ir niekieno nediskriminuojančia bendruomene. Kiekvienai, nesvarbu didelei ar mažai, žmonių grupei, turinti būti pirmiausia užtikrinta teisė egzistuoti, laikantis savo papročių bei tradicijų, kalbėti savo kalba, puoselėti savo kultūrą ir laisvai išpažinti savąjį tikėjimą.

Mažumų teisių apsaugojimas padedąs išvengti konfliktų ir stiprinąs tarpusavę santarvę ir taiką. Ypač krikščionims nedera paremti tokių santvarkų, kuriose diskriminuojami atskiri asmenys arba žmonių grupės.

Šiuos popiežiaus žodžius turėtų įsidėmėti daugelis valstybių, kurias valdo dideli ir maži diktatorėliai ir kuriose laisvai siautėja visokio plauko fanatikai.

Šiuos jaus primintį ir katalikiškosios Québec'o provincijos premjerui Bourassa'i ir įvairioms fanatikų separatistų bei nacionalistų-šovinistų partijoms ir grupuotėms, liguistai persekiojančioms kiekvieną anglų kalba parašytą žodį, uždarinėjančioms anglų kalba dėstomąsias mokyklas ir jėga grūdančioms įvairių tautybių tėvų vaikus į prancūziškąsias mokyklas, siekiant juos "suprancūzinti" ir tokiu būdu išgelbėti vaikų prieauglio beveik nebeturinčią kvebekiečių provinciją ir jos kultūrą.

Ta pačia proga paminėtina, kad separatistų pakurstomas vandalizmas plečiasi: šaudoma į knygynų langus, bandoma terorizuoti padeginėjant ir terliojant sienas, angliškus žodžius užrašiusias įmones, krautuves, organizacijų būstines ir net oficialius eismo ženklus.

SOVIETŲ KARIUOMENĖ PASITRAUKS IŠ EUROPOS IR AFGANISTANO

Pokalbyje su Austrijos televizijos reporteriu Sovietų Sąjungos Krašto apsaugos ministerio pavaduotojas Vitaly Šabanov pasakė, kad dalinis sovietų dalinių atitraukimas iš Vengrijos, Čekoslovakijos ir Rytų Vokietijos bus pradėtas dar šiais metais. Atitraukimas būsiąs įvykdytas dviem etapais: pirmasai būsiąs atliktas 1989 metais, o antrasai - 1990 metais. Iš viso būsią atitraukta apie 50,000 karių.

Apie sovietų okupacinių dalinių atitraukimą iš Afganistano buvo skelbiama įvairių žinių: vienos teigė, kad galutinis dalinių atitraukimas būsiąs įvykdytas, kaip pažadėta, š.m. vasario 15 dieną, gi kitos tvirtino, kad dėl partizaninio karo paaštrėjimo, kai kurie daliniai dar būsią palikti, kad apsaugotų nepopuliarią komunistų vyriausybę. Paskutinėmis žiniomis iš Kremliaus, visi sovietų daliniai paliksią Afganistaną iki nustatytos š.m. vasario 15 dienos. Pranešama, kad laisvės kovotojai yra išvystę stiprią karinę veiklą ir pažadėję komunistinį režimą likviduoti, kai tiktai paskutinis sovietų kareivis paliks Afganistano teritoriją.

PRIPAŽINS SOLIDARNOSČ

Komunistinės Lenkijos vadas gen. W. Jaruzelski š.m. sausio 16 d. pasakytoje kalboje pažadėjo leisti laisviau veikti opozicinėms jėgoms, kad tokiu būdu valstybėje įsigalėtų pliuralizmas ir sveikas nuomonių pasikeitimas. Tasai pliuralizmas turėsiąs paliesti ir jų veiklą. Taigi, daromos išvados, kad netrukus bus leista laisvai veikti ir SOLIDARNOSČ profesinei sąjungai.

PRAHOJE PERSEKIOJAMI DEMONSTRANTAI

Policininkai, daužydami lazdomis ir pjudydami šunimis, išvaikė čekoslovakų minią, susirinkusią Prahos aikštėje, pagerbti prieš 20 metų susideginusį studentą, kuris protestavo prieš sovietinę invaziją ir sutriuškinimą "Prahos pavasario".

Šių metų sausio 15 dieną buvo naudojamos ašarinės dujos ir vandens čiurkšlės. Buvo sužeistų ir virš 90 suimtų. Demonstracijos pasikartojo ir sekančią sausio 16 dieną.

Pažymėtina, kad brutalus policijos įsikišimas įvyko tą pačią dieną, kai Vienoje Čekoslovakija su kitomis 35 valstybėmis pasirašė dokumentą, užtikrinantį, kad bus paisoma Helsinkio susitarimuose priimtųjų Žmogaus Teisių nuostatų. Tačiau dabartinis čekoslovakų komunistinis režimas yra pakartotinai skelbęs, kad nemano Čekoslovakijoje įgyvendinti Gorbačiov'o stiliaus persitvarkymo, bet liks prie senosios linijos. Šią liniją palaiko senosios gvardijos komunistai, pasiryžę išsilaikyti valdžioje ir numalšinti bet kokias pastangas režimą padaryti žmogiškesniu. Tokiu būdu komunistinė Čekoslovakija gretinasi prie senojo raugo diktatūrą palaikančių Kubos, Rytų Vokietijos, Rumunijos ir Albanijos.

• Sovietų Sąjungos grūdų derlius praeitais metais buvo menkiausias nuo 1985 m. 1988 m.derlius sudarė 195 mil.metrinių tonų - blogesnis už 1987 m. (211 mil.metr.t.), nors vyriausybė buvo užplanavusi ir tikėjosi 235 mil m.tonų grūdų.

Tokiu būdu Sovietų Sąjunga turės pirkti grūdų kitur- JAV-se, Europos rinkoje, Kanadoje ir Argentinoje, derasi ir su Australija.

Šaryšyje su M. Gorbačiovo pasimatymu su prez. R. Reagan'u buvo surengtos demonstracijos prie Jungtinių Tautų New Yorke, š.m. gruodžio 7 d. Jose dalyvavo daugiau kaip 600 lietuvių su plakatais iš Bostono, Hartforto, New Jersey, New Yorko ir iš kitur. Nuotr. L. Tamošaičio

Montrealyje prie Westmount Victoria Hall apie 1000 anglofonų protestuoja prieš įstatymą 178, draudžiantį užrašus anglų kalba. Gazette, George Bird

BOURASSA SKELBS RINKIMUS ŠIŲ METŲ RUDENĮ

Grįžęs iš atostogų Floridoje, pagaliau ir Québec'o premjeras Bourassa išdrįso pasisakyti prieš fanatikų siautėjimą, tačiau visokiais būdais teisindamas nepaisymą Aukščiausiojo Kanados teismo sprendimo ir pravedimą savo nevykusio įstatymo Nr. 178, pakeitusio René Levesque įvestąjį Nr. 101. Bourassa neįtikino nei terorizuojamos angliškai kalbančios mažumos, nei staiga atsigavusių separatistų. Įsisiūbavusių, atrodo, nesugeba numalšinti jokia politinė partija, bijodama prarasti kvebekiečių prancūzų balsus. Keisčiausia yra paties Kanados ministerio pirmininko Brian Mulroney laikysena: atostogaudamas toje pačioje Floridoje, jis nesiteikė pasakyti nė žodžio, bet leido buvusiam separatistų veikėjui, ministeriui Lucien Bouchard palaiminti diskriminacinį įstatymą Nr. 178. Opozicija, su pagrindu, reikalauja šį neaiškų ministerį tuč tuojau pašalinti iš pareigų, nes jis yra ministeris, kuris turi rūpintis mažumų teisių apsauga Kanadoje. Argi galima įsivaizduoti didesnę nesąmonę! Tačiau, kaip senas ir patikimas Mulroney draugas, jis kol kas tebeužima ministerio postą ir viešai palaiko separatistų siekius Québec'o provincijoje.

Bourassa pareiškė, kad provinciniai rinkimai nebūsią skelbiami šį pavasarį, bet šių metų rudenį, o gal net kitų metų pavasarį. Tada, esą, kalbinės problemos būsiančios pamirštos ir rinkiminis vajus liesiąs tik ekonominius bei prieauglio didinimo klausimus. Tai dar kartą įrodo, kad Bourasa neturi jokios nuovokos apie gyvenamąją tikrovę ir savo sprendimus daro, remdamasis rašomojo stalo iliuzijomis.

Nepriklausoma Lietuva

UŽ Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina $ 22 –
Rėmėjo – $ 25, –

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Dešinėje:
Montrealio dienraštis "Journal de Montreal" sausio 17 d. laidoje atspausdino 2 nuotraukas /žiūr.ir 3 psl./, prisimenant Prahos Pavasarį. Specialūs daliniai, apstoję paminklą Venceslas Aikštėje, saugojo, kad nebūtų padėta gėlių. Invazija lieka invazija- kitaip nepavadinsi ir neužtušuosi ir - nepamirši.

Photo AP

JUNGTINIS PABALTIEČIŲ KOMITETAS PRANEŠA:

LIETUVIAI PROTESTUOJA PRIEŠ ALGIO KLIMAIČIO PASISAKYMUS PABALTIJYJE

Washington, DC. 1989 m. sausio 9 d. Vytautas Bogušis, Lietuvos Helsinkio Grupės narys, pranešė Jungtiniam Pabaltiečių Komitetui telefonu iš Vilniaus, kad Lietuvos Helsinkio Grupės iniciatyva išreikštas protestas dėl Baltų Grupės prie Europos parlamento generalinio sekretoriaus pasisakymų Pabaltijyje bei jo susitikimo su okupacinės vyriausybės atstovais Vilniuje, Rygoje ir Talline. Trys Lietuvos nepriklausomybės siekiančios grupės pasirašė po sekančiu dokumentu, Lietuvos Helsinkio Grupės 59-tuoju.

Pateikiame pilną dokumento tekstą:

Iniciatyvinė Grupė Lietuvos Helsinkio Susitarimams remti
Dok. 59,

Pareiškimas Europos Parlamentui Strasburge

1988 m. gruodžio pabaigoje ir 1989 m. sausio mėn. pirmomis dienomis rusų pavergtoje Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje gastroliavo Baltų Grupės prie Europos Parlamento Strasburge Generalinis Sekretorius **Algis Klimaitis.** Būvodamas Lietuvoje Algis Klimaitis pabandė susitikti su vienu antru žmogumi iš įvairių nevaldiškų, arba kaip čia oficialiai vadinama, neoficialiųjų judėjimų, komitetų bei grupuočių. Jis bandė juos įtikinti, kad dabartiniu metu siekimas ir kova už lietuvių tautos laisvę ir noras atkurt nepriklausomą Lietuvos valstybę, esąs beviltiškas dalykas. Vienintelė realybė tebesanti, tai Maskvos smurto, įvykdyto prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją 1940 metų vasarą, įteisinimas, nereikalaujant iš Pabaltijo išvesti nuo anų metų tebeesančią rusų kariuomenę, paklustant Maskvos diktatui.

Pokalbio metu, iš pašnekovų sutikęs griežtą pasipriešinimą tokioms savo koncepsijoms ir aštrią jų kritiką, Algirdas Klimaitis nutraukė susitikimus su nevaldiškais žmonėmis ir persimetė į Lietuvos okupacinę administraciją ir jos talkininkus.

Dėl šitokios Algirdo Klimaičio intervencijos turime garbę pareikšti Europos Parlamentui Strasburge:

1) Visi Algirdo Klimaičio marsrutai po Lietuvą, Latviją, Estiją tesiremia vien tik okupacinio režimo administracija ir Maskvos kolaborantais.

2) Palaikydami artimus bei tariamus ryšius su nevaldiškais ir antiokupaciniais judėjimais Latvijoje ir Estijoje, labai gerai esame informuoti. Šitokie Algio Klimaičio svaičiojimai iššaukia griežtą protestą ir kartu mes apstulbinti klausiame: "Kam tarnauja ir kam atstovauja p. Algis Klimaitis?" Viena aišku: tik ne Pabaltijo tautoms.

3) Todėl prašome didžiai gerbiamą Europos Parlamentą neimti dėmesin jokių savavališkų, faktiškai Maskvai atstovaujančių Algio Klimaičio pareiškimų.

4) Europos Parlamentą ir toliau prašome visomis priemonėmis padėti mūsų kovoje dėl laisvės ir nepriklausomų Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių atkūrimo, tuo likviduojant gėdingo Molotovo-Ribbentropo 1939 m. rugpjūčio mėn. 23 d. pakto pasekmes.

5) Maskvos pastangomis jau du kart buvo sulikviduota Lietuvos valstybė: 1772 m. – 1792m., ir 1940 m. Todėl nenorime nė jokių ryšių su Maskva, save laikydami Europos Tautų Bendrijos laisvu nariu.

Lietuvos Laisvės Lyga
Lietuvos Žmogaus Teisių Gynimo Komitetas
Lietuvos Helsinkio Grupė
Vilnius, 1989 m. sausio 6 d.

PASAULINĖS PABALTIEČIŲ SANTALKOS NUTARIMAI

Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos Valdybos posėdis įvyko š.m. gruodžio mėn. 17 d. New Yorke, Estų Namuose. Posėdžiui pirmininkavo **L. Savi,** Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos pirmininkas. Posėdyje dalyvavo **dr. K. Bobelis** - VLIKO pirmininkas, **dr. J. Stiklorius** - VLIKO sekretorius, **L. Savi** (New York) - Pasaulinės Estų Tarybos pirmininkas, **H. Kobif** (New Jersey) - Pasaulinės Estų Tarybos narys, **dr. Leonards Lukss** (Toronto) - Pasaulinės Latvių Federacijos pirmininkas, **dr. Olgerds Povlowskis** (Washington) - Pasaulinės Latvių Federacijos narys ir **T. Aldzeris** - Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos iždininkas. Posėdis užtruko 6 valandas.

Posėdyje buvo peržiūrėta Pasaulio Pabaltiečių Santalkos biuro Strasbourge ir biuro vedėjo A. Klimaičio veikla ir atskaitomybė. Buvo Santalkos atstovų išreikštas nepasitenkinimas A. Klimaičio padarytais pareiškimais be Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos Valdybos žinios ir taip pat dėl gautų laiškų. Latvių ir estų atstovai nusiskundė labai silpnais ryšiais su Strasbourgo biuro vedėju. Pabaltiečių Valdybos posėdyje Bonnoje, š.m. rugsėjo 13 d. A. Klimaitis buvo įspėtas, kad jis Pabaltiečių Santalkos Valdybos į jį sudėtas viltis turi geriau patenkinti. Jis paliekamas biuro vedėju iki š.m. gruodžio 31 d., papildomam bandomajam (probationary) periodui ir jei nustatytos darbo ir finansinės gairės nebus vykdomos, tai sutarimas su juo bendrai dirbti nebus pratęstas po š.m. gruodžio 31 d. Kadangi jokių pasikeitimų į valdybos pageidautą kryptį neįvyko, tai Santalkos Valdyba, apsvarsčiusi visus su A. Klimaičio darbu susijusius faktus, nutarė jį painformuoti, kad jo bendradarbiavimas su Pasauline Pabaltiečių Santalka yra baigiamas nuo 1989 m. sausio 1 dienos. Baltic Intergroup pirmininkas, dr. H.J. Seeler, irgi bus apie tai painformuotas.

LIETUVOS SĄJŪDIS IR LIETUVOS LAISVĖS LYGA

Vytautas Skuodis
/ tęsinys /

SĄJŪDŽIO IR LYGOS SAVITARPIO SANTYKIAI

Šių metų vasarą atsiradus Sąjūdžiui ir vėl pasireiškus Lietuvos Laisvės Lygai, santykiai tarp jų iš pradžių buvo oficialūs ir šaltoki. Kitaip negalėjo ir būti, nes tik ką susikūrusi Sąjūdžio iniciatyvinė grupė dar nebuvo tikra dėl savo pačios rytojaus. Kiekvienu metu toji Sąjūdžio iniciatyvinė grupė galėjo būti išvaikyta ir nubausta. Reikėjo veikti ryžtingai, drąsiai, sumaniai, tačiau tuo pačiu metu ir labai atsargiai.

Tokiam suartėjimui ir pati LLL davė nedaug pagrindo. Po LLL 1988 m.liepos 3 dienos programinio dokumento paskelbimo su jame išvardintais 18 LLL Tautinės Tarybos nariais, Lietuvos Sąjūdžio veikėjams paaiškėjo, jog tą Lietuvos Laisvės Lygą sudaro tiktai 18 asmenų, kurie, pasiskelbę atstovaują visai tautai, didžiajai tos tautos daliai buvo visai nežinomi arba mažai žinomi. Pusė jų anksčiau nebuvo žinomi netgi kaip disidentai. Tačiau pats jų dalyvavimas liepos 3 dienos dokumento išleidime juos tokiais padarė.

Santykiai tarp Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinės grupės ir LLL Tautinės Tarybos laikinai paaštrėjo plačiai pagarsėjusio badavimo prie Vilniaus Katedros metu. Tačiau apie tai teks kalbėti vėliau.

Ne iš karto ir pati LLL Tautinė Taryba atrado savo tikslingo ir konkretaus veikimo kelią. Taip, pavyzdžiui, LLL savo š.m.atviru ir plačiai paskleistu laišku kreipesi į ką tik prieš mėnesį iš Romos sugrįžusį ir savo kardinoliškas pareigas pradėjusį eiti Jo Eminenciją, kardinolą Vincentą Sladkevičių, turintį be galo daug rūpesčių Lietuvos katalikų Bažnyčios reikaluose, kurių "persitvarkymas" einantis "iš viršaus" dar nebuvo sušvelninęs. O tame kreipimesi į kardinolą buvo tiesiog primygtinai reikalaujama, kad jis viešai per visas Lietuvos bažnyčias, su jų klebonų pagalba pasmerktų Molotovo-Ribentropo pasirašytą protokolą dėl Pabaltijo kraštų pasidalinimo. To pareiškimo turinys, moralizavimas ir ypač jo viešo išplatinimo faktas, tiesiog kompromituojantis kardinolą, iš LLL pusės buvo tiesiog netaktiškas.

Visai neapgalvotas buvo taip pat viešai mūsų išeivijos spaudoje paskelbtas rugsėjo 6 dienos atviras laiškas Lietuvos pasiuntiniui Vashington'e ir prie Šventojo Sosto Stasiui Lozoraičiui, prašant jį sudaryti tarptautinę komisiją Ignalinos atominės jėgainės stoviui ištirti. Tai, žinoma, svarbus reikalas, tačiau juk tą pačią dieną ir tuo pačiu klausimu Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinė grupė paruošė ir išsiuntė raštą SNO Generaliniam sekretoriui ir Tarptautinės atominės energijos agentūros Prezidentui. Gavosi tarytum lenktyviavimas, visai nepagalvojus, ar p. Lozoraitis yra kompetentingas tokiai komisijai sudaryti? Yra daug lengviau nurodinėti kitiems, ką jie turi daryti, negu patiems dirbti.

Tai, matyt, suprato ir patys LLL Tautinės Tarybos vadovai, rugsėjo mėn. 28 d. Vilniuje suruošdami protesto manifestaciją, skirtą antrosios Molotovo-Ribentropo slaptosios sutarties Pabaltijo kraštų klausimu 49-sioms metinėms pažymėti.

LYGOS Nariai Nukentėjo, Bet Laimėjo Pripažinimą

Su visais manifestantais Vilniaus Katedros aikštėje buvo žiauriai susidorota, tačiau galutinėje pasekmėje, toji manifestacija pasibaigė didele Lietuvos Laisvės Lygos pergale.

Pirmiausiai, tie kruvini susidorojimai su manifestantais privertė tuojau pat energingai sureaguoti Lietuvos Sąjūdžio iniciatyvinę grupę, kuri sekančią dieną pati suorganizavo protesto manifestaciją prie Vidaus Reikalų ministerijos, protestuojant dėl vakarykštės egzekucijos.

Sovietinės valdžios susidorojimas su rugsėjo 28 dienos manifestantais visoje Lietuvoje sukėlė didelį pasipiktinimą ir protestą dėl valdžios panaudotų veiksmų. Pati Lietuvos Laisvės Lyga susilaukė daug simpatijų. Tačiau svarbiausia buvo tai, kad įvyko suartėjimas su Lietuvos Sąjūdžiu, kurio ilgai siekė Lietuvos Laisvės Lyga.

LLL rugsėjo 28 dienos manifestacijos didžiulė reikšmė buvo ir tame, kad po susidorojimo su ja, netrukus iš savo aukšto ir nepasiekiamo sosto buvo išverstas Pirmasis LKP CK sekretorius Songaila, iš Lietuvos išvarytas antrasis LKP CK sekretorius ir faktinis Lietuvos "general-gubernatorius" Mitkinas ir iš einamųjų pareigų atleistas Vidaus Reikalų ministras Lisauskas.

LYGOS Atstovai Pakviečiami į SĄJŪDŽIO Suvažiavimą

Pagaliau, Lietuvos Laisvės Lygos pripažinimas ir jos autoritetas buvo apvainikuoti tuo, kad net 7 jos Tautinės Tarybos nariai buvo pakviesti kaip delegatai dalyvauti Sąjūdžio Steigiamajame suvažiavime, įvykusiame 1988 **m.spalio mėn.22-23 d.d. Vilniuje.** Tame suvažiavime LLL lyderis **Antanas Terleckas** pasakė kalbą, kurią keli tūkstančiai suvažiavimo dalyvių priėmė griausmingomis ovacijomis. / bus daugiau/

SĄJŪDIEČIAI KANDIDATUOS Į LTSR IR TSRS TARYBAS

(Vilnius, 1989 m. sausio 5. **LIC)** Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad darbo kolektyvai įvairiose Lietuvos rinkiminėse apygardose siūlo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio narius kaipo kandidatus į specialius LTSR Aukščiausiosios Tarybos rinkimus sausio mėnesį ir į TSRS Aukščiausiosios Tarybos rinkimus kovo mėnesį.

Sausio viduryje įvyks rinkimai užpildyti kelias LTSR AT vakuojančias vietas. Bent trys sąjūdiečiai kandidatuoja: Vytautas Landsbergis (Vievyje), Kazimieras Motieka (Raseiniuose) ir Zigmas Vaišvila (Šiauliuose).

Iki sausio 24 d. kolektyvai gali kelti kandidatus į daugiakandidatinius TSRS Aukščiausios Tarybos rinkimus, kurie įvyks kovo 26 d. Pasak Sąjūdžio Seimo Tarybos nario Mečio Laurinkaus, iki šiol jau 22 sąjūdiečiai iškelti į kandidatus. Lietuvai naujoje TSRS AT skiriama 42 vietos.

Pagal rinkimines taisykles, organizacijos, kurios neturi visasąjunginio statuso, negali iškelti kandidatų į TSRS AT. Tačiau, kaip pažymėjo Laurinkus, tai nepakenks sąjūdiečiams, nes juos siūlo ne Sąjūdis, o vietiniai rinkėjų kolektyvai.

Sąjūdžio leidinyje "Atgimimas" (1988 m. gruodžio 16, nr. 11) Sąjūdžio koordiancinės grupės rinkimams remti atstovė Angonita Rupšytė aiškina, kad "pagrindinis mūsų uždavinys yra pasiekti, kad Sąjūdžio žmonės dalyvautų visų rinkiminių apygardų darbe, ypač parengiamojoje dalyje - kai susirinkimų metu bus keliami kandidatai į deputatus. Stengsimės, kad įmonėse ir organizacijose, priklausančiose vienai apygardai, būtų balsuojama už tuos pačius žmones". Toliau Rupšytė sako, kad apygardose bus įkurti rinkiminiai Sąjūdžio štabai, kurie "domėsis, kokia tvarka iškeliami kandidatai į deputatus, kaip veikia rinkiminės komisijos ir kt. Visos šios priemonės turi padėti pravesti rinkimus sąžiningai ir demokratiškai, kad būtų keliami patikimi žmonės, galintys dorai atstovauti aukščiausioje valdžios grandyje.

Pasak Laurinkaus, šiuo metu sąjūdiečiai važinėja į susitikimus su rinkėjais. Kiekvienas kandidatas ruošia savo platformą. Taipogi, kandidatuojantiems sąjūdiečiams ruošiama bendra platforma Sąjūdžio programos rėmuose.

Seka sąrašas Sąjūdžio narių, kandidatuojančių į TSRS Aukščiausiąją Tarybą (pagal rinkiminę apygardą):
Alytuje: Antanas Buračas, Sigitas Geda; Ignalinoje: Česlovas Kudaba; Kaišiadoryse: Julius Juzeliūnas; Kapsuke: Romas Gudaitis; Kaune: Vaidotas Antanaitis, Kazimieras Uoka; Klaipėdoje: Zita Šličytė; Panevėžyje: Vitas Tomkus, Vytautas Landsbergis; Plungėje: Zigmas Vaišvila; Rokiškyje: Marcelijus Martinaitis; Šiauliuose: Kazimiera Prunskienė, Romualdas Ozolas; Tauragėje: Mečys Laurinkus; Ukmergėje: Gunaras Kakaras; Utenoje: Algimantas Čekuolis; Varėnoje: Kazimieras Motieka, Vilniuje: Bronius Genzelis, Virgilijus Čepaitis, Grigorijus Kanovičius, Kazimieras Antanavičius.

Daugumas šių kandidatų yra Sąjūdžio Seimo Tarybos nariai. Visi, išskyrus Kanovičių, priklauso bent Sąjūdžio Seimui.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis Fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui ir švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas. Tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian Canadian Foundation).

Tapkime šio Fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian - Canadian Foundation,
Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio Fondo šūkis: KAPITALAS LIETUVAI,
PALŪKANOS – LIETUVYBEI IŠEIVIJOJE!

MAŽOSIOS LIETUVOS KAIMO GYDYTOJAI

Jono Skvirblio prisiminimai

Kaip pasakojo mano tėvelis, Budviečių kaimo, Priekulės valsčiaus ganyklose gyveno senesnio amžiaus moteris su dukteria. Jodvi turėjo namuką ir kiek žemės. Ganyklos turėjo durpyno sluoksnį ir pavasarį bei rudenį patvindavo. Tuomet skrendančios žąsys patvankose apsistodavo pailsėti. Bet kai ganyklų vanduo išdžiūdavo, pievos pasipuošdavo miriadais laukinių gėlių, kurias ana moteris rinkdavo. Įvairiose žolelėse ji atrasdavo vaistų visokioms ligoms. Pvz., kai koks pasiutęs šuo įkasdavo žmogui ar gyuliui, skubiai paimti bobutės vaistai apsaugojo kitus nuo šios baisios ligos, nežiūrint, ar tai buvo žmogus, ar gyvulys.

Kartą Grėžių kaimo malūnininko Kuberto sūnus, eidamas iš malūno į namus, buvo pasiustusio šuns įkąstas. Niekas nesikreipė pagalbos į tik už pusės kilometro ganykloje gyvenančią moterį. Ir taip šitas jaunuolis tapo pavojingas ne tik namiškiams, bet ir kaimynams. Vieną dieną jis šoko nuo antro aukšto ir, kritęs ant akmenimis grįsto kelio, užsimušė vietoje.

Kartą duktė prašiusi motinos, išduoti jai įvairių vaistų paslaptį, bet ji nesutikusi, sakydama: "Dukrele, kai aš numirsiu, tu viską gausi, bet ne dabar".

Bet atsitiko taip, kad vieną dieną išėjusi rinkti gėlių, ji sukrito ir mirė. Taip įvairių vaistų iš žolelių sudėtys, buvo palaidotos kartu su senute.

Kitos rūšies gydytojos Mažojoj Lietuvoj užsiimdavo įvairiais "apskaitymais", jos gamindavo vaistus iš perdegusių medžių anglių ar ir medžių lapų, kaip ąžuolų, beržų ir kt. Jos "gydydavo" visokias - pagydomas ir nepagydomas ligas, užkrečiamas ar neužkrečiamas. Ir taip daugel žmonių mirdavo nepagiję.

Vėliau atsirado ir sakytojų, kurie savo poteriavimu mėgindavo žmogui suteikti sveikatą, ar tai padėdavo, ar ne. Bet atlyginimas buvo geras. Taip Piktožių kaime gyveno sakytojas Klovukas (Klovas), kuris pavasarį ir rudenį daugiau buvo pakeliui pas ligonius, negu rūpinosi savo ūkiu. O visgi, jis gyveno pasiturinčiai.

Tėvelis pasakojo mums vaikams, kaip jo tėvas gavo tokį didelį dantų skaudėjimą, kad iš skausmo pradėjo kalbėti nesąmones. Tada motina siuntė mano tėvelį, kuriam galėjo būti kokia 12 metų, parnešti iš vienos bobutės skausmui numalšinti vaistų. Kelias pas ją buvo ilgokas, apie 1 km ir reikėjo eiti per tankius krūmus.

Kai tėvelis išėjo jau buvo pavakarys ir pradėjo temti. Jis bijojosi toliau eiti, bet be vaistų nenorėjo grįžti. Baimėje jam šovė į galvą mintis, pačiam vaistus pagaminti. Ypač, kad jau buvo matęs, kaip jie atrodo. Tad paėmęs su savim nešamą bonką, iš griovio pasisėmė vandens, nusipjovė keletą žilvičio šakelių, jas nulupo ir smulkiai supjaustęs, įkimšo į buteliuką. Po to, kai jis butelį sukratė, "vaistai" atrodė neblogesni už bobutės gaminamus.

Sugrįžęs jis pasislėpė prie virtuvės lango ir klausėsi, kas viduj kalbama. Taip, praėjus ilgesniam laikui, jis išgirdo motinos susirūpinimą: "Kur tas vaikelis galėjo dingti, kad negrįžta?" Tada tėvelis pagalvojo, kad laikas eiti į vidų. Bet jis atrodė per daug susalęs. Sumanė bėgti aplink namus, kad namiškiams atrodytų sušilęs, lyg visą kelią būtų bėgęs...

Kai pabėgiojęs ir sušilęs įbėgo į namus, teisinosi, kad bobutė nebuvusi namuose, kad tekę laukti jos sugrįžtant, o kol ji vaistus sutaisiusi, dar užtrukę.

Žinoma, mano senelis turėjo greit paimti "vaistų" ir kelias dienas iš skausmo neužmerkęs akių, greit po to užmigo ir kitą dieną visi skausmai buvo dingę ir vėliau nebepasikartojo. "Vaistų" sudėtis išliko paslaptyje. Šią vaistų istoriją mano tėvelis mums vaikams yra daug kartų pasakojęs.

Galiu ir aš papasakoti, kaip kartą pasigydžiau. Buvo taip. Dar vaikui esant, kojoj užaugo skaudus "mazolis", arba kaip mes sakydavome, "vištakis". Su laiku jo atsirado daugiau. Man einant, ar bėgant, sudarydavo didelių skausmų. Kiek galėjau, mirkydavau karštame vandenyje, paskiau mėgindavau juos išlupti. Bet jų vis daugiau atsirasdavo.

Buvau labai nusiminęs. Pavasariui atėjus, saulei žemę kaitinant, vieną saulėtą dieną atsisėdau prie prūdo ir, nieko negalvodamas, tarp varlių mirkiau savo kojas. Taip kelias dienas tai nesąmoningai darydamas pastebėjau, kad mazoliai dingo. Jeigu man šiandien reikėtų pasakyti, kas man padėjo, ar varlių paleisti skysčiai, ar prūdo vanduo, negalėčiau pasakyti. Bet jei tai būtų paliepusi kuri nors vaistus gaminanti bobutė, būčiau sakęs, kad ji pagydė, lygiai kaip mano tėvelio pagrinti dantų vaistai pagydė senelį.

Šiandien pagalvoju, kad senovėje būta keistenybių, kaip ir ana žoleles rinkusi bobutė, kuri savo vaistais sugebėdvo nuo pasiutligės užkrėtimo kitus apsaugoti. Bet buvo ir daug tokių, kurios per apgaulę išviliodavo iš žmonių pinigus.

(Iš "Lietuvos Pajūrio" Nr. 81.)

PILĖNAI

1336 metais iš vokiečių žemės atplūdo į Prūsiją didelė kariuomenė, suvienijo savo jėgas su kryžiuočiais ir patraukė į lietuvių žemes. Ji apgulė Pilėnų pilį, kurioje, pajutę vokiečius, užsidarė daugiau nei keturi tūkstančiai lietuvių su pačiomis, vaikais, su galvijais ir turtais. Kryžiuočiai mėgino juos paimti šturmu, o lietuviai didvyriškai ir atkakliai gynėsi tvirtovėje, taip pat tankiai išsiveržđami iš jos. Nors jie ilgai ir didvyriškai priešinosi vokiečiams, tačiau pamatė, kad visa pilis išgriauta, pylimai, sienos ir kuorai nuo smarkaus ir dažno daužymo iš pabūklų išdaužyti, požeminių urvų ir visokiausių taranų išvartyti. Tada pilies viduje jie sukrovė didelį sausų malkų laužą, sunešė ant jo visą turtą, drabužius ir brangenybes ir uždegė. O paskui, pačias ir vaikus nudūrę ir galvijus išskerdę, sudegino. Taipogi patys, kad gyvi priešams nepatektų, savo noru ryžosi mirti nuo pilies vado rankos. Paskui, kai vokiečiai įsiveržė į pilį, iš keturių tūkstančių lietuvių mažai terado gyvų. Tuos, kurie su savo vadu didvyriškai gynėsi, vokiečiai, ką tik gyvą radę, iškapojo. Pilį sudegino ir, apiplėšę apylinkes, sugrįžo į Prūsiją.

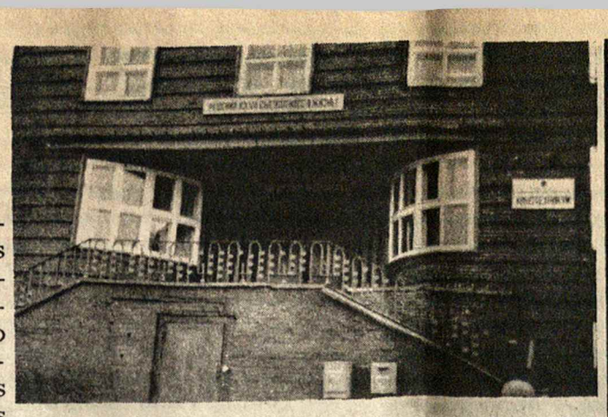

Buv. Geštapo lizdas Tilžėje, dabar pavadintoje Sovietsku. Tame name yra sovietų įkurtas "kinotechnikumas". 1988 m. nuotr.

Photo AP

Dešinėje: Specialūs daliniai, naudodami lazdas, vandens čiurkšles ir šunis, išvaikė Prahoje apie 2.000 žmonių minią, susirinkusią Vinceslas Aikštėje paminėti studento Jan Palach tragišką mirtį. Jis susidegino 1969 m.sausio mėn., protestuodamas prieš Sovietų invaziją.

Dobilas

IŠMESTINUKAS

APYSAKA

III-ioji dalis.

KARAS BAIGĖSI, BET KAS TOLIAU?

1. Neradusi Žemaičių šeimos ir jų auginamo savo sūnaus, apimta naujo sielvarto, Laima rymojo ant savo dviračio tuščioje gatvelėje. Pajuto tokį išsekimą ir tuštumą, kad rodos įsijungtų į žemę po kojomis ir išnyktų. Gniaužė rankomis dviračio rėmą, o galvoje sukosi mintys ir ji pati su savimi kalbėjo:

- Nejaugi ir sūnaus netekau? Karas baigėsi, o kas su manim atsitiko?...

Atsigręžė tuščio namelio link. Namelis - sveikas, buvusios bombų krušos žymių ant jo nematyti. Reikia galvoti, kad Žemaičiai tik šiaip sau pasitraukė. "Tikriausiai taip yra,- galvojo Laima,- o aš nevykusiai būkštauju. Gal taip reikėjo, kad jie išvažiavo. Jei nešokinėsiu, kaip spirgas ant keptuvės ir sveika būsiu, be abejonės juos susirasiu..."

Tylą sudrumstė prasidaužydami keli kariški sunkvežimiai. Jų triukšmas visai prikėlė Laimą iš sustingimo. Popietis buvo gražus ir saulėtas. Pakedenusi plaukus ir pamojus tuščio namelio link, nuvažiavo atgal tuo pačiu keliu, kuriuo buvo atvažiavusi. Ilgą kelio galą mynė pedalius, nieko nematydama kas darosi aplinkui. Ryte ji buvo tik puodelį grūdų mišinio kavos išgėrusi. Su alkiu pajuto ir silpnumą visame kūne. Šalikelėje pasiguldė dviratį ant pylimelio, išsiėmusi iš kuprinės sumuštinį, skubiai suvalgė ir pusvalandį pailsėjusi, skubinosi į namus.

Pirmiausiai norėjo užsukti pas Olgą ar Natašą - gerai pažįstamas ruskeles - pasiguosti. Saulė jau raudonavo ant miestelio stogų, kai Laima įsuko į rytiečių iš lentų sukaltų barakų kiemą. Barako durys buvo išverstos ir langai išdaužyti. Viduje ji rado tik pridaužytų butelių šukių ir sudaužytų baldų bei sąšlavų krūvas.

- Koks viesulas juos iš čia išdangino? - klausė savęs Laima, bet atsakymo jai niekas nedavė, tik vėjas ūžavo tuščiose, prikreiktose patalpose. Kurį laiką pastovėjusi, pasuko miestelio gatve. Galiuką pavažiavus, ją garsiai pašaukė prie krautuvės stovėjusi Natašos draugė Valerija ir pribėgusi rūpestingai paklausė:

- Kur buvai dingusi? Olga ir vėliau Nataša buvo pas tave nuvažiavusios, bet vokietka pasakė, kad tu išvažiavai anksti rytą su pilna kuprine!

- Niekur neišsikrausčiau, tik buvau išvažiavusi aplankyti pažįstamų, bet jų, kaip ir jūsų, barakuose neberadau.

- Todėl ir ieškojome, kad pasakytume, kur dabar apsigyvenome. O ir šio to krautuvėse be mokesčio galima dar gauti.

Patylėjusi, dar pridėjo:

- Nesirūpink, mes visos po truputį tau sudėsime ir vienodai su mumis turėsi, ko tau reikia. Iš ano laužyno išsikraustėme ir susitalpinome į buvusio fabriko valgyklą. Ten radom dar maisto produktų, o ko trūko - tai vyrai maišais iš miesto pritempė. Gyvenam, kaip rojuje, nieko netrūksta! Čia, šiose krautuvėse dar nutvėriau ir prisikimšau tris maišus. Viename - skarelių, kojinių, kitame keistų tokių sijonėlių ir dar trečiame visokių mažmožių. Griebiame , kas pakliūva. Vėliau tvarkingai pasidaliname. Pasiimame dabar, ką anksčiau uždirbome. Labai gerai, kad tu turi dviratį, tai, va, permesime maišus per jį ir lengvai parvešime į naują būstinę.

- Su kroviniais negalėsim kartu važiuoti. Tai stumkis tu viena su dviračiu,- pasakė Laima, nes ji jautėsi grobuoniškos dvasios nė senų sąskaitų neturinti. - Aš įmesiu laišką ir pasivysiu prie valgyklos - pamelavo Laima, skubiai padavusi dviratį ir nuskubėjo pašto link, vejama gėdos ir per langus bailiai sekamų akių. Už kampo pastovėjusi, aplinkiniu ratu nuėjo prie fabriko. Prie nuverstų fabriko vartų Laimą pasitiko jau iš tolo šaukdama ir rankas iškėlusi Valerija.

- Galų gale sulaukėme tavęs, vargšele! Mes čia taukuose plaukome ir sviesto storiau negu duonos riekė, tepame. Visko pilna! Konservų- geriausios kiaulienos mėsos. Viską tą rado vyrai, išplėšę kariuomenės sandėlius. Ir visokios vodkos dėžėmis prigabeno. Geriausias gėrimas upeliais plaukia. Tik, brangioji, tas gėrimas nieko gero neduoda...Žinai,vyrai nori kuo nors atžymėti karo baigimą. Žinai, perdaug užgėrė ir pradėjo dėl niekų ginčytis. Nugi tas ilgasis Piotras: dėl pakelio cigarečių susimušė su Mykolu, o Mykolas ne pėsčias- kaip trenkė su plyta pasišokėjęs Piotrui per galvą, tas ne žodžio nepasakęs, čia pat po Mykolo kojomis pasimirė. Niekas nežino, kas jam už tai bus ir kaip viskas baigsis... Vėliau kažin kas Piotro lavoną pavogė ir dabar kaip susitarę, visi aptilo ir apie tai nekalba, lyg nieko nebuvo. Gerai, jei Marička tylės, nes matai, jie kaip ir susimetę buvo.

- Gal tai tik gandai,- nusistebėjo Laima,- ar kas pajuokavo. Juk tai tikra žmogžudystė...

- Tikrai būtų gerai, kad tai būtų tik gandas. Ivanas matė savo akimis ir man patyloinis papasakojo. Nataša irgi ten buvo. Dar bandžiusi jį atgaivinti ir visą kibirą vandens užliejusi...Tik toliau, brangioji, nė žodelio!

Abi įėjo į kiemą. Čia irgi viskas paversta šiukšlynu. Keliolika vyriškių, susikabinusių į ratelį, vienas kitą prarėkdami, dainavo kariškas ir jau mums anksčiau girdėtas Katiušos ir trijų tankistų serenadas. Nutraukęs ratelį, vienas pagiriančiai ir kaip tik gali išrėkti, subliovė:

- Žiūrėkit, ir litovka pas mus atsirado! Gerai, gerai, visi savi žmonės.

- Nepamirškite! -perrėkė jį kitas,- šį vakarą bus gera muzika. Trenksim į padus, kad stogas kelsis. Dabar mūsų dienelės!

Laima ir Valerija skubiai prabego pro girtus vyriškius valgyklos link.

- Gerai kad tave, Laimute, pamačiau. Visi vyrai apsistojo raštinėje ir tarnautojų artimuose, rajone esančiuose, namuose. Pas mus, valgykloje dar yra atliekamos dvi lovos, tai viena iš jų dabar yra tavo. Dviratį pastačiau prie lovos. Jei palikčiau koridoriuje, tikriausiai kitą dieną jo nerastum. Kol kas dabar didžiausias įkarštis dėl dviračių ir laikrodžių. Kad tik vėl kokios nelaimės neatsitiktų. - lyg džiūgaudama, lyg pasididžiuodama išpylė Valerija, įeinant į patalpas.

Didžiulė salė skendo prieblandoje, nors ir buvo dienos metas. Geležinių ir medinių lovų pačiame viduryje netvarkinga eilė bjaurino patalpą. Neapklotos ir išsidraikiusios lovos, išmėtyti ir visur prikabinėti moteriški drabužiai, pusiau išgriauta lentų pertvara atrodė lyg pro šią, anksčiau buvusią jaukią patalpą, būtų praėjusios bombų krušos. Nustebusi Laima paklausė:

- Valerija, kas čia atsitiko? Ar buvo koks sprogimas, ar kas, kad viskas taip išversta?

- Nieko nebuvo! Tai mūsų vyrų darbas. Matai, vidurinė siena, pertverianti valgyklą, buvo iš gražių, nudailintų lentų, kurios labai tinka dėžėms, kitaip sakant, čemodanams gautoms gėrybėms į namus gabenti. Kur kitur jų gausi? Kol degtinės pilni buteliai, jie ir negalvoja ką nors daryti. Lentos po lovomis paslėptos. Gėrimus išlaisčius, visi puls prie darbų. Pažadėjo ir mums, mergaitėms sukalti.

Visa tai pamačius, Laima norėjo skubiai atsisveikinti ir išeiti, bet tuojau prie jos pripuolė Olga ir išbučiavusi Laimą, tempte nusitempė ją už dar neišdraskytos sienos dalies į buvusios virtuvės patalpas.

- Daugiau nieko netroškau, tik tave, Laimute, kuo greičiau susirasti. Visos mergaitės tavęs ieškome. Jei tu mūsų neatmetei, kai mes buvome paversti gyvuliais, tai dabar mes negalime tavęs apleisti!

Nebuvo kaip atsisakyti, ir Laima sutiko pasilikti vaišėms ir tik po jų grįžti į namus.

- Tavo dviratį pastatėme saugioje vietoje. Atvirai sakau, savo akimis netikėsi, kai pamatysi kokių gėrybių ir kokių valgių mes čia turime,-čiauškėjo Olga. Besiklausant, Laimos pilvelis pradėjo savo teisių reikalauti ir ji šypsodamasi priėmė Olgos kvietimą už stalo. Olga, kaipo žinovė, kiekvieną produktą pati atsikąsdama, lyg norėdama pasakyti, kad tai sveika ir nepavojinga, vertė Laimą, lyg mažą vaiką, valgyti. Iš po stalo iškėlusi, išdidžiai pastatė išsipūtusį butelį:

- Čia prancūziškas, saldus gėrimas. Vyrai sakė, kad tai tik moterims. Bandžiau, labai skanus ir į galvą, kaip su kuolu varo. Nesirūpink, pripilsiu tiek, kad tik linksma būsi, o nuo kojų nenutrenks. Ką gi - už karo pabaigą ir naują gyvenimą! - pakėlė Olga puodelį. Prie jų prisidėjo dar dvi merginos, kurių Laima nepažinojo. Sustojusios ištuštino .

Laima dar norėjo savomis bėdomis pasiguosti, bet nusprendė, kad tai būtų ne laiku ir ne vietoje. Užgėrus ir užvalgius, kažkaip savaime visi reikalai atsidėjo rytojui.

- Vyrai nežiopsojo, reikia juos už tai pagirti! Kai tik amerikonai atidarė sandėlius- viską čia sugabeno. Tik didelė bėda, kad gėrėjai neturi saiko. Kai kurie tuojau nueina ožio lupti ir paskui užmiega, bet kiti pradeda tiesiog lubomis vaikščioti,- pasakojo Olga. - Dar turime keletą tokių butelių paslėpusios, kad vyrukai pagiriomis ir saldžiosios neišragautų.

Tuo tarpu prie jų džiaugsmingai prisidėjo ir Natalija. Jos negalima buvo atpažinti, nes nauja dryžuota, siauru sijonėliu eilutė ją padarė visai kitokia.

- Tik pažiūrėkit, kaip aš atrodau ! - apsisukdama keletą kartų, sušuko. - Ar jau girdėjote, kad bus muzikantai ir šokiai?

- Jeigu vyrukai išsilaikys ant kojų. Jau dabar girdisi, kad ožių balsais bliauna. Vakar irgi buvo ruoštas pasilinksminimas, o kur jie tuo laiku tūnojo? Arba kieme kur prie tvoros knarkė, ar savo patalpose ant grindų, nes į lovas nebepajėgė įsiristi, o kai kurie po lovomis rado ramesnę vietelę,- užbaigė Olga ir vėl pradėjo pjaustyti storą dešrą.

Nataša dingo ir vėl greitai sugrįžo, pakeitusi bliuzelę į ružavą ir rankoje iškėlusi laikė labai laibą butelį su žaliu gėrimu.

- Dabar paragausime iš to ilgakaklio,- juokdamasi pastatė butelį ant stalo. - Nesidžiaukite per daug, nes gausite tiktai po vieną! Čia tik kaip vaistai nuo visokių negerovių,- čiauškėjo ji.

/ bus daugiau/

KULTŪRINIS PUSLAPIS

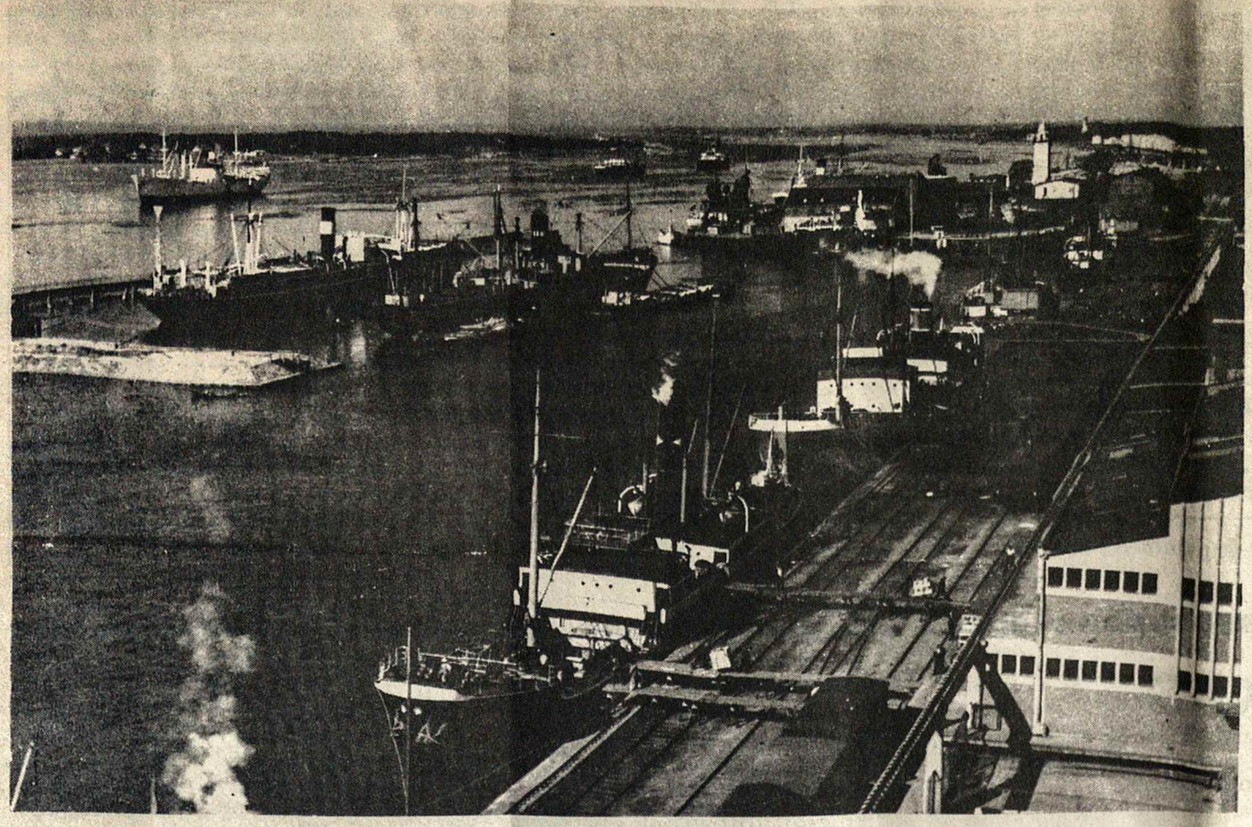

KLAIPĖDOS UOSTAS
Nepriklausomos Lietuvos valstybėje. Vieni lkaivai išplaukia, kiti atplaukia, kiti pasikrauna arba iš - krauna prekes. Čia matomas /antras iš apačios į viršų/Lietuvos Baltijos Lloydo laivas **"KAUNAS"**. Jam vadovavo dabar Čikagoje gyvenantis jūrų kapitonas Bronius **Krištopaitis.**
Karo metu "Kaunas" tapo pirmaja Lietuvos prekybos laivyno auka. Jį torpedavo ir paskandino vokiečių povandeninis laivas Šiaurės jūroje. 1938 m. į Klaipėdos uostą buvo įplaukę 1.428 laivai.

/"L.P."/

APIE MAŽOSIOS LIETUVOS HIMNO AUTORIŲ

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ,
LIETUVIAIS NORIME IR BŪT.
TĄ GARBĘ GAVOME UŽGIMĘ,
JAI IR NETURIM LEIST PRAŽŪT.

KAIP ĄŽUOLS DRŪTS PRIE NEMUNĖLIO,
LIETUVIS NIEKO NEATBOS,
KAIP EGLĖ TEN PRIE ŠEŠUPĖLIO,
IR VĖTROJ, IR ŽIEMOJ ŽALIUOS.

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ,
LIETUVIAIS NORIME IR BŪT.
TĄ GARBĘ GAVOME UŽGIMĘ,
JAI IR NETURIM LEIST PRAŽŪT.

Mažosios Lietuvos himnas, parašytas Jurgio Juliaus **Sauervein'o, kuris gimė 1831. I. 15 d. ir mirė 1904. XII.16. Jis buvo Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, daugelio kalbų žinovas.**

J. Sauerveino tėvas buvo senųjų kalbų mokytojas ir vėliau įtakingas kunigas Gronau mst. Čia savo jaunystę praleido ir Jurgis Sauerveinas. Jis turėjo nepaprastų gabumų kalboms ir būdamas 12 metų, jau gerai mokėjo graikų ir lotynų kalbas. Mokėsi Hannover'io liciejuje, kurį baigė 1848 m. Po to studijavo Goettingen'o Universitete teologiją, filosofiją ir kalbas. Po dviejų semestrų išvyko studijuoti į Vieną. Kelis metus gyveno Anglijoje ir tapo Britų Biblijos Draugijos nuolatiniu bendradarbiu, vertėju ir korektūros tikrintoju. Tai jis atliko bevažinėdamas po įvairius kraštus. Jis mokėjo 46 kalbas. Mūsų rašytojui Vydūnui jis yra pasisakęs, kad mokąs 43 kalbas ir mokąsis vienos naujos indų kalbos.

Nėra tiksliai žinoma, kada Jurgis Sauervein'as atvyko pirmą kartą į Mažąją Lietuvą. J. Šliūpas manė, kad tai galėjo būti 1874 m., kai grįžo iš Tartu Vokietijon, o su lietuvių kalba buvo jau anksčiau susipažinęs. (Manoma, kad bendraudamas su lietuviais Gronau fabrikuose).

Jis pats yra pasisakęs, kad lietuvių kalba jį glostčiusi nuo pat jaunų metų ir buvusi beveik lyg motinos kalba į jo širdį įsišaknijusi ir įaugusi. 1877 m. jis jau apsigyveno trumpam laikui Šilininkų k., Piliakalnio apsk. Lietuviai šį humanistą šiltai priėmė ir jis po to jau kasmet atvykdavo kuriam laikui į Lietuvą. Aplinkinius kaimus yra apdainavęs savo eilėraščiuose, o susipažinęs su Mažosios Lietuvos žymesniais veikėjais, greitai įsijungė į lietuvininkų tautinę ir politinę veiklą, pasidarydamas ir veikdamas vienu iš svarbiausių tautinės ir politinės veiklos vadovų per gerą 20-metį. Jis nepavargdamas populiarino lietuvių vardą spaudoje, vokiečių ir norvegų spaudoje aprašė gražiuosius lietuvių papročius, jų seną ir garbingą kalbą. Pastebėjęs, kad vienur kitur nyksta tautiniai drabužiai, sumanė suruošti tautinių drabužių šventę. Jis tikrai prisidėjo prie to, kad pagarba tautiniams drabužiams pereitojo šimtmečio gale vėl atgijo. "Dvasiškai skurstame,- rašė jis,- kai išsižadame savo kalbos ir lietuviškos prigimties". Jis padėjo ruošti peticijas valdžiai, kad grąžintų lietuvių kalbą į mokyklas ir kad religija būtų dėstoma gimtąja kalba. Peticijomis nieko nelaimėjęs, jis suorganizavo atstovų siuntimą pas karalių. Atstovus sudarė 13 tautiniais drabužiais apsirengusių lietuvaičių ir trys ūkininkai. Jis parašė sveikinimo tekstus vokiečių ir lietuvių kalbomis. Karalius delegaciją maloniai priėmęs, bet patarė siųsti savo atstovus į seimą, nes jis pats vienas prieš įstatymus nieko negalįs padaryti. J. Sauervein'as skaitė berlyniečiams paskaitas apie lietuvių papročius ir kalbą ir skelbė, kaip toji kalba yra naikinama, nors patys lietuvninkai yra ištikimi karaliui. Jis taip pat ragino lietuvius mokyti savo vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti namuose ir steigti sekmadienines mokyklas ir reaguoti į valdžios jiems daromas skriaudas, nepasiduoti be kovos skriaudėjams. Ta tema jis yra parašęs daugelį straipsnių ir išspausdinęs eilę brošiūrų. Yra parašęs eilėraščių ir dainų ir dvi poemas: Macilėnas ir Gražina. Jis taip pat Tilžėje yra buvęs "Birutės" Draugijos pirmininku ir 1895 m., švenčiant tos draugijos dešimtmetį, buvo išrinktas jos garbės nariu.

Vokiečių moklsininkai ir kalbininkai nuo seno įvertino lietuvių kalbos svarbumą ir grožį, nežiūrint ko - kios buvo nepalankios lietuviams politinės aplinkybės iš vokiečių vyriausybių. Tuo tarpu visai kitokį atsinešimą į mūsų kalbinę kultūrą patyrėme ir patiriame iš mūsų rytinių kaimynų ir okupantų.

b.

/ Pasinaudota "Lietuvių Enciklopedija"/

• **Portfelį su DR. VINCO KUDIRKOS PARAŠU** padovanojo **Mykolas Filipūnas** (gyv. Michigano valstijoje) Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejui Chicagoje. Portfelis atrodo gali būti 100 metų senumo ir kuris vienu laiku galėjo priklausyti Lietuvos Himno autoriui.

Dr. V. Kudirkos giminės, gyvenantieji Chicagoje, labai susidomėjo šiuo radiniu ir susisiekę su įvairių sričių specialistais, deda pastangas, kad portfelis būtų ištirtas ir nustatyta ,ar jis tikrai galėjo priklausyti Dr. Kudirkai.

Šį portfelį M. Filipūnas užtiko Chicagos Bridgeport'o senoje lietuvių kolonijoje, viename name, kuriame lietuviai yra gyvenę nuo pat pirmųjų lietuvių emigracijos į Ameriką laikų. Pagal giminių pasakojimą, po Dr. V. Kudirkos mirties daugelis jo asmeninių daiktų buvo per varžytines parduoti ir kai kas galėjo patekti į Ameriką.

Irena MIKŠYTĖ

MAESTRO

/ Šią kino apibraižą, skirtą Kipro Petrausko 100-osioms gimimo metinems, autore paraše Lietuvos Televizijos užsakymu, tačiau filma liko nesusukta/

Vėjas gena debesis. Taršo nuogas medžių šakas. Įsisukęs į Vilniaus gatves, neša ką pagavęs.

Afišų klijuotojui vargas - kol išlygina beiplaiskantį lapą, kol priklijuoja prie skelbimų stulpo, stendo, sienos. Pagaliau skaitome:

1955 metų lapkričio 23 dieną LTSR valstybiniame operos ir baleto teatre įvyks Dž. Verdžio operos "Otelas" spektaklis, skirtas TSRS liaudies artisto Kipro Petrausko 70-tosioms gimimo metinėms paminėti. Pagrindinį vaidmenį dainuos Jubiliatas, kitus - jo mokiniai: Desdemoną -Elena Saulevičiūtė, Jagą - Vladimiras Rubackis, Emiliją - Janina Misiūraitė, Kasiją - Valentinas Adamkevičius, Rodrigą - Vytautas Kairiūkštis.

Prie teatro kasos - eilutė. Kasininkė vikriai pardavinėja bilietus, skaičiuoja pinigus...

Gėlių parduotuvėje "operomanės" renka puokštes, dėlioja žiedus, kilnoja krepšelius - perka gėles vakarui...

Teatre savo ruožtu rengiamasi šiam neeiliniam spektakliui - statomos dekoracijos, derinamos šviesos, tvarkomi Otelo kostiumai...

Kirpo Petrausko butas Vilniuje. Svetainės sienos nukabinėtos šeimininko ir jo žmonos aktorės Elenos Žalinkevičaitės-Petrauskienės ilgo sceninio gyvenimo trofėjais: vaidmenų nuotraukomis, tapytais portretais, laurų vainikais.

Stengdamasi nekelti triukšmo, atsargiai žengdama, iš kambario į kambarį pereina dainininko žmona. Ant jos rankos pasverta ilga, puošni vakarinė suknelė.

Staiga triukšmingai atsiveria durys ir į kambarį įpuola jauniausioji Petrauskų dukra Aušra. Didelis piešinių aplankas po pažastim išduoda ją mokantis dailės.

- Mama! Šiandien mes piešėm tokį juokingą senį! Tuoj parodysiu! - numetusi piešinius, atsiseginėja apsiaustą.

- Tyliau, Aušrele, - tramdo dukrą motina, - ar užmiršai, kad tėvui vakare spektaklis? Juk tokiu momentu jis ilsisi.

Kipras savo darbo kambaryje. Jis toli gražu nesiilsi. Apsirengęs patogiu minkštos flanelės švarku, susikišęs rankas į kišenes, neramiai vaikšto po kambarį. Gal ir norėtų, kaip visuomet, po pietų numigti, bet širdyje neramu. Spektaklis sunkus, o jam vis dėlto jau septyniasdešimt! Ar ne per drąsiai užsimojo? Juk ne tik balsas, bet ir atmintis nebe ta. (Mintyse kartoja vieną kitą Otelo partijos frazę: "Džiaugtis galit! Galybė musulmonų jūrų dugne..", dueto įžangą: "Triukšmo garsai nurimo, ramu nakties tyloj...") Prieina prie pianino. Čia ant piupitro toks pažįstamas, nučiupinėtas, prirašinėtas pastabų "Otelo" klavyras. Sklaido jo lapus. Jei anksčiau užtekdavo prieš spektaklį tik akimis perbėgti, tai dabar tenka partiją rimtai pakartoti.

Prisėdęs ant sukamos kėdės, dainininkas skambina vieną kitą epizodą, bet netrukus užverčia klavyrą. Jo žvilgsnis nukrypsta į kabantį ant sienos portretą, kur jis nutapytas Otelo kostiumu, jaunas, erelio profiliu, degančiomis akimis...

Maestro susimąstęs liečia savo veidą, plaukus... Ar padarys grimas stebuklą? Ar grąžins jaunystės bruožus, liepsnojantį žvilgsnį?.. O rodos, taip neseniai jis buvo toks kaip portrete... Apskritai argi seniai jį mama šaukdvo: "Cipru-u-uk! Cipru-u-uk!"

- Cipru-u-uk!.. Cipru-u-uk!.. - iš toli atsklinda ir Aiseto pakrantėmis nuvilnija motinos balsas

ATSIŲSTA PAMINĖTI:

E G L U T Ė. Mėnesinis vaikų žurnalas. Nr.1. Sausis 1989. Vyr. red. Ses.O. Mikailaitė. Leidžia ir spausdina NPM Seserys, Putname,CT, JAV. Prenumerata metams $10. Vieno numerio kaina - $1.
Turinyje: A.Kašiubienė "Sninga" /eilėraštis/. D.Augienė- "Katino Ūsai"/pasaka/. Rytų Laumė- "Šeštadienis" /pasakojimas/. Juokų Maišelis. Galvosūkiai. O.M.- "Paklydęs Berniukas" /pasakojimas/. D.Sadunaitė- "Mergaitė ir jos įdomūs radiniai" /pasakojimas/. O.M.- Lietuvaitės Gimnastikoje. Rašom ir Piešiam. Eglutės Konkursas.
Žurnalas dailiai apipavidalintas iliustracijomis ir piešiniais: J.Paukštienės, Z.Sodeikienės, V.Tarabildienės, A.Sruoginienės, O.M., R.Ardytės-Juškienės, A.Čeponytės, R.F.Peterson, K.Juzaitytės, E.Muliolienės.

****

"EGLUTĖS" KONKURSAS:

"Eglutė" skelbia konkursą rašytojams: suaugusiems ir jaunimui.

1. **Parašyti pasaką arba apysaką vaikams.** Tema - laisva, nedaugiau 5 mašinėle rašytų puslapių.
I premija- $100; II-a $ 50; III-a $ 25;
arba-
2. **Sukurti galvosūkių bei uždavinių** nemažiau 4 puslapius.
I premija - $50; II-a - $25;
arba-
3. **Paruošti rašinėlį vienam iš šių skyrių:**
"Ar žinai", "Gamta ir aplinka", "Lietuva ir mes". Rašinėlio ilgis - 3-4 mašinėle rašyti puslapiai. Galima pridėti ir piešinius ar brėžinius.
I premija - $ 100; II-a $50; III-a $25.

Konkursui skirtus kūrinius reikia atsiųsti EGLUTĖS redakcijai iki 1989 m. **gegužės 31 dienos.** Galima dalyvauti ir keliuose poskyriuose iš karto. Darbai bus įvertinami redakcijos paskirtos komisijos ir bus paskelbti.
Kviečiami dalyvauti visi.

****

Valtyje, įsistebeilijęs į plūdę, sėdi kokių trylikos-keturiolikos metų berniūkštis. Tai šaukiamasis Ciprukas, bet jis nė nekrusteli.

Dangumi ir vandeniu plaukia balti debesys. Pavasaris. Ramybė.

Motinos balsas pasigirsta arčiau:

- Cipru-u-uk! Mikas tavęs ieško!

- Einu jau, mama, einu! - atišaukia aiškiai nepatenkintas Kipras ir imasi irklų. Kabina plačiais yriais bambėdamas: - Ir vėl varinės do-mi-sol... Žinau aš jį...

Virtuvėje, įsispraudęs tarp kelių medžio pliauską, kažką drožinėja tėvas Jonas Petrauskas. Jis keliose parapijose žinomas dailidė, auksuotojas, vargonininkas. Pro praviras virtuvės duris matyti dalis kambario. Tai ne valstiečio būstas - kambaryje fisharmonija, lentynelė su knygomis ir natomis, vienas kitas šventųjų paveikslas, čia pat ir Bacho portretas. Dvylika metų už Kiprą vyresnis jo brolis Mikas derina tėvo darbo smuiką. Dirstelėjęs virtuvėn, pagiria:

- Meistras esi, tėtuši! Skamba kaip pirktinis...

Tuo metu pro duris įžengia basakojis Kipras su savo "įrankiais".

- O! Varlamušys sugrįžo, - pasitinka jį Mikas, - ar užmiršai, kad groti metas?

- Tau kad tik mane mokyti, - atsikerta Kipras, statydamas kampan meškeres.

- Mano mokslai- tai medus. Va, atiduos tėvas Rokiškio mokyklon Lymanui, tai sužinosi, kur pipirai auga.

- O ką? Gal blogai tave Lymanas mokė? - atišaukia tėvas.

- Argi daug per porą metų išmoksi? Va, dar pavargoninkausiu Gervėčiuose, užsidirbsiu pinigų - ir važiuosiu Peterburgą į konservatoriją. Ir Kiprą į mokslus išleisiu, - ploja per petį broliui Mikas, - gabus, velniūkštis, tik kad jam eseriai labiau rūpi nei knygos...

Juokais paėmęs Kiprą už ausies, Mikas veda jį prie fisharmonijos.

- Nagi duok "la", - sodina brolį prie instrumento, pats pasirengęs derinti smuiką.

Tuo metu už lango pasigirsta gražiu, sodriu moterišku balsu dainuojama dzūkiška daina "Tu putine raudonasai".

- Palauk, Mikai, mama dainuoja, - prišoka prie lango Kipras.

Dainuojančiosios nematyti - tik žydi sodas, plaukia dangumi balti debesys, mėlynuoja tolumoje ežeras, ir atrodo, kad pati gimtoji žemė dainuoja... Stovi Kipras ir klauso kaip užkerėtas...

Tu putine raudonasai,
Putinėli raudonasai,
Ko pavirtai in šalaly...

Einu keliu dainuodama,
Einu keliu dainuodama,
Dalios, laimės ieškodama...

Visa tai - ir motinos diana, ir bičių dūzgesio sklidina pieva, ir ežero dugne raibuliuojantys akmenėliai, ir vandens paviršiumi praplaukiantys debesys, ir tas mėlis, žaluma, spalvų bei garsų darna įsismelks Kipro sielon visam laikui. Tai tie patys lyrikos šaltiniai, kurie vėliau pakils gaivia versme ir užlies jo širdį dainuojant liaudies dainas, kuriant lyrinius operų herojus. Ir jis nė pats nežinos, iš kur tas sielos virpulys, tas praskaidrėjimas ir harmonijos pojūtis...

Girgžteli durys, ir Kipras sugrįžta realybėn.

- Nemiegi? - klausia žmona. - Miko dukra atėjo. Sako, atnešusi tau kaži kokią dovaną. Ar galiu pakviesti?

- Jeigu jau atneše dovaną - kviesk! - šypsosi Kipras. Skubiai apsidairęs, akimis suranda ant pianino gulinčią ryškią "fantaziją". Dabitiškai įsikiša nosinaitę į viršutinę švarko kišenę, pasitempia, tarsi pajaunėja...

Į kambarį įeina mergina.

- Labas, Protele (tokį negirdėtą vardą parinko savo dukrai Kipro brolis Mikas), - maloniai ją pasitinka šeimininkas. - Kaip mokslai?

- Aš čia, dėde, tvarkiau įvairius tėvelio popierius, - iškart reikalo imasi Protelė, - muziejus prašė atiduoti. Ir štai radau du egzempliorius... (ištiesia Kiprui nedidelį lakštą popieriaus). Paimkit vieną atminimui. Galėjau ir kitą kartą atnešti. Bet šiandien tokia diena... Jubiliejinis jūsų spektaklis...

/ bus daugiau /

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE

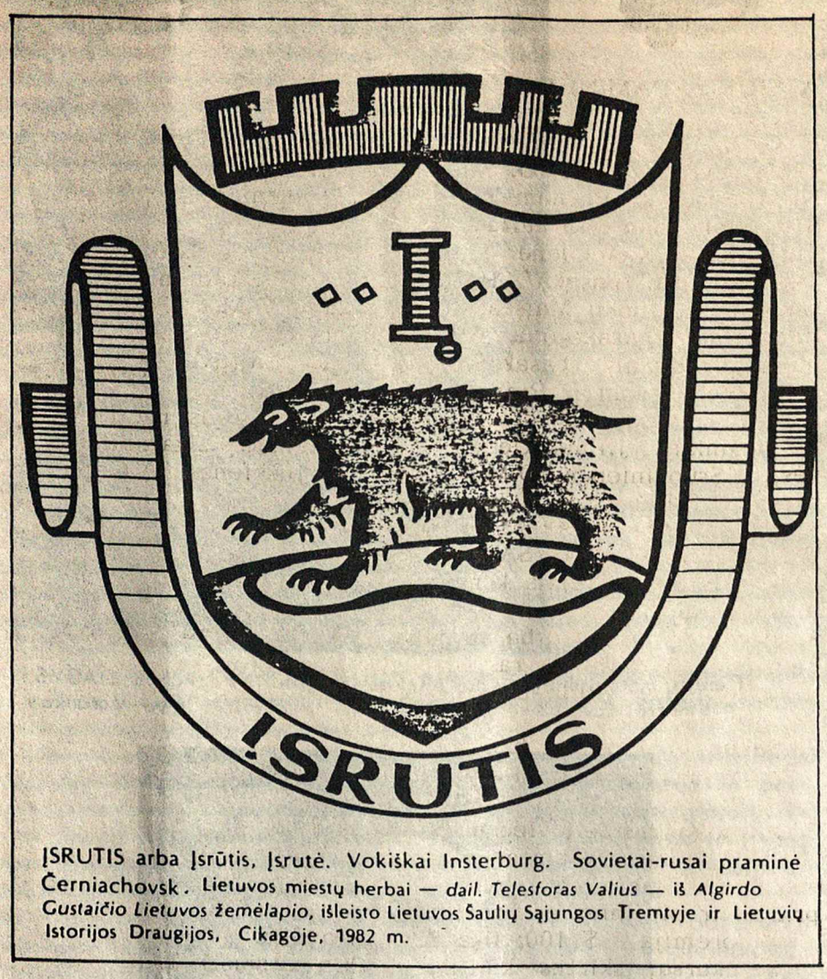

ĮSRUTIS arba Įsrūtis, Įsrutė. Vokiškai Insterburg. Sovietai-rusai praminė Černiachovsk. Lietuvos miestų herbai — *dail. Telesforas Valius* — iš *Algirdo Gustaičio Lietuvos žemėlapio*, išleisto Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugijos, Cikagoje, 1982 m.

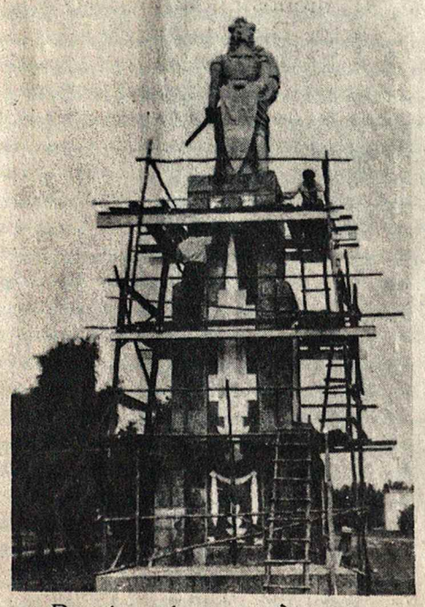

• Persitvarkymo dėka,susiprasta atremontuoti Vytauto Didžiojo paminklą Perlojoje. Nuotr.Ed.Šulaičio

• MASKVOJE sprendžiamas **Ignalinos AE III-jo bloko likimas.** Lietuvos TV programoje "PANORAMA" buvo patiekta keleta interviu, tačiau iš jų, kaip Zigmas Vaišvila rašo, neaišku, kokia tuo reikalu Lietuvos vyriausybės pozicija. Atvirame laiške "Gimtajam Kraštui" š.m. nr.1 jis rašo:

"Mažai kas abejoja šios statybos /AE trečiojo bloko/ neteisėtumu. Abejojama tik Maskvos malone. Tad kodėl, prieš išvykstant mūsiškiams į Maskvą, nežinome vyriausybės pozicijos ir nežinome, kodėl ji nenori liaudies paramos? Slapukausime?

Štai naujametinė dovanėlė, kurią gavome paskutinėmis 1988 m. dienomis: Utenoje statant naują kepyklą, joje sumontuoti Ignalinos AE naudoti vamzdžiai. Nuvyko į Uteną Respublikinės gamtos apsaugos inspekcijos ir Hidrometeorologijos valdybos atstovai su oficialiai registruotu radiometru. Dalyvavo ir Utenos sanitarinės epidemiologijos stoties atstovas. Buvo vietų, kur radioaktyvumas 2-3 kartus viršijo naturalų foną. /Ar tas žodis reiškia paviršiaus aplinką, ar naturalų lygį? Red./. Koks radioaktyvumas vamzdžių viduje?..Vanduo į tešlą tekės vamzdžiais iš AE. Jei Ignalinos AE administracija tokiu būdu "likviduos" visas naudotas silpnai radioaktyvias konstrukcijas, kurias iki šiol saugojo atviroje aikštelėje, pažeizdama sanitarines normas (plačiau apie tai žr."Atgimimo"Nr.11,12), tad ne tik uteniškių bandelės bus ypatingos. Gal ir nepagalvojo nieko blogo tie, kurie vamzdžius pirko. Tačiau kokia buvo pardavėjų nuomonė? Kam ir kiek panašių "deficitų" jie dar pardavė? Ar ne laikas Respublikos prokuratūrai rimtai panagrinėti šitokią komercinę Ignalinos AE veiklą? Ir kaip žada pasielgti snitarijos gydytojai?

• SNIEČKAUS vardu pavadintame miestelyje, netoli Ignalinos, kur gyvena keliolika tūkstančių gyventojų, nėra lietuviškos mokyklos.

****

Senų senovėje klestėjusi kunigaikštystė, kurios valdovas buvęs Perlius. Nuo jo vardo kilęs ir **PERLOJOS** pavadinimas. Mieste buvę kelios bažnyčios, 20 kalvių.

Netoli Perlojos yra **Kartuvių kalnas.** Ten būdavo kariami neklusnūs baudžiauninkai, ant **Ašarinės kalno** žmonės apraudodavę savo nelaimes ir skriaudas, o iš tų ašarų susidaręs **Ašarinės ežerėlis** ir **Ašarinės upelis.**

1710 m. maro epidemija nuvarė į kapus visus iki vieno perlojiečius. Mūsų laikais Perloja buvo patekusi į 10 km pločio neutralią zoną, kur vykdavo susirėmimai su baltalenkių kariuomene.

1923 m. pravesta demarkacijos linija padalino Perloją į dvi dalis . Pačiame Perlojos miestelio centre stovi Vytauto Didžiojo paminklas, statytas **1930 m.** Autorius -Tarabilda. Perlojiečiai šį paminklą saugoja ir globoja.

• NORS VAKARINIAI LIETUVIAI 6 ŠIMTMEČIUS išbuvo vokiečių valdžioje, tačiau dar **19 a.**, ypač gyvenantieji buv. Rytprūsių šiaurinėje dalyje ir KLAIPĖDOS krašte, išsaugojo savo kalbą, papročius, savitą materialinę kultūrą. To krašto lietuvių gyvenime reiškėsi kultūrinė, visuomeninė veikla, kai kuriais atvejais peržengusi šios teritorijos ribas ir vėliau turėjusi reikšmės visos lietuvių tautos kultūrai. Užtenka paminėti vien K.DONELAIČIO ir VYDŪNO vardus.

/Iš "Lietuvninkai"/

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI !

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NEGALI

Dr. Gv. Valančius

AKLIGATVYJE

Miegamojo kambario šviesa lubose spindėjo kontrastu nuo didelės juodos skylės lange. Didelės stiklo atlaužos gulėjo padrikusios ant kilimo. Aš žiūrėjau išplėstomis akimis į tą destruktyvų vaizdą. Nereikėjo spėlioti, kas tai padarė. Betkokia puoselėta mintis rezignuoti dėl tokio veiksmo, pavirto į pyktį. Esu pykusi ant jo ir anksčiau, bet šį kartą manyje sukilo tikra neapykanta.

Išėjau iš kambario, uždariau duris, kad šaltas oras nesklistų po namą. Mano gyvenimą vėl palietė ardantys veiksmai. Nulipau laiptais ir nuėjau prie užpakalinių durų. Užrakinau jas paprastu raktu ir antriniu apsauginiu, kurio rakto jis neturėjo. Nebuvo prasmės sėdėti ir laukti jo. Nusirengiau ir įlindau į lovą. Neužmigau. Skilvis susigniaužė į mazgą, prisiminus visus blogumus, kuriais jis užvertė mūsų gyvenimą. Negalėjau pamiršti, kaip jis savo elgesiu suardė mūsų šeimą, ir - atvirai kalbant- kodėl negalėjau jam to atleisti.

Po ilgų, kaip atrodė, valandų pasigirdo raktas duryse. Paskui beldimas. Aš nepajudėjau. Paskui - durų daužymas ir - tyla. Netrukus barškinimas į mano miegamojo langą:

- Mama, mama, ar miegi? Čia Kenny. Įleisk mane. Durys užrakintos.

Įleisti. Viešpatie, kiek kartų aš grasinau jam, kad neįleisiu ir galų gale, kiekvieną kartą atsileisdavau, tik dar tą vieną sykį. Šį kartą aš nejutau sušvelnėjimo, tiktai kietą pykčio mazgą skilvio viršūnėje.

- Eik sau. Praleisk naktį pas vieną savo girtuoklių draugų. Kiek kartų tau sakiau, kas bus, jeigu tu vis toliau taip darysi. Šiąnakt į šiuos namus tu neįeisi.

- Ką tu dabar, mama, aš galiu pasiaiškinti. Įleisk mane.

Dar daugiau prašymų. Vis tylėjau. Galų gale išgirdau girgždant žvyrą nuo žingsnių, kai jis vėl sugrįžo prie užpakalinių durų. Ten jis pradėjo vėl jas daužyti ir spardyti, balsiai keikdamasis. Vargšai kaimynai.

Numečiau antklodę ir sugriebiau chalatą. Kodėl jis negali savo aptemusia galva suprasti, kad šį kartą jis neįeis? Vėl gi - kodėl turėtų galvoti kitaip? Mes tokias situacijas esam pergyvenę šimtus kartų, ir visuomet baigdavosi tuo, kad jis vistiek permiegodavo savo lovoje.

- Neįeisi. Gali sau daužyti duris visą naktį. Ateik rytoj, kai būsi išsiblaivęs, ir tada mudu pasikalbėsime.

- Prakeikimas. Įleisk mane, arba aš išlaužiu duris.

Dabar jau jis spardė taip stipriai, kad metalinis durų rėmas pradėjo linkti. Ar jam buvo svarbu, kad durys naujos, specialiai palaikančios šilumą, įrengtos tiktai prieš 2 mėnesius? Jis jas laužė, kaip kad langą viršuj, kaip kad židinį, kaip kad daug kitų daiktų, įskaitant ir mano širdį.

Negalėjau žiūrėti kaip iš lėto rėmas linko į vidų ir sugrįžau į virtuvę. Laikrodis rodė 2:12 val. nakties. Priėjau prie telefono ir pasukau. Reklaminės dainos žodžiai "Praskaidrink savo dienas, paskambindama artimiausiems" sukosi galvoje keiksmų ir bildesio fone.

Dikas atsiliepė mieguistu balsu. Pajutau kylantį priekaištą jam, kad jis galėjo sau miegoti, kai mano gyvenimas dar kartą virto į šipulius.

- Kenny yra prie virtuvės durų. Spardo jas ir laužo. Bijau, kad išlauž. Aš nenoriu jo įsileisti. Jis girtas. Ar tu gali ateiti?

- Būsiu už penkių minučių.

Pakabinau ragelį ir grįžau į savo vietą.

- Kenny, geriau pasitrauk. Aš paskambinau Dikui ir jis tuojau bus čia.

- Čia mano namai. Įleisk.

Po kiek laiko,- atrodė lyg po amžinybės,- triukšmas aptilo ir aš išgirdau trenkiamas mašinos duris ir po to - tyla. Pribėgus prie salono lango, atitraukiau užuolaidą ir žiūrėjau. Kenny sunkvežimio nesimatė.

Įtampa palengvėjo ir aš atsisėdau į fotelį laukti Diko. Buvo taip tylu, girdėjosi tik laikrodžio tiksėjimas. Kaip vienas žmogus galėjo įnešti tokį chaosą į mūsų gyvenimą?

KRENVI VEIDRODŽIAI

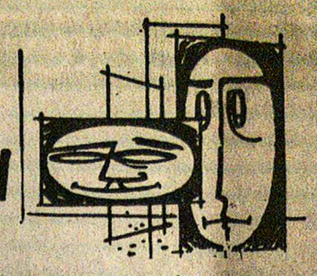

Išgirdau, kaip mašina įsuko į įvažą. Atvyko Dikas. Atrakinau specialų užraktą ir patraukiau į save duris, bet jos nepajudėjo.

- Apeik aplink, Dikai, tų durų negaliu atidaryti.

Vėl perėjau per virtuvę ir saloną.

- Kur Kenny?

- Nežinau. Jis išvažiavo su savo sunkvežimiu po to, kai tau paskambinau.

- Laura, geriau paskambink policijai. Galų gale jis arba save, arba ką nors kitą užmuš.

- Žinau, kad reikia, bet kaip aš galiu įduoti policijai savo sūnų?

Tai tokia mintis, dabar žodžiais išreikšta, mane kankino nuo pat Kenny problemos pradžios. Jeigu tu myli ką, kaip gali atsisukti prieš jį? Ar nebūčiau tada nenormali motina? Ar išdrįsčiau taip padaryti, ir kas po to?

Dikas, turbūt, nujautė, ką galvoju:

- Laura, padaryk man kavos puodelį ir tada pakviesk policiją. Žinau, kad labai sunku taip padaryti savo sūnui, bet paklausyk šio seno, patyrusio balso: atsimink, aš esu toks buvęs. Kol tu nepadarysi, kad jis pats būtų atsakingas už savo veiksmus, jis ir toliau taip elgsis. Kiek ilgai tai tęsiasi - nežiūrint visų tavo pastangų su juo susitvarkyti?

Žinojau, kad jis teisybę sako. Dievas žino, kiek maldavau ir grasinau. Jis gi - vis pažadėdavo ir vis neištesėdavo.

Vėl prisiminiau tą išdaužytą langą viršuje ir galvojau: "Kada yra gana? Kiek dar bus dingusių pinigų ir kredito kortelių; kiek kartų aš jį matysiu nusigėrusį; kiek nemalonių paskambinimų į darbovietę iš mokyklos; kiek nemigo naktų, bijant paskambinimo, kad jis pakliuvo į susisiekimo nelaimę; kiek gali ištverti širdis iki galų gale gana?

Priėjau prie telefono ir pasukau 911.

- Kodiak policijos skyrius, -atsiliepė balsas ir pasigirdo du tarkštelėjimai. Reiškia, mano kalbėjimas užrašomas į juostą. Giliai atsikvėpiau:

- Čia kalba Laura P. Mano sūnus yra girtas ir dabar vairuoja mašiną ant kelio.

Pasakius pirmus žodžius, toliau nebebuvo taip sunku. Neišgirdau pasmerkimo dėl skambinimo,klausė licenzijos numerio spalvos ir mašinos modelio, krypties į kurią pasuko išvažiuodamas. Pasakė, kad bus pranešta visiems skyriams. Jeigu jis sugrįžtų namo, aš turiu pranešti. Rutinos klausimai.

Lyg tie žodžiai būtų magnetas, traukiantis Kenny namo, išgirdau sušžiant jo mašiną įvažoje, stabdžių čirškimą ir smūgį į duris.

- Vėl prasideda,- šmėkštelėjo mintis. Dikas išėjo į kiemą su kavos puodeliu rankoje pasikalbėti su Kenny. Girdėjau jį kalbant, bet negalėjau suprasti žodžių. Kenny balsingus atsakymus gerai supratau:

- Jūs negalit man pasakyti, ką aš turiu daryti! Jūs nesat mano tėvas! Tėvas mirė. Jūs- niekas!

Vėl ramus Diko balsas, ir vėl Kenny:

- Aš jus primušiu, nesvarbu, kokio stiprumo esat!

Su tais žodžiais Kenny išmušė iš Diko rankų puodelį. Parodęs, koks jis smarkus, nusvyravo prie savo sunkvežimio, įlipo ir išdūmė. Šį kartą aš pasižiūrėjau kuria kryptimi. Pakėliau telefoną.

Nepraėjo nė 15 minučių, kai aš, susirietus prie virtuvės stalo ir nepaliesto kavos puodelio, išgirdau telefoną. Ramus balsas kalbėjo:

- Jūsų sūnus sulaikytas. Jis važiavo 108 km. į valandą greičiu, kai jį sustabdė. Atsisakė alkoholio testo. Ar Jūs norite ateiti į stotį ir jį pasiimti, nes jis yra nepilnametis?

Kai tiksėjo sekundės, žinojau, kad mano sekantys žodžiai nulems mano gyvenimo kryptį ir mano šešiolikamečio sūnaus gyvenimą. Viskas pasikeis. Po trijų skausmingų metų, mes priėjome prie lemiamos kryžkelės.

/Vertė E.B.K. iš "Grapevine" Inc., 1988./

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Daliui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

1989 metų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
Iš Montrealio,

Nuo GEGUŽĖS 12 d. iki GEGUŽĖS 26 d. - $1999.
Nuo BIRŽELIO 30 d. iki LIEPOS 14 d. - $ 2199.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis
į: L. Stankevičių, 1053 Cr. Albanel,
Duvernay, Laval, Qué. Canada. H7G 4K7.
Tel.: (514)-669-8834.

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30– 12 val. nakties
Programos vedėjas : LIUDAS STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

AUDRA Travel CORPORATION

REMKIME LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDĮ

Lietuvių viltys, sunkiais tylos ir skausmo laikais baimės ir nepasitikėjimo tramdytos, pagaliau išsiliejo kaip nesuvaldomai veržlus apsivalymo nuo slogios praeities ir tikėjimo Lietuvos ateitimi srautas, pasivadinęs LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIU. Išsaugoti ateinančioms kartoms Lietuvą, jos istoriją, kultūrą, kalbą bei gamtą – yra KIEKVIENO LIETUVIO PAREIGA!

Kiekvienas iš Jūsų galite palaikyti lietuvių viltis, paremdami

PERSITVARKYMO SĄJŪDĮ.

Nuo š. m. lapkričio 1 dienos visiems išeivijos lietuviams nuo mokesčio, kurį Jūs paprastai mokate už bet kokio pobūdžio kelionę AUDRA TRAVEL kelionių biure 2.5% bus skiriama

LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIUI REMTI .

1989 m. pabaigoje , ataskaitiniame keliautojų susitikime , pinigai, kartu su rėmėjų sąrašu bus įteikti LIETUVOS PERSITVARKYMO SAJŪDŽIO ATSTOVAMS.

Tad, LIETUVIAI, užsakydami keliones lietuviškame AUDRA TRAVEL kelionių biure, remsite

LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDĮ.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500, TELEX: 06-967812
FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki trečiadienio 9.30 – 19.00
ketvirtadienį, penktadienį 9.30 – 21.00, šeštadienį 11.00 – 17.00
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

toronto

• "PARAMA" primena, kad pirmų metų studentai gali paduoti prašymus gauti stipendijai iki $1.000. Prašymai priimami iki š.m. **kovo mėn. 1 d.**

• VILNIAUS televizijos programon buvo įtraukta ir VIII Tautinių Šokių Šventės, įvykusios pernai vasarą Hamiltone, vaizdai. Buvo rodomas įžygiavimas į areną, KLB p-ko Vyt.Biretos sveikinimas, įvairūs šokiai, grupės ir bendras vaizdas.

Lietuvių Namų Žinios

• LIETUVIŲ NAMAI ruošiasi vienam iš didžiausiųjų savo renginių- UŽGAVĖNIŲ KARNAVALUI, kuris vyks **vasario mėn.. 4 d.**

Karnavale dalyvauja Toronto lietuvių organizacijos ir meniniai vienetai. Tradiciniai I-joje dalyje pasirodo jaunimas ir jauniausieji su savo programomis, II-je dalyje vyksta Kaukių vakaras, skirtas suaugusiems. Jame programą atlieka apie 100 šokėjų bei dainininkų. Kaukės premijuojamos, lėšas skiria Lietuvių Namai. Kaukių vakaro pelnas skiriamas Karnavale dalyvaujančioms organizacijoms, tad vakaro tikslas- sukelti kaip galima daugiau pelno.

Karnavalo metu Karaliaus Mindaugo menės balkonuose organizacijos įrengia savo paviljonus, kurie premijuojami specialios komisijos, o lėšas skiria Lietuvių Namai.

UŽGAVĖNIŲ KARNAVALO tradicijos yra senos ir įdomios,jo pasisekimas priklauso nuo atsilankiusiųjų. Dalyvaujančių bus daug, tad kviečiami visi atvykti pasilinksminti, pasidžiaugti ir paremti dalyvius.

PARENGIMAI LIETUVIŲ NAMUOSE:

• **Sausio 15 ir 22 d.d.**- PASKAITOS. Rengia LN Kultūrinė Komisija.
• **Sausio 28 d.**- "CASINO" VAKARAS. Rengia Toronto MAIRONIO Mokykla.
• **Sausio 29 d.** -PASKAITA. Rengia LN Kultūrinė Komisija,
• **Vasario 4 d.** -TRADICINIS UŽGAVĖNIŲ KARNAVALAS. Rengia LN Visuomeninės Veiklos K-tas
• **Vasario 5 d.** -PASKAITA. Rengia LN Kultūrinė K-misija.
• **Vasario 5 d.**- PIETŪS. Rengia Išganytojo Parapija.
• **Vasario 12 d.** - POPIETĖ BAZARAS. Rengia Tautinių šokių grupė ATŽALYNAS.
• **Kovo 5 d.**- KONCERTAS. Rengia LN Kultūrinė K-Komisija.
• **Kovo 19 d.** -KONCERTAS.Išganytojo Parapijos Choras.
• **Balandžio 1 d.**- JAUNIMO ŠOKIAI. Rengia Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga.
• **Balandžio 2 d.**- VELYKŲ STALAS. Rengia Lietuvių Namai.
• **Balandžio 9 d.** - LN METINIS SUSIRINKIMAS. Rengia Lietuvių Namai.

• Įdomus vakaras vyko praeitų metų gruodžio 18 d., kuriame pranešimus padarė svečiai iš Lietuvos. Plačiau-kitame "NL" numeryje.

• ATSPAUSDINTA papildoma laida **B. Stundžios** knygos **"BURĖS ir VARIKLIAI"** Didesnė jos siunta bus persiųsta į Lietuvą.

sudbury

• VALDIS ALBERTAS, 72 m., mirė 1988 m.gruodžio mėn.1 d. Sudbury General Hospital ligoninėje. Jis buvo gimęs ir augęs Lietuvoje. Paliko 2 sūnus-Edvardą ir marčią Patriciją, Petrą ir marčią Sandrą ir 4 vaikaičius. Taip pat brolį Artūrą ir jo žmoną Stelą(gyv.Sudbury), brolį Ottoną ir seserį Zentą, gyv, Vokietijoje.

• Kun. K.KAKNEVIČIUS iš Lietuvos Kankinių parapijos Toronte, 1988 m.gruodžio mėn.10-11 d.d. Christ The King šventovėje pravedė prieškalėdinį susikaupimą, laikė pamaldas ir klausė išpažinčių. Sudbury ir apylinkės lietuviai jam reiškia širdingą padėką.

• K.L.B. Apylinkės Valdyba ruošia Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo 71 m.minėjimą, kuris įvyks **š.m.vasario mėn.18 d., šeštadienį, 2 val.p.p.,** Christ The King Parapijos mažojoje salėje.

Programoje: minėjimo atidarymas, trumpa paskaita, per TV rodoma vaizdajuostė- "Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Steigiamasis Suvažiavimas Vilniuje 1988 m." ir kt.

Kviečiami visi Sudbury lietuviai dalyvauti, pasikviesti svečių, atlikti tautinę pareigą. **J.Kr.**

Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba

Lietuvių eglutė Mokslo Ir Pramonė Muziejuje New Yorke.
J. Tamulaičio nuotr.

• Arts Club Teatre New Yorke vyks spektaklis, pavadintas **"Etched in Amber".**Spektaklį suorganizavo **Rasa Allen-Kazlas** ir jis vyks **sausio 27, vasario 4 ir 11 d.d., 8:30 val.v.** Programoje- senesniųjų ir naujausios generacijos poetų kūriniai. Dalyvaus kai kurie autoriai ir aktorius Arūnas Čiuberkis.

boston

NAUJA VALDYBA

So. Bostono Lietuvių Piliečių D-ja yra seniausia organizacija, kuri apjungia visų pažiūrų lietuvių kilmės piliečius. Draugija turi patalpas, kuriose vyksta susirinkimai ir renginiai. Vietą sau rado ir skautų-čių būklas, "TAUPOS" Kredito Unija. Savaitgaliais veikia ir lietuviška užkandinė.

Praeitų metų gruodžio mėn.11 d. vyko Draugijos v-bos ir kontrolės komisijos rinkimai slaptu balsavimu. Naują valdybą sudaro: pirmininkas- Algis Skabeikis, vicep.- Regina Baikaitė, protokolų sekret.- Vytautas Jurgėla, finansų sekr.- Ilona Baranauskienė, iždininkas - Rimgaudas Bajerčius ir tvarkytojas-maršalka- Martynas Dapkus.

1989 m.kontrolės komisiją sudaro Tomas Ashmanskas,Bronius Paliulis ir Juozas Vaičjurgis. Pagal balsų daugumą į Draugijos direktorius išrinkti: Birutė Skabeikienė, Juozas Aušt-ras, Stasys Griganavičius, Raimundas Bažiulis, Asta Karosienė, Martynas Serelis ir Gediminas Ivaška.

• A. ŠKĖMOS DRAMA **"Pabudimas" /The Awakening/** buvo suvaidinta 2 kartu Bostone Arts Club Theater iš New Yorko sausio mėn. 7 ir 8 d.d.

Veikalą režisavo estė **Linda E. Pakri,** vaidino **Arūnas Čiuberkis, Neale Harper, Mike Jankowitz, Julija Nasvytytė ir Paul Taylor Robertson.**

LB Bostono Apylinkės Valdyba spektakliams parinko salę Cambridge,Mass., /prie Harvardo Universiteto/ First Baptist Church salėje, kad būtų patogesnės sąlygos ir amerikiečių publikai.

• Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje praeito gruodžio 4 d. vyko neeilinis komp. Jeronimo **Kačinsko kamerinių ir vokalinių kūrinių koncertas.** Į jį atsilankė ir daug apylinkės lietuviu, jų tarpe ir muz. prof. Vytautas Marijošius iš Putnamo, prel.Vytautas Balčiūnas, kun.dr.Valdemaras Cukuras. Publika šiltai sutiko kūrinius ir koncerto atlikėjus - Berklee Muzikos Kolegijos styginį ansamblį, mišrų chorą, pučiamųjų ansamblį, solistę Oną Aleksaitę ir patį autorių- komp. Jeronimą Kačinską.

• LIETUVIŠKĄ KALĖDŲ EGLUTĘ papuošė Danutė Augienė ir jos duktė Rūta Manomaitienė. Eglutė buvo išstatyta Museum of Fine Arts Bostone nuo gruodžio 11 d. iki sausio 7 d. Ji buvo išpuošta lietuviškais ornamentais, 15-kos pėdų aukščio.

Gražu, kad ši tradicija puoselėjama ir mūsų išeivijoje, išlaikant autentišką originalumą.

• Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono Skyriaus p-ko Gintaro Čepo dėka buvo parašyta apie 600 laiškų, kurie buvo pasiųsti prez. Reagan'ui ir išrinktajam prez.G.Bush'ui, primenant Lietuvos reikalus susitikimo su M.Gorbačiov'u proga. BATUN'o organizacija pakvietė dalyvauti demonstracijose prie Jungtinių Tautų patalpų New Yorke.

Buvo pasamdytas specialus autobusas ir iš viso nuvyko į New Yorką 66 lietuviai su vėliavomis ir plakatais.

Pereitų metų pabaigoje dailininkas–skulptorius Jokūbas DAGYS atšventė savo 83–čiąjį gimtadienį. Nuotr. Stepo Varankos

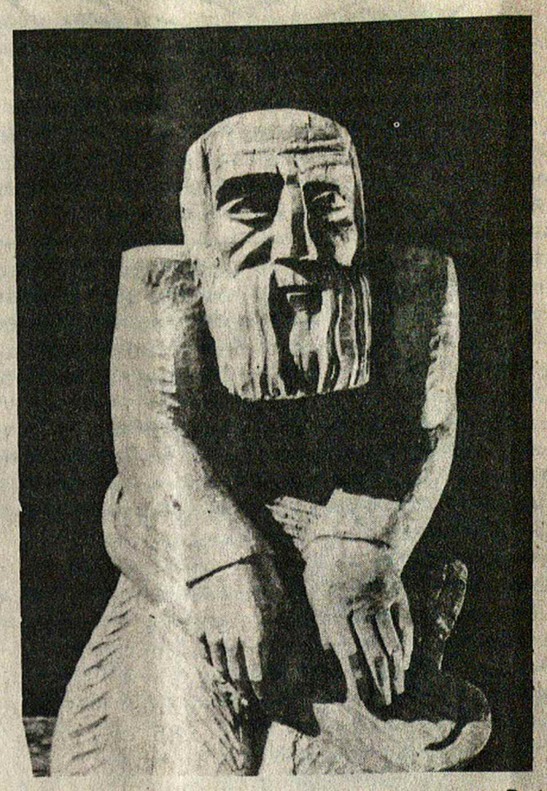

Senovės lietuvių kanklininkas. Dail. Dagys.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ ATSIUNTĖ:

V. Dailydė, Ed.Daniliūnas, J. Stropus, J.M. Klemka, W. Mastis, A. Vasiliauskas, V. Janušauskas, Lietuvių Pensininkų Klubas "Rūta" Montrealyje, B.P. Juodelis, G. Tetmejeris, S. Sibitienė, A. Viskantas, J. Dauderis, E. Vabalienė, J. Kralikauskas, V. Verbylienė, K. Švieži-kienė, B.A. Dundulis, P. Lipkė;

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

Po $25,- J. Šulmistras, P. Breichmanas; $20,- V. Daugelavičienė; po $15,- P.Mickus, H. Butkevičius; po $10,- V. Platakis, J. Vieraitis; po $5,- Z. Jakubonis, J. Gustainis, A. Griška;

"NL" PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

Po $10,- K. Mikšys, W. Agurkis; $ 8,-A.Gverzdys;

AUKOS:

Po $ 20,- K. Jagminienė, M. Šulmistras; $10,- M. Petrauskis; $5,- Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas.

VISIEMS NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME! "NL"

PAIEŠKOJIMAS

Gana stambaus palikimo atveju yra **paieškomas** CZESLAW PROKOFIEW-PROKOFJEW, gimęs Vilniuje (Wilno, Poland), 1908 metais. Jei kas žinotų apie jį ar jo gimines, prašomi skambinti **Gary Gogan** arba **Bernadette Stroh, Tel: (604)-682-3060, Vancouver, B.C.**

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
9 % už 90 dienų term. indėl.		už asmenines paskolas nuo	11 1/2%
9 1/4% už 6 mėn. term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
9 1/2% už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuošimčiu	
9 1/2 % už 2 m. term. indėlius		1 metų	11 1/2%
9 1/2% už 3 m. term. indėlius		2 metų	11 3/4%
9 3/4% už 1 m. GIC mėn. palūkanas		3 metų	12%
10 1/2% už 1 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)	
10 1/2 % už 2 m. GIC invest. pažym.		su keičiamu nuošimčiu	
10 1/2% už 3 m. GIC invest. pažym.		1, 2 ar 3 metų	10 3/4%
8 3/4% už pensijų planą (variable rate)		(variable rate)	
10 1/2% už 1 m. term. pensijų planą			
10 1/2% už 2 m. term. pensijų planą			
10 1/2% už 3 m. term. pensijų planą			
8 3/4% už pensijų fondą – RRIF (v. r.)			
8 3/4% už namų planą OHOSP (var. rate)			
8 % už taupymo sąsk.			
8 3/4% kasd. pal. sąsk. virš 10.000			
6 1/2% už kasd. pal. čekių sąsk.			

AKTYVAI VIRŠ 69 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki **$65,000** ir mortgičius iki **75%** įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000 Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9 %	Asmenines paskolas nuo	12 %
180-185 d. term. ind.	9 1/4%	Sutarties paskolas nuo	12 %
1 metų term. indėlius	9 1/2%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	9 1/2%	Su nekeičiamu nuosimčiu	
3 metų term. indėlius	9 1/2%	1 metų	11 1/2%
1 metų GIC-met. palūk. ..	10 1/2%	2 metų	11 3/4%
2 metų GIC-met. palūk. ..	10 1/2%	3 metų	12 %
3 metų GIC-met. palūk. ..	10 1/2%	Su keičiamu nuošimčiu	
1 metų GIC-mėn. palūk. ...	9 3/4%	1, 2 ir 3 metų	10 3/4%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8 3/4%		
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	10 1/2%		
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10 1/2%		
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10 1/2%		
Specialią taup. s-tą	8 %		
Taupomąją sąskaitą	8 %		
Kasd. pal. taupymo sąsk ...	8 3/4%		
Kasd. pal.čekių sąsk.iki ...	5 3/4%		

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS * * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA–INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų: 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

hamilton

• Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotojų Klubas "GIEDRAITIS" rengia 25-metinį sukaktuvių banketą **sausio mėn. 28 d., šeštadienį, Jaunimo Centro salėje, 6:30 val.v.**

Meninę programą atliks Cleveland'o **Vyrų Oktetas.** Šokiams gros **Benny Feery orkestras.** Svečiai bus pavaišinti šilta vakariene *ir vynu. Visi maloniai kviečiami.*

• HAMILTONO ŠALPOS FONDUI švenčių proga aukojo: $100,- Marlatt Funeral Homes Ltd.; $25,- H.K.Norkus ir $20,- F.A. Rimkus. Ačiū už aukas.

Greitu laiku bus vėl siunčiami dėvėti rūbai Suvalkų Trikampio lietuviams. Turintieji dėvėtų rūbų prašome juos palaikyti. Pakavimo laikas ir vieta bus pranešta spaudoje. **HŠF.**

o Nuotaikingą prieškalėdinį bazarą pravede Hamiltono ateitininkai Jaunimo Centre lapkričio viduryje.

PIRMUOSIUS ŽINGSNIUS KANADOJE PRISIMENANT

/ tęsinys /

Mūsų kambaryje buvo sustatytos dvi eilės, dviejų aukštų lovos, po šešias eilėje. Viduryje buvo platokas takas praėjimui ir išėjimui į kambario kitą galą, kuriame buvo koridorius praėjimui į kitus barakus ir stovėjo *geležinės krosnelės gyvenviečių šildymui žiemos metu.*

Šeštą valandą rinkomės į barako valgyklą vakarienei. Joje radome prie sienos didelį stalą jau apdėtą šaltu maistu ir lėkštėmis valgytojams. Visiems susėdus prie stalo, kai kas buvo pradėjęs patiekalus dėtis į lėkštes pagal savo skonį, nes buvo iš ko pasirinkti. Tačiau iš artimos virtuvės tarnautojai pradėjo nešti šiltą, dviejų gaminių mėsą ir pagal valgytojo pageidavimą, jam dėti į lėkštę. Buvome nustebinti maistu. Kai kurie valgytojai tuojau pradėjo tylomis kalbėti, kad mes esame taip vaišinami *ne kaip darbininkai, bet kaip dar nepažįstami* svečiai ir girdi, ryt ar po ryt, gausime kitokį maistą. Tačiau kitą dieną - sekmadienį- ir visas kitas dienas, maistas buvo duodamas gana puikus ir iš tikrųjų, buvome vaišinami kaip svečiai. Žinoma, pirmąją vakarienę valgėme su padidintu apetitu, nes važiuojant ilgesnį laiką traukiniu, maisto pasirinkimas buvo labai menkas. Už jį turėjome patys užsimokėti, o neturintiems lėšų tuo metu, vėliau buvo atskaityta iš uždarbio. Mūsų darbovietės viršininku buvo prancūzas, kuris atvykdavo į mišką retomis progomis. Darbams vadovavo kitas vyras, irgi prancūzas.

Pirmadienio rytą jau buvome nukeliavę į mišką įvairiems darbams. Kiekviena pora vyrų gavo pjūklą ir kirvį. Jais reikėjo nugenėti šakas ir medį supjaustyti į nurodytus gabalus. Už tokį darbą mums buvo mokama 4 dol.25 c.dienai. Medžius nuo kelmo nupjaudavo su mumis dirbę keli prancūzai. Netrukus jie išvyko. Kadangi mes jau buvome su šiuo darbu apsipratę, tai iš mūsų tarpo buvo paskirta 4 poros medžius leisti nuo kelmo. Už tokį darbą gaudavom po 5 dol.25 c. dienai.

Pusryčius ir vakarienę valgydavome namuose-barakuose, o pietūs buvo atvežami mums į darbovietės mišką. Porą kartų darbams į mišką buvome vežami, vėliau buvo nuo tokių kelionių atsisakyta - eidavome pėsčiomis, nes atstumas buvo nedidelis, atrodo, apie kilometrą.

Miške mūsų darbdaviu buvo brolių McFadden Co. bendrovė. Darbovietė nuo Blind River miestelio buvo maždaug už 120 mylių. Tuo keliu (miestelio link) jokio specialaus judėjimo nebuvo. Reikalui esant, darbovietės tarnautojai ar darbininkai naudojosi taksistų patarnavimu, kurių būstinė buvo tiktai tame miestelyje. Kiek ilgiau čia pagyvenus, ir mūsų grupės vienas kitas prietelius naudojosi taksistų patarnavimu iš nuobodumo nuvykdami į miestelį ir tenai linksmiau laiką praleisti. Kelionė trukdavo apie porą valandų, bet vistiek būdavo dar pakankamai laiko pasilinksminti užeiginėse, nes jas uždarydavo 12 val. nakties. Tik, žinoma, grįžus tą pačią naktį, reikėjo nutraukti dalį miego. Darban reikėdavo iškeliauti jau 6 val. ryto.

Kiek pagyvenę, patyrėme, kad ir su mūsų darbovietės viršininku taip pat galima padraugauti po darbo valandų, kad ir prie stikliuko su skanumynais. Mūsiškiai, laisviau galėję naudoti anglų kalbą, kartais palaikydavo draugystę su prancūzais-viršininkais.

Apie trejetą mėnesių praleidome prie monotoniško darbo. Vėliau dalis mūsų turėjo eiti padėti vartyti prie upės ar vandenyno pakrantėn atvežtus rąstus, kurie iš čia buvo plukdomi į lentpjūves. Vasario mėnesyje vėl gavome naujos rūšies darbą. Reikėjo pjaustyti plonesnius medžius ir dėstyti gražiai į krūvą, kaip popiermalkes. Maždaug kovo mėn. jau pradėjome baimintis, kad mūsų darbas atrodo, baigiasi ir mes galime būti iškelti į kitas darbovietes, kur darbas gali būti sunkesnis ir ne perdaug malonus. Tuo tarpu šioje darbovietėje nebuvome fiziniai išvargę ir gerai maitinami. Tuo labiau kad ir žiemos metu mes šalčio čia nebuvome ušklupti. *Spalio ir lapkričio mėnesiais, eidami po darbo į barakus,* dar dėvėjome vasarinius marškinius.

Kovo mėn. pabaigoje pradėjo kursuoti žinios, kad netrukus mes iš čia būsime išvežti. Atrodė, kad mūsų baimė lyg ir buvo pagrįsta. Gavome oficialų pranešimą, kad tuoj atvyks Kanados vyriausybės atstovas ir mes iš čia būsime iškelti, tačiau nebuvo pasakyta kur. Sekančią dieną atstovas atvyko ir pranešė, kad mūsų darbas čia yra baigtas, o mes sutartį užbaigti būsime iškelti kitur. Iš musų 20 asmenų grupės šioje darbovieteje, 10 -tį paskyrė į Hamilton'o plieno liejyklą, kitus 10 į kitas vietas. Kitose mūsų grupėse irgi vyko skirstymas, bet kur anie vyrai buvo paskirti, nedaug žinių turiu. Kam vietovės ar darbovietės nepatiko - galėjo vykti, kur norėjo, pagal savo pageidavimą. Paskirtieji atvykti į Hamiltono "Stelco" plieno įmonę, visi buvo priimti ir joje "ištupėjo" iki pensininko amžiaus.

Kartas nuo karto pagalvodavau, kad iš mūsų Dieffholz'o šimtinės, praėjus tam tikram metų skaičiui, kas nors iškels pasiūlymą kur nors susitikti ir prisiminti praeitį, pasikalbėti apie dabartį, kur ir kaip kam sekasi. Tačiau niekas tokio pasiūlymo nepareiškė, todėl aš vistiek, nors labai trumpai šį bei tą priminiau iš mūsų "miškinio" gyvenimo. O dabar noriu visiems ano meto bendrininkams palinkėti geros sėkmės Kanados žemėje ir toliau, žemėje, kurią visi norėjo pamatyti.

Z. Puliauskas

montreal

• Šiemet "NL" Redakcija yra gavusi ypatingai daug šventinių sveikinimų iš skaitytojų įvairiose vietovėse. Leidėjai ir visi darbuotojai nuoširdžiai dėkoja už tokį šiltą mūsų darbo prisiminimę ir linkėjimus.

"NL"

• Dr.Irena /Danytė/ ir dr.Andrew Garfinkle džiaugiasi naujagime dukrele Nathalie, kuri gimė Royal Victoria ligoninėje.

• Prisiųsdamas rėmėjo prenumeratą ir auką, St. ŠILIAUSKAS *rašo:* "Džiaugdamasis Jūsų ryžtu ir ištverme, ir dėkodamas už pavyzdingai atliktą 1988 metų darbą ir tarnybą, maloniai prašau pratęsti Jūsų savaitraščio prenumeratą 1989 metams.

Taipogi nuoširdžiausi mano sveikinimai ir geriausi linkėjimai visam Jūsų darbščiajam kolektyvui Kalėdų švenčių ir N.Metų proga".

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
– įsikūręs nuosavuose namuose –

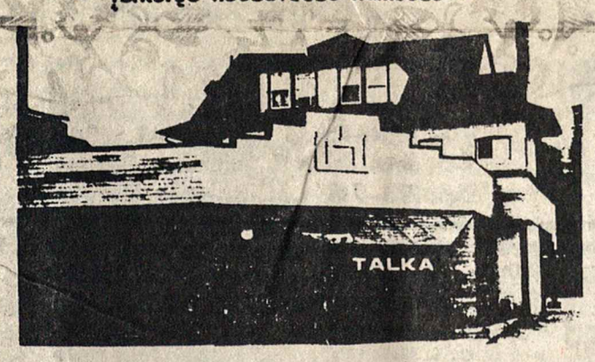

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. čekių sąsk. iki	7%	asmenines paskolas	14%
santaupas	7%	nekiln. turto pask. 1 m.	12.25%
kasd.pal.taupymo s-tą ..	6.5%	nekiln. turto pask. 3 m.	13%
90 dienų indėlius	9.5%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	10.75%	*Nemokama narių gyvybės draudą pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
1 m. term. ind.mėn.pal.	10.25%		
3 m. term. indėlius	11%	*ir asmeninių paskolų draudą iki $25.000.*	
RRSP ir RRIF (pensijos)	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	10.74%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais– nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais – nuo 9 val.r iki 12 val. r. Liepos – rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Maurice Electrique Ltée
ENTREPRENEUR ELECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK – ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLION
LASALLE, QUÉ. H8P2C5
TEL: 366–5484

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite : **364-1470**

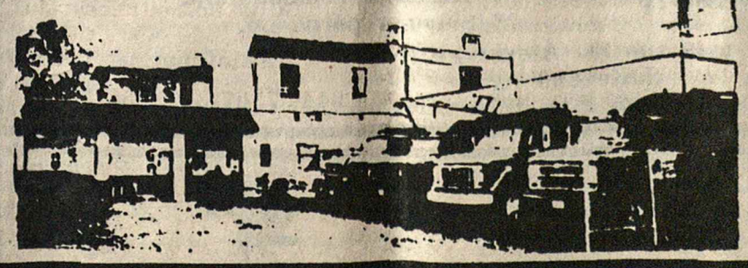

Dino VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

V. Bačėnas
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis : V. BAČĖNAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

KLB Montrealio Apylinkės Valdyba
ruošia

IŠLEISTUVES

DR. PETRUI ir IRENAI LUKOŠEVIČIAMS
š.m. SAUSIO mėn. 29 d., 12 val.

Aušros Vartų Parapijos salėje

ĮĖJIMAS – auka $5.00

VISI MALONIAI KVIEČIAMI ATSILANKYTI

PADĖKA

Po sunkios ir ilgos ligos, mirus mano vyrui

† **JONUI BILIŪNUI,**

La Salle General Hospital, reiškiu padėką A.V. parapijos klebonui **kun. J. Aranauskui** ir **kun. Iz. Sadauskui,** palydėjusiems jį į amžiną gyvenimą.

Dėkoju už maldas, šv. Mišias ir Paskutines maldas Cote Des Neiges kapinėse.

Nuoširdus ačiū **sol. Ginai Čapkauskienei** už gražų giedojimą bažnyčioje.

Dėkoju viesiems, pagerbusiems Velionį savo atsilankymu į laidotuves, užprašiusiems šv. Mišias, bei aukojusiems Jo atminimui.

Labai dėkinga visiems už tokią širdingą pagalbą -

žmona **VALERIJA**

A † A

MYKOLUI ŠULMISTRUI

staiga mirus,

Jo sūnų **Joną,** vaikaičius **Lori** ir **Albertą,** dukterį **Leną,** jos sūnus **Edį** ir **Tomą** bei visus kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime -

ONA VORONINKAITIENĖ ir JONAS LINGAITIS

Mirus brangiam Tėveliui

A † A

ROBERTUI SIMPSON,

dukrą SANDRĄ, sūnus ROBERTĄ, MICHAEL ir visą giminę nuoširdžiai užjaučia —

"PAVASARIS"
Mergaičių Choras

Ilgamečiui, nuoširdžiam "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" rėmėjui, talkininkui ir skaitytojui

A † A

MYKOLUI ŠULMISTRUI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame Jo sūnų JONĄ, dukrą LENĄ, jų šeimas ir artimuosius–

"NL" VALDYBA, REDAKCIJA ir DARBUOTOJAI

Mirus mylimam Tėvui

A † A

MYKOLUI ŠULMISTRUI,

Jo sūnų šaulį **Joną** ir jo šeimą broliškai užjaučiame–

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

Mirus Mylimam Tėvui

A † A

MYKOLUI ŠULMISTRUI

Jo sūnui **Jonui** ir vaikaičiams **Albertui** ir **Lori Rankin,** dukrai **Lenai** ir jos sūnums **Edžiui** ir **Tomui** bei visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime -

Valerija **BILIŪNIENĖ** *ir*
Danutė **JANKAUSKIENĖ** *iš Lietuvos*

montreal

MIRUSIEJI:

● **NARUŠEVIČIUS-NORRIS; Juozas,** 79 m., mirė Royal Victoria ligoninėje 1988 m.gruodžio mėn.15 d. Palaidotas per Šv.Kazimiero Parapijos bažnyčią Cotes des Neiges kapinėse.

Liko podukra su šeima, sesuo Lietuvoje ir bičiuliai.

● **BILIŪNAS Jonas,** 71 m., po ilgos ir sunkios ligos mirė LaSalle General Hospital ligoninėje. Liko žmona, sesuo ir kiti giminės.

Palaidotas iš AV Para--pijos bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

● **SIMPSON Robert,** 51 m. amžiaus mirė Lachine General Hospital ligoninėje. Neseniai buvo mirusi jo žmona Judita Staniulytė,liko duktė SANDRA, sūnūs-ROBERT ir MICHAEL bei kiti giminės.

Palaidotas iš AV Parapijos baňyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

● **KISIELIS Liudas** mirė Reddy Memorial ligoninėje. Liko žmona Petrė, sesuo Detroite, 2 broliai ir sesuo Lietuvoje.

● **ŠULMISTRAS Mykolas,** 93 m. amžiaus mirė savo namuose. Liko sūnus JONAS, duktė LENA ,vaikaičiai.

Nuo "NL" įsteigimo Montrealyje, buvo nuolatinis skaitytojas, rėmėjas ir ilgą laiką talkininkas.

Palaidotas Mississaugoje, Lietuvių kapinėse.

Mirusiųjų artimiesiems nuoširdi užuojauta.

● VIOLETA IR JONAS ŽURKEVIČIAI, a.a.Jono **Biliūno** prisiminimui, aukojo $50,- "Nepriklausomai Lietuvai".
Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

● H.ir P. BERNOTAI, mirus a.a. **Jonui Biliūnui,** vietoje gėlių paaukojo "NL" $ 25.
Nuoširdus ačiū. "NL"

● J.LINGAITIS ir O.VORONINKAITIENĖ, mirus a.a. **Mykolui Šulmistrui,** vietoje gėlių, paaukojo"NL"po $50.-
Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

" VAIVORYKŠTĖ" TOWN of MOUNT ROYAL BIBLIOTEKOJE

Reginal J.P.Dawson bibliotekoje - **1967 Graham Blvd.,Town of Mount Royal** yra rengiamos įvairios parodėles specialiuose stenduose. Nuolatinė šios bibliotekos narė **Milda Bilevičiūtė-Ruffo** pasiteiravo, ar būtų įdomu surengti lietuviškų lėlių ir kitų dirbinių parodą. Vadovybei su malonumu priėmus šį pasiūlymą, ji susisiekė su "Vaivorykšte". Buvo parinkti atitinkami rodiniai ir M.Ruffo, B.Nagienė ir D. Staškevičienė nuvyko į patalpas, atitinkamai išdėstė rodinius.

Paroda vyksta **sausio 9-31 d.d.,** nuo pirmadienio iki penktadienio **9 v.r.-9 v.v.,** penktadieniais **9 v.r.-6 val.v., šeštadieniais 10 v.r.-4 val.p.p.** ir **sekmadieniais 1 val.p.p-5 val.v.**

Nuvykti galima iš Jean Talon Metro autobusus nr.16 arba iš Guy Metro stoties autobusu nr. 165. Atveža iki bibliotekos.

Bibliotekos vadovybe parodėle labai patenkinta, ir gauta gražių atsiliepimų iš labai gausių lankytojų.

● KLKM Draugijos Montrealio skyrius **vasario mėn.5 d.** rengia UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ PIETUS.

Detalė iš "Vaivorykštės" parodos Town of Mount Royal bibliotekoje.

LITO NARIŲ DĖMESIUI!

Nuo SAUSIO mėn. 16 dienos

ROSEMONTO skyriuje "LITAS" dirba:

Pirmadieniais	10:00 - 2:00
Ketvirtadieniais	3:00 - 7:00
Penktadieniais	2:00 - 6:00

ŽEMĖS DREBĖJIMAS

APDRAUDŽIAMAS IRGI

už priedinį mokestį vidutiniam namui

$ 50.00 – $ 100.00 į metus.

Gera yra turėti savo nuosavą apdraudą ir nelaimės atveju nepriklausyti nuo įvairių sprendimų malonės.

Adamonis Insurance Agency Inc.

Tel. 722-3545

Agentūroje galima išspręsti sudėtingus apdraudos klausimus.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas-virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ...	10¾%		
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sask. ...	5½%
1 metų.....	9½%	Taupymo su gyv. draud.....	5¼%
180 d.- 364 d.	9%	Taupymo kasdienines sask...	5 %
120 d. - 179 d. ...	8¾%	Einamos saskaitos.....	4½%
60d. - 119 d.	8½%	RRIF - RRSP-term.	10¾%
30 d. - 59 d.	8¼%	RRIF - RRSP-taup.	6½%

IMA UŽ:

Nekiln. turto - nuo 12¼% Asmenines - nuo 12¼%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00-3.00	10.00-2.00
Antr., Trečiad.	9:00-3.00	---------
Ketvirtadieniais	12:00-8:00	3.00-7.00
Penktadieniais	10:00-6:00	2:00-6:00

RESTORANAS **KOSTAS**

Specialybe - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŪS GĖRIMAI

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge Chrysler Camions Dodge Trucks

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Parčavimas
* Aptarnavimas

366-7818

1050 Lapierre coin La Vérendrye

Member

Foto M.L.S. SISTEMA

D.N BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181 .....Namų: 737-0844

Geriausi ŠVIEŽIO pieno gaminiai

• JOGURTAI • GRIETINĖS IR VARŠKĖS SŪRIAI
• RŪGŠTI GRIETINĖ • VARŠKĖ
• SKYSTAS JOGURTAS

NAUJAS PRODUKTAS! "TZATZIKI" – jogurto padažas, tinkamas tepimui.

GALITE PASITIKĖTI mūsų produktų KOKYBE ir SKONIU

Pamėginkite naują natūralų "BIOBEST" jogurtą, pagamintą naudojant Acidophilus ir Bifidum bakterijų kultūras.100 gr. turintį tik 63 kalorijas.

ASTRO gaminiai parduodami geros kokybės pieno produktų skyriuose

Astro Dairy Products,Ltd., 1936-32 th Ave.,Lachine,tel:631-0982.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS C. I. B. Tel. Bus.: 722-3545 Res.: 256-5355

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

FINANCIAL SERVICES & INSURANCE

PETER SODO ir JOHN POLCARI

Profesiniai patarnavimai finansų reikalais:

*Annuities*R.R.S.P.*Finansų ir mokesčių planavimas

4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3

Tel: 481-0311

Dr. PHILIP STULGINSKIS

Dental Surgeon,

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS

8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)

Suite 209, LaSalle, Qué.

H8P 1N5. Tel. 364-4658.

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI: video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite **papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,** 5887 Sherbrooke St. W. **Telef.: 488-3363.**

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS , B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. Gaétan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė

ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A. Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais : nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6608

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

Suite 1143, Sun Life Building

1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430

montreal

MIRUSIEJI:

● **NARUŠEVIČIUS-NORRIS; Juozas,** 79 m., mirė Royal Victoria ligoninėje 1988 m.gruodžio mėn.15 d. Palaidotas per Šv.Kazimiero Parapijos bažnyčią Cotes des Neiges kapinėse.

Liko podukra su šeima, sesuo Lietuvoje ir bičiuliai.

● **BILIŪNAS Jonas,** 71 m., po ilgos ir sunkios ligos mirė LaSalle General Hospital ligoninėje. Liko žmona, sesuo ir kiti giminės.

Palaidotas iš AV Parapijos bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

● **SIMPSON Robert,** 51 m. amžiaus mirė Lachine General Hospital ligoninėje. Neseniai buvo mirusi jo žmona Judita Staniulytė, liko duktė SANDRA, sūnūs-ROBERT ir MICHAEL bei kiti giminės.

Palaidotas iš AV Parapijos baňyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

● **KISIELIS Liudas** mirė Reddy Memorial ligoninėje. Liko žmona Petrė, sesuo Detroite, 2 broliai ir sesuo Lietuvoje.

● **ŠULMISTRAS Mykolas,** 93 m. amžiaus mirė savo namuose. Liko sūnus JONAS, duktė LENA, vaikaičiai.

Nuo "NL" įsteigimo Montrealyje, buvo nuolatinis skaitytojas, rėmėjas ir ilgą laiką talkininkas.

Palaidotas Mississaugoje, Lietuvių kapinėse.

Mirusiųjų artimiesiems nuoširdi užuojauta.

● VIOLETA IR JONAS ŽURKEVIČIAI, a.a. Jono **Biliūno** prisiminimui, aukojo $50,- "Nepriklausomai Lietuvai".
Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

● H.ir P. BERNOTAI, mirus a.a. **Jonui Biliūnui,** vietoje gėlių paaukojo "NL" $ 25.

Nuoširdus ačiū. "NL"

● J.LINGAITIS ir O.VORONINKAITIENĖ, mirus **a.a. Mykolui Šulmistrui,** vietoje gėlių, paaukojo"NL"po $50.- Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

" VAIVORYKŠTĖ" TOWN of MOUNT ROYAL BIBLIOTEKOJE

Reginal J.P.Dawson bibliotekoje - **1967 Graham Blvd.,Town of Mount Royal** yra rengiamos įvairios parodėlės specialiuose stenduose. Nuolatinė šios bibliotekos narė **Milda Bilevičiūtė-Ruffo** pasiteiravo, ar būtų įdomu surengti lietuviškų lėlių ir kitų dirbinių parodą. Vadovybei su malonumu priėmus šį pasiūlymą, ji susisiekė su "Vaivorykšte". Buvo parinkti atitinkami rodiniai ir M.Ruffo, B.Nagienė ir D. Staškevičienė nuvyko į patalpas, atitinkamai išdėstė rodinius.

Paroda vyksta **sausio 9-31 d.d.,** nuo pirmadienio iki penktadienio **9 v.r.-9 v.v.,** penktadieniais **9 v.r.-6 val.v., šeštadieniais 10 v.r.-4 val.p.p.** ir **sekmadieniais 1 val.p.p-5 val.v.**

Nuvykti galima iš Jean Talon Metro autobusus nr.**16** arba iš Guy Metro stoties autobusu nr. 165. Atveža iki bibliotekos.

Bibliotekos vadovybė parodėle labai patenkinta, ir gauta gražių atsiliepimų iš labai gausių lankytojų.

● KLKM Draugijos Montrealio skyrius **vasario mėn.5 d.** rengia UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ PIETUS.

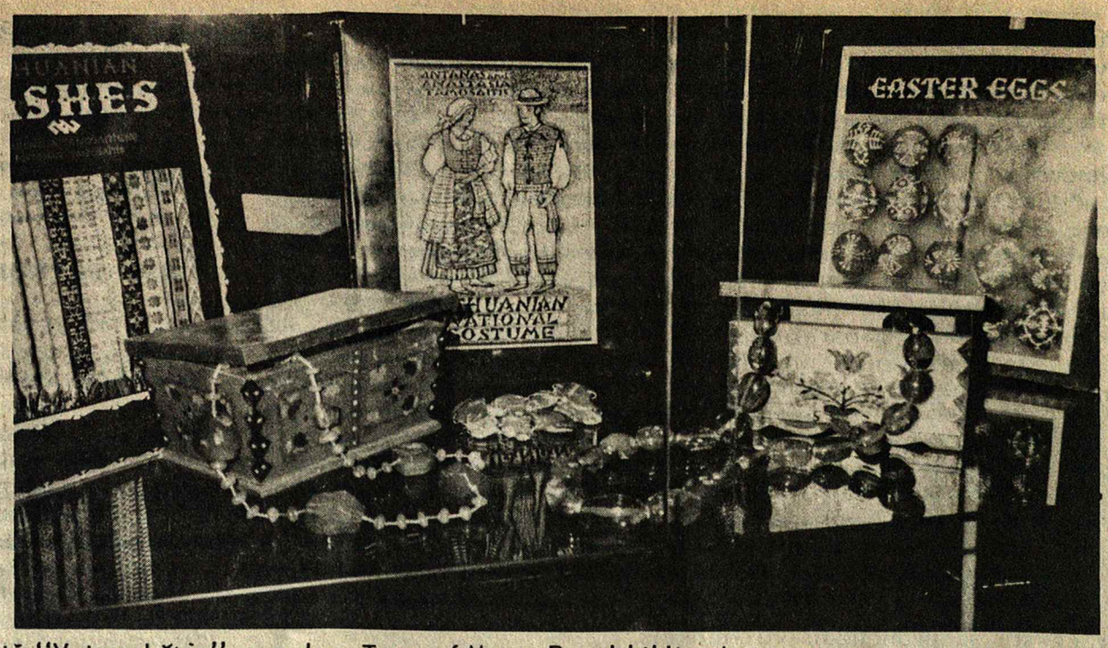

Detalė iš "Vaivorykštės" parodos Town of Mount Royal bibliotekoje.

LITO NARIŲ DĖMESIUI!

Nuo SAUSIO mėn. 16 dienos

ROSEMONTO skyriuje "LITAS" dirba:

Pirmadieniais	**10:00 - 2:00**
Ketvirtadieniais	**3:00 - 7:00**
Penktadieniais	**2:00 - 6:00**

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas-virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ...	10¾%		
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sask. ...	5½%
1 metų.....	9½%	Taupymo su gyv. draud.....	5¼%
180 d.- 364 d.	9%	Taupymo kasdienines sask...	5 %
120 d. - 179 d. ...	8¾%	Einamos saskaitos.....	4½%
60d. - 119 d.	8½%	RRIF - RRSP-term.	10¾%
30 d. - 59 d.	8¼%	RRIF - RRSP-taup.	6½%

IMA UŽ:

Nekiln. turto - nuo 12¼% Asmenines - nuo 12¼%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	**3907 Rosemont**
Pirmadieniais	9.00-3.00	10.00-2.00
Antr., Trečiad.	**9:00-3.00**	--------
Ketvirtadieniais	**12:00-8:00**	3.00-7.00
Penktadieniais	**10:00-6:00**	**2:00-6:00**

ŽEMĖS DREBĖJIMAS

APDRAUDŽIAMAS IRGI

už priedinį mokestį vidutiniam namui

$ 50.00 - $ 100.00 į metus.

Gera yra turėti savo nuosavą apdraudą ir nelaimės atveju nepriklausyti nuo įvairių sprendimų malonės.

Adamonis Insurance Agency Inc.

Tel. 722-3545

Agentūroje galima išspręsti sudėtingus apdraudos klausimus.

RESTORANAS **KOSTAS**

Specialybe - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŪS GĖRIMAI

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge CHRYSLER

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Parčavimas
* Aptarnavimas

Dodge Chrysler Camions Dodge Trucks

366-7818

1050 Lapierre coin La Vérendrye

ASTRO

Geriausi **ŠVIEŽIO** pieno gaminiai

• JOGURTAI • GRIETINĖS IR VARŠKĖS SŪRIAI
• RŪGŠTI GRIETINĖ • VARŠKĖ
• SKYSTAS JOGURTAS

NAUJAS PRODUKTAS! "TZATZIKI" - jogurto padažas, tinkamas tepimui.

GALITE PASITIKĖTI mūsų produktų KOKYBE ir SKONIU

Pamėginkite naują natūralų "BIOBEST" jogurtą, pagamintą naudojant Acidophilus ir Bifidum bakterijų kultūras.100 gr. turintį tik 63 kalorijas.

ASTRO gaminiai parduodami geros kokybės pieno produktų skyriuose

Astro Dairy Products,Ltd., **1936-32 th Ave.,Lachine,tel:631-0982.**

Member Foto M.L.S. SISTEMA

D.N BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181 .....Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS C. I. B.

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

PS FINANCIAL SERVICES & INSURANCE

PETER SODO ir JOHN POLCARI

Profesiniai patarnavimai finansų reikalais:

***Annuities*R.R.S.P.*Finansų ir mokesčių planavimas**

4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3

Tel: 481-0311

Dr. PHILIP STULGINSKIS

Dental Surgeon,

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS

8606 Centrale, (kamp. 45 Av.) **Suite 209, LaSalle, Qué. H8P 1N5. Tel. 364-4658.**

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI: video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite **papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,** 5887 Sherbrooke St. W. **Telef.: 488-3363.**

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. Gaétan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel : 662-1177

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė

ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais : nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A. Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai: 844- 7307 ir 288-9646

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6608

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430